

SKY TRANSPORT SOLUTIONS
 ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਕਾਈ
 ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ
PHONE: 209-855-6938

ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ

VOL - 6 ISSUE - 52
April 4, 2018

Postal Address
5101 Doe Hollow Pl., Antelope, CA-95843

www.deshdoaba.com
www.ambedkartimes.com

Golden State Truck Sales Inc.

ਟਰੱਕ-ਟਰੇਲਰ
 ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਿਲੇ
 ਸਸਤੀਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਤੇ ਟਰੱਕ
 ਦਾ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ
 ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ

Call : Dharminder Singh
Cell : 530-870-6600
 Email: myfuturetruck@gmail.com

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ ਸੰਪਰਕ : 916-947-8920 ਫੈਕਸ : 916-238-1393 E-mail : deshdoaba@yahoo.com ਸੰਪਾਦਕ : ਤਰਸੇਮ ਜਲੰਧਰੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਂਸਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ (ਯੂ. ਐਸ. ਏ.) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਓ. ਪੀ. ਬਾਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲੀਡਰ ਸ੍ਰੀ ਹੰਸ ਰਾਜ ਕਾਜਲਾ, ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ, ਰਮੇਸ਼ ਸੁੰਮਨ, ਕੇਵਲ ਬੋਲੀਨਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ, ਰਾਜ ਸੂਦ, ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ, ਸੋਨੂੰ ਅੰਬੇਦਕਰ, ਸੁੱਖ ਰਾਮ ਚੰਦੜ, ਸਿਵ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਕਾਜਲਾ, ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਬੱਧਣ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਕੌਂਸਲੇਟ ਜਨਰਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਸੈਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਦੇ ਕੌਂਸਲ ਸ੍ਰੀ ਵੈਂਕਟਰਮਨ ਨੂੰ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਭੇਂਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।
 ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਦੇਖੋ 'ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼'

ਬਸਯਾ ਮੁੱਖੀ ਵਲੋਂ ਭਗਵਾਂਕਰਨ ਰੋਕਣ ਲਈ ਏਕੇ ਦਾ ਹੋਕਾ

ਮੁਕੰਦਪੁਰ, (ਰੇਸ਼ਮ ਕਰਨਾਣਵੀ)- ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।
 ਸੱਦੇ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਨਵਾਂਸਹਿਰ/ਗੜ੍ਹਸੰਕਰ ਚੌਕ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧੀ ਆਇਆ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮ ਸਿਆਸਤ ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ।
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਧਾਇਕੀ ਤੇ ਵੱਧ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਏ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਜੁੜੇ ਇੱਕਠ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ।
 ਇਵੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਐਸਸੀ ਵਿੰਗ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 3 'ਤੇ)

ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ 18 ਵਾਂ ਸਲਾਨਾ ਮੇਲਾ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿੱਚ ਸੰਪੰਨ। (ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖੋ ਸਫਾ 22-23 'ਤੇ)

ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਾ ਲੱਗੀ ਰੋਕ

ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੀਤੀ ਰੱਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ (ਬਿਊਰੋ)- ਐਸਸੀ / ਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਉੱਤੇ 20 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਜ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਵਿਚਾਰੇਗੀ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਗਲਤ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਵਾਲੇ

ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਗੁੰਮਰਾਹ ਹੋਏ ਹਨ।
 ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਚੱਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਏ ਕੇ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਯੂ ਯੂ ਲਲਿਤ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੌਫ਼ਜ਼ਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਿਰਫ਼ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 3 'ਤੇ)

SANDHU IMMIGRATION CONSULTANT
 ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਲਈ, ਪਾਸਪੋਰਟ, ਵੀਜ਼ਾ, ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਆਦਿ ਲਈ ਮਿਲੇ
 Passports, Visas, Green Cards, Sponsorship, Immigration Forms, Citizenship, Spouse/Family Petitions, Study Visas

All Kinds of Immigration Forms/Petitions/Visa
 ਵੀਜ਼ਾ WE OPEN 7-DAYS A WEEK

MANDEEP SANDHU Note: I am not an Immigration Attorney. msandhu2014@gmail.com (CST# 2122162-50)

"We sell International and Domestic Airline Tickets on Low Airfares"
(209-373-3562) 3222 PENELOPE DR. STOCKTON, CA- 95212 (NEAR HWY 99 ON MORADA LANE)

BAGGA JEWELERS
916-912-8842, 916-329-8772
 jewelers.Bagga@gmail.com

SINCE 1996
 ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿੱਚ 22 ਅਤੇ 24 ਕੈਰੇਟ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਸਟੋਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੋਨੇ, ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੋਨਾ ਵੇਚਣ, ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਦਲੇ ਨਵਾਂ ਸੋਨੇ ਤੇ ਕੈਸ਼ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇੱਥੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਬਰਤਨ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਸਟੋਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

6930 65TH STREET # 115 SACRAMENTO CA 95823 Sandeep Jony Bagga

MAJESTIC HOMES

Office (925) 779-1234
 Direct (925) 366-3618
 Fax (905) 219-3918
 DRE Licence- 00871752

RAMESH SUMAN Broker Realtor RCS-D TM
 www.majestichomes.us ramesh@rameshsuman.com
 P.O. Box 3434, Antioch, CA 94531-3434

SAROAY INVESTMENT REALTY

Ram Saroay
 Broker/Realtor
 Business License 031035
 ramsaroay@hotmail.com

39039 Paseo Padre Parkway Suite # 205 Fremont, CA 94538
 Office: (510) 742-8120, Cell; (510) 368-3983

Amrik Chand (CPA)

Phone : 510-490-8200
 Fax : 510-490-8202
 Email : achand@pacbell.net

Income Tax Preparation (Individual, Corporation & LLC)
 Payroll Services & Bookkeeping Services
 * We are in this business since 1989.
 Your satisfaction is our goal.

* Please call us for Professional & reliable services at reasonable rates.

959 Corporate Way, Fremont, CA. 94539

BERKSHIRE HATHAWAY Home Services
ELITE REAL ESTATE

* ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤਿੰਨੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
 ** ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਖਰੀਦ-ਵੇਚ, ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ;

Shangara Ram
 Realtor CalBRE# 01969522
 Cell: 916-479-5587
 Fax # 916-721-2373
 Office: 916-681-5112
 shangararam2@gmail.com

7412 Elsie Ave., Sacramento, CA 95828

FARMERS INSURANCE
 Auto, Home, Business, Commercial, Rental, Workcomp, Life, Health etc.
 Manjit Kaur Insurance Agency

Cell: 916-412-5222 Email: mkaur@farmersagent.com
 Tel: 916-550-0318 Fax: 916-891-5109
 7651 Daly Ave, Suite Sacramento CA 95842

Buying, Selling any Kind of Real Estate or just need friendly advice call

DALVIR 'DIL' NIJJAR
 Realtor,
 Lic # 01418648

2081 Arena Blvd. @ 100 Sacramento CA 95835 916-628-2210
 Dil.realtor@gmail.com

ਪੰਜਾਬੀ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਨੰਬਰ ਵਨ ਸਟੋਰ

Kash FABRICS

ਸਾਡੀ ਸਪੈਸ਼ਲਟੀ

- * ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਲਹਿੰਗੇ ਤੇ ਸੂਟ ਅਤੇ ਨਾਲ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਮੈਚਿੰਗ ਜਿਊਲਰੀ
- * ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੱਪੜਾ, ਵਧੀਆ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਾੜੀਆਂ ਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਸੂਟ, ਦਰਜਨਾਂ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਪੱਗੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਖਰੀਦੋ।
- * ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ, ਡਰਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਡੀਆਂ-ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਡੀ. ਵੀ. ਡੀ. ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕਲੈਕਸ਼ਨ ਹੈ।
- * ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਸਾਮਾਨ ਅਸੀਂ ਯੂ. ਪੀ. ਐਸ. ਰਾਹੀਂ ਤੁਰੰਤ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

Appointments & Walk-Ins Welcome
Tuesday - Sunday: 11 AM - 8 PM

Threading Salon

Specializing in:
Eyebrow Threading \$5
Full Face Threading, Facial,
Unique Mehndi Designs,
Natural Henna for Hair

KASH FABRICS

ONE STOP SHOPPING CENTRE

29576 Mission Blvd, Hayward, CA 94544
Tel: (510) 538-1138, Fax: (510) 538-4737
www.Kashfabrics.com

ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ ਅਤੇ ਗੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਧੁੱਗਾ

Like us on Facebook | Follow us on Instagram

INDIA MARKET

SWEETS & SPICES

CHAAT PAPDI, SAMOSA, CHAAT, PANI PURI
DAHI VADA, BHEL PURI CHAAT

ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਗਰੋਸਰੀ
ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

CHAAT
PLATE

ONLY FOR
\$2.99

WE HAVE
LARGEST
COLLECTION
FOR INDIAN
FIJIAN & PAKISTANI
GROCERY

MUSIC, FABRIC
ARTIFICIAL
JEWELRY, SWEETS,
FRESH VEGETABLES
& MORE..

ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ

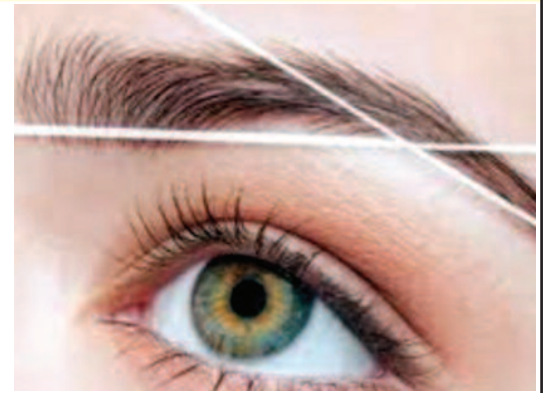

ਬਰਿੰਦਰ ਬੰਗੜ

Super Eyebrow Threading Now Open

Eyebrow Threading & Henna Tattoo

7 times,
Get 8th one free!

Inside India Market

SACRAMENTO

5203 EKLHORN BLVD
SACRAMENTO CA 95842
916- 338-5511

WALK
INS
WELCOME

ROSEVILLE

1265 PLEASANT GROVE BLVD.
100 ROSEVILLE, CA 95747
916- 786-7666

Cell :

916-798-8142

Email:
IndiaMarketRoseville@gmail.com

SWEETS & CATERING

AUTHORIZED CATERER FOR
MAJOR 5-STAR HOTELS

CATERING SERVICE

Wedding Ceremonies | Receptions
Birthday Parties | Corporate Events
Religious Gatherings
Picnics/Bar-B-Que

ITEMS SERVING

All Kinds of Sweets | Snacks
Chaat Stall | North Indian Cuisine
Fluda Kulfi Stall | On Site Tandoor

ADDITIONAL SERVICE

Warmers | Chaffing Dishes
China & Silverware
Linen Rental | Waiters
Bartenders

CONTACT US:
RAJA SWEETS & CATERING
WORK (510) 489-9100
CELL (510) 715-1619

Email: msbains@rajasweets.com
www.rajasweets.com

Find us on facebook: rajasweetsandcatering
Follow us on Twitter: rajasweets

INDIA BAZAAR

Jai Ram Gaught

Harjit Gaught (Happy)

INDIAN, PAKISTANI & FIJIAN GROCERIES

WE ARE OPEN
7 DAYS A WEEK
9:00am to 8:30pm

RENT DVDS & BUY CLOTHES
ENJOY YOUR DAY WITH HOPES

WE ACCEPT FOOD STAMPS

CALL TO HAPPY

Cell: (209)-487-2127

Ph: (209) 478-0285

Fax: (209) 477-3206

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਏਅਰਲਾਈਨ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ।

EVERY SATURDAY & SUNDAY SPECIAL DISCOUNT ON GROCERIES

1304-E HAMMER LANE, SUITE 12, STOCKTON CA, 95210

EMAIL: indiabazaar08@yahoo.com

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਓਟਾਵਾ - ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਗਰਮਖਿਆਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਅਗਲੇ ਸਾਲ 2019 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਨਿਊ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ 2015 'ਚ ਇਕ ਆਜ਼ਾਦ ਸਿੱਖ ਦੇਸ਼ (ਖਾਲਿਸਤਾਨ) ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੈਨ ਫ੍ਰਾਂਸਿਸਕੋ 'ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਰੈਲੀ 'ਚ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੀਡੀਆ ਰਿ-ਪੋਰਟਾਂ 'ਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਜਗਮੀਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਪੋਸਟਰ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

'ਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ 'ਚ ਜਗਮੀਤ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਹਮਲੇ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਇਕ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅਖਬਾਰ ਮੁਤਾਬਕ ਜਗਮੀਤ 2016 'ਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਸਥਿਤ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਹੜਾ ਇਕ

ਆਜ਼ਾਦ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਫਰਵਰੀ 'ਚ ਜਗਮੀਤ ਨੇ ਸਿੱਖ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ 1986 'ਚ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੈਨੇਡੀਆਈ ਸ਼ਖਸ ਦੇ ਨਾਲ ਫੋਟੋ ਖਿਚਾਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਗੱਲਾਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ, ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2016 'ਚ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਕੈਨੇਡੀਆਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ 5 ਲੱਖ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਸਿਰਫ 1.4 ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ 'ਤੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਰਮ ਪੱਖ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ ਟਾਇਰਾ ਬੁਇਨਾ, ਯੂਥ ਸਿਟੀ ਦੇ ਇਸ ਹਫਤੇ ਦੇ ਸਮਾਗਮ

- 6 ਅਪ੍ਰੈਲ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਤੋਂ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੱਲੋਂ ਸਰਦਾਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ।
- 7 ਅਪ੍ਰੈਲ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਬੇਟੀ ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਪੁੱਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦਾ ਵਿਆਹ।
- 7 ਅਪ੍ਰੈਲ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਦ ਨਾਮ।
- 8 ਅਪ੍ਰੈਲ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਦੀਵਾਨ ਸੇਵਾ ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ।

ਭਾਰਤ 'ਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਖਪਤ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਚੀਨ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਖਪਤ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ

ਮੁੰਬਈ - ਮੋਬਾਈਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਡਾਊਨ ਲੋਡ ਸਪੀਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ 109ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਿ-ਪੋਰਟ 'ਚ ਕੱਲ੍ਹ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ। ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੋਬਾਈਲ ਡਾਟਾ ਖਪਤਕਾਰ ਹੈ। ਓਕਲਾ ਦੇ ਸਪੀਡ ਟੈਸਟ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਔਸਤ ਡਾਊਨ-ਲੋਡ ਸਪੀਡ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਦੇ 8.80 ਐੱਮ ਬੀ ਪੀ ਔਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਇਸ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ 'ਚ 9.01 ਐੱਮ ਬੀ ਪੀ ਔਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤ 109ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੀ ਟਿਕਿਆ ਰਿਹਾ। ਨਾਰਵੇ 62.07 ਐੱਮ ਬੀ ਪੀ ਔਸ ਦੀ ਔਸਤ ਸਪੀਡ ਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾ। ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਦੇ

ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਮਿਤਾਭ ਕਾਂਤ ਨੇ ਦਸੰਬਰ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ 150 ਕਰੋੜ ਗੀਗਾਬਾਈਟ ਖਪਤ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਡਾਟਾ ਖਪਤਕਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਚੀਨ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਖਪਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਓਕਲਾ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਬਰਾਡਬੈਂਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਫਰਵਰੀ 'ਚ 67ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਸੂਚਕ ਅੰਕ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਰਾਡਬੈਂਡ ਸਪੀਡ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਦੇ 18.82 ਐੱਮ ਬੀ ਪੀ ਔਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਇਸ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ 20.72 ਐੱਮ ਬੀ ਪੀ ਔਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 161.53 ਐੱਮ

ਬੀ ਪੀ ਔਸ ਸਪੀਡ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਡਬੈਂਡ ਸਪੀਡ 'ਚ ਭਾਰਤ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

177 ਸਾਲ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਲਗਪਗ ਬਰਾਬਰ ਪੁੰਜੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਮਰ

ਲੰਡਨ - 177 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੁੰਜੀ ਹੈ। ਲੰਡਨ ਦੇ ਕਾਮ ਬਿਜਨੈੱਸ ਸਕੂਲ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਕ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਔਸਤ ਉਮਰ ਵਿਚ 2 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਖੋਜ 'ਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਤਰ 2030 ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਔਸਤ ਉਮਰ 98 ਸਾਲ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਔਸਤ ਉਮਰ 96 ਸਾਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਤਰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁਰਸ਼ਾਂ 'ਚ ਸਿ-ਗਰਟਨੋਸੀ ਘੱਟ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ 1969 'ਚ ਸਰਵੇਖਣ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਦ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੁਰਸ਼ਾਂ 'ਚ ਸਿਗਰਟਨੋਸੀ ਦੀ ਆਦਤ 5 ਗੁਣਾ ਤੱਕ ਘੱਟ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ 49 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵੀ 2 ਸਾਲ ਵਧੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਵੇ 1841 'ਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ 177 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਿਊਣ ਵਾਲੇ 5 ਫੀਸਦੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 96 ਸਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਜਿਊਣ ਵਾਲੀਆਂ 5 ਫੀਸਦੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 98 ਸਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਔਸਤ ਉਮਰ 70 ਅਤੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ 62 ਸਾਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ 2030 ਤੱਕ ਇਹ ਅੰਤਰ ਬਿਲਕੁਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧੇਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਗੇ।

ਬਸਯਾ ਮੁੱਖੀ ਵਲੋਂ ਭਗਵਾਂਕਰਨ ਚੋਕਣ ਲਈ ਏਕੇ ਦਾ ਹੋਕਾ

ਮੁਕੰਦਪੁਰ, (ਚੋਸ਼ਮ ਕਰਨਾਣਵੀ)- ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੋਂ ਸਥਾਨਕ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ/ਗੜ੍ਹਸੰਕਰ ਚੌਕ 'ਚ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਕਾਫਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਜੇ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਬੰਦ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਸਰ ਰਿਹਾ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਦਲਿਤ ਆਗੂ ਇਕਜੁਟਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਮੰਚ ਤੇ ਬੈਠੇ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਫ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜੂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਗਵਾਂਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਣ

ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਛੋੜ-ਛਾੜ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੁੱਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਸਬੰਧੀ ਆਇਆ ਅਦਾਲਤੀ ਹੁਕਮ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਧਾਇਕੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਦਲਿਤ

ਵਰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਏ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਜੁੜੇ ਇੱਕਠਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਇਵੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਐਸਸੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਸੂਬਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਨਿਆਣਾ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਹਨ ਲਾਲ ਵੰਡਾ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਡਾ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਡਾ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੈਂਥ, ਬਸਯਾ ਆਗੂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਪੀਆਈ (ਐਮ) ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝਿੰਗੜ,

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਰਨਾਣਾ, ਡੀ ਵਾਈ ਐਫ ਆਈ ਦੇ ਸੂਬਾ ਇੰਚਾਰਜ ਬਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ, ਮਨੋਹਰ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਅਰੁਣ ਘਈ ਨੇ ਵੀ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਨਾਲ ਹੋਈ ਛੋੜਖਾਨੀ ਦੀ ਸਖਤ ਅਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਹਲਕੇ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਕਸਬਾ ਔੜ, ਬਹਿਰਾਮ, ਕਟਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰਾਂ 'ਚ ਵੀ ਸੁੰਨ ਪਸਰੀ ਰਹੀ। ਉਕਤ ਬੰਦ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਚ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਵਰਗ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ, ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਕ, ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ।

ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਾ ਲੱਗੀ ਰੋਕ

(ਸਫਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ) ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਣੇਗਾ ਜੋ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸਲ ਧਿਰਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੀ 20 ਮਾਰਚ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ 10 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਲਿਖਤੀ ਦਾਅਵੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੜਤਾਲ ਅਧੀਨ ਆਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਤੁਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ

ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮੂਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਨਰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਿਰਫ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੇਠ ਕੀਤੇ ਜੁਰਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੜਤਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਪੜਤਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਟ-ਰਨੀ ਜਨਰਲ ਕੇਕੇ ਵੇਣੂਗੋਪਾਲ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੁਣਨ ਲਈ

ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਹੋਏ ਬੰਦ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੀਪਕ ਮਿਸਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਬੈਂਚ ਜਸਟਿਸ ਏ ਕੇ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਯੂ ਯੂ ਲਲਿਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਅਸਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਵੀਊ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 20 ਮਾਰਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ 1989 ਦਾ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਐਸ ਸੀ ਐਸ ਟੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਉੱਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਸਦ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਧੀਕੀਆਂ ਚੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ 1989 ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਵੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ

ਕੋਰਟ ਦੇ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਸਬੰਧੀ 20 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸੁਣਾਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ 'ਭਾਰਤ ਬੰਦ' ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅੱਠ ਜਾਨਾਂ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਵਿਆਪਕ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਖੁਦ ਹੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 20 ਮਾਰਚ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਰੋਹ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਉੱਤਰ ਆਏ ਸਨ।

ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਹਿੰਦਪੁਰ ਵਿਖੇ ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ, (ਰੋਸ਼ਮ ਕਰਨਾਣਵੀ)- ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ.ਐਸ. ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਮਾਰੇ ਬਲਾਚੌਰ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਹਿੰਦਪੁਰ ਦੇ 24 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੈਂਕੜੇ ਗਮਗੀਨ ਔਖਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੰਤਮ ਸਸਕਾਰ ਮੌਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਆਏ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਬਲਾਚੌਰ ਚੌ. ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਲ ਮੰਗੂਪੁਰ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਐਸ.ਪੀ. (ਐਚ) ਹਰੀਸ਼ ਦਯਾਮਾ ਅਤੇ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਬਲਾਚੌਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸਿਖਲਾਈ ਅਧੀਨ) ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਲੁਬਾਣਾ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹੌਂਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਇਆ।

ਵਿਧਾਇਕ ਚੌ. ਦਰਸ਼ਨ ਲਾਲ ਮੰਗੂਪੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬ ਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਬਾਂਹ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗੀ ਅਤੇ ਕਲ੍ਹ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਜੀਅ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਾਲੀ ਮੱਦਦ ਦੇਣ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਜਲਦ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਵੀ ਯਤਨ ਕਰਨਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬਤੌਰ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਣਗੇ।

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਉਂਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਤ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋਣਾ ਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਹੱਥੀਂ ਅਗਨੀ ਦੇਣਾ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਭਰਿਆ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਕਲ੍ਹ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਜਿੱਥੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਯੂ.ਟੀ.) ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੋ ਟੀਮਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰ

ਲੈਣ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਰ ਸਮੇਂ ਇੱਕਜੁਟਤਾ ਦਿਖਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋੜ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਅਗਨੀ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿਖਾਈ। ਪਿੱਛੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿੰਘ, ਮਾਤਾ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਭੈਣਾਂ ਨਿਰੰਜਣ ਕੌਰ ਤੇ ਬੇਬੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਮਜ਼ਦ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸਨ।

ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਉਣ ਤੇ ਹੌਂਸਲਾ ਦੇਣ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੋਸ਼ੀਲਾ ਪਰਦਰਸ਼ਨ ਬਜ਼ਾਰ ਰਹੇ ਬੰਦ

ਮੁਕੰਦਪੁਰ, (ਰੋਸ਼ਮ ਕਰਨਾਣਵੀ)-ਐਸ. ਸੀ./ਐਸ. ਟੀ ਐਕਟ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਛੇੜ-ਛਾੜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਕਸਬਾ ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਵਿਖੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਰਟੌਂਡਾ, ਸਾਧਪੁਰ, ਤਲਵੰਡੀ ਫੁੱਤੂ, ਜਗਤਪੁਰ, ਸੇਖੂਪੁਰ, ਬਖਲੌਰ, ਹਕੀਮਪੁਰ, ਅਤੇ ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਦੇ ਬਸਪਾ ਆਗੂਆਂ, ਅਕਾਲੀ

ਦਲ, ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਕੰਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ. ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਬਣਾ ਕੇ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਘੁਮਾਏ ਗਏ ਤੇ ਇਕ ਪੁਤਲੇ ਨੂੰ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਦੂਜਾ ਪੁਤਲਾ ਮੁਕੰਦਪੁਰ- ਫਗਵਾੜਾ ਤੇ ਚੱਕਦਾਨਾ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਰਸਤਾ ਜਾਮ ਕਰਕੇ ਉੱਥੇ ਫੁੱਕਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੋਹਨ

ਰੀਆ, ਚੈਤੀ ਰਾਮ ਰਟੌਂਡਾ, ਪੰਕਜ ਲੋਹਟੀਆ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸੇਠੂ, ਜੱਸਾ ਬੱਲੋਵਾਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਢੰਡਾ ਬਖਲੌਰ, ਰਾਹੁਲ ਪੰਚ, ਸਾਜਨ ਮੱਟੂ, ਡਾ: ਦਲਜੀਤ ਵਿੱਲੋ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਸਬਾ ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਰਹੀ

ਛਣਕਾਟਾ

ਪੂਰੀ, ਮਾਨਸਾ, ਨਾਭੇ ਗੜ. ਤੇਰੇ ਵੰਗਾਂ ਪਸੰਦ ਨਾ ਆਈਆਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਗਾਹ ਛੱਡਿਆ ਆ ਕੇ ਮੋਹੇ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਵਾਈਆਂ ਮੋਰ ਕਲੈਰੀ ਤੌਰ ਤੁਰੇ ਤੇਰੀ ਝਾਂਜਰ ਪਾਉਂਦੀ ਸੋਰ ਸਹੀ ਛਣਕਾਟਾ ਪਾਦੇ ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਜਾਂ ਵੰਗਾਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ਵੰਗਾਂ ਪਾਈਆਂ ਕੰਮ ਨਾ ਆਈਆਂ ਦੱਸ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਚੜ੍ਹਵਾ ਕੇ ਬਾਹ ਕੱਢ ਕੇ ਨਾ ਬੋਲੀ ਪਾਈ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲਦਾ ਤੜਫਾ ਕੇ ਰੰਗ ਰੂਪ ਵੀ ਰੱਬ ਦਿੱਤਾ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਬੋੜ ਨਹੀਂ ਛਣਕਾਟਾ ਪਾ ਦੇ ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਜਾਂ ਵੰਗਾਂ .....

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਤੇ ਗਿੱਧਾ ਪਾਈਏ ਨਾ ਸੰਗੀਏ ਸਰਮਾਈਏ ਬਾਕੀ ਕਦੇ ਕਦਾਈ ਮੌਕੇ ਮਿਲਦੇ ਨਾ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕਢਵਾਈਏ ਬੈਠ ਬਨੇਰੇ ਵੇਖਣ ਗਿੱਧਾ ਸਭ ਦਾ ਦਿਲ ਤੂੰ ਤੋੜ ਰਹੀ ਛਣਕਾਟਾ ਪਾ ਦੇ ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਜਾਂ ਵੰਗਾਂ .....

ਗਿੱਧਾ ਪਾ ਤੇਰੀ ਬਣੇ ਵੀਡੀਓ ਵੇਖਕੇ ਚਿੱਤ ਪਰਚਾਵੀ ਆਂਚ-ਗੁਆਂਢੀ ਕਰਨਗੇ ਸਿਫਤਾਂ ਸੱਸ ਨੂੰ ਫੇਰ ਵਿਖਾਵੀ ਨੱਚ ਨੱਚ ਕੇ ਬੱਸ ਧਰਤੀ ਹਿਲਾਦੇ ਖੁਸ਼ ਜੇ ਜੇ ਤੇਰਾ ਢੋਲ ਸਹੀ ਛਣਕਾਟਾ ਪਾ ਦੇ ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਜਾਂ ਵੰਗਾਂ .....

ਅੱਜ ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਗਿੱਧਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੁੜੀਆਂ ਕਰਨ ਤਿਆਰੀ ਤੀਆਂ ਨਾਂ ਤੈਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਲੱਗਣ ਹੁਣ ਡਿਸਕੋ ਹੋਈ ਪਿਆਰੀ ਦੱਸੇ 'ਦੇਵ ਘੋਲੀਏ' ਵਾਲਾ ਤਾਹੀਉਂ ਗਿੱਧੇ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੌਤ ਗਈ ਛਣਕਾਟਾ ਪਾ ਦੇ ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਜਾਂ ਵੰਗਾਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

- ਦੇਵ ਘੋਲੀਆ ਖੁਰਦ (ਫਰਿਜ਼ਨੋ)
559-232-7764

ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਛੇੜ-ਛਾੜ ਨੂੰ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਜੇ ਕਰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ

ਲਾਲ ਵੰਡਾ ਐਸ. ਸੀ ਵਿੰਗ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਸਤਨਾਮ ਸੰਧੂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ, ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਚੱਕ ਬਿਲਗਾਂ, ਸਰਪੰਚ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਮੰਡੇਰਾਂ, ਪਰਮਜੀਤ ਲੋਹਟੀਆ, ਸੋਮ ਨਾਥ ਰਟੌਂਡਾ ਬਸਪਾ ਆਗੂ, ਸੱਤਪਾਲ ਰਟੌਂਡਾ, ਅਮਰ ਕਟਾਰੀਆ, ਬੀ. ਪੀ. ਈ. ਓ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਹਰਮੇਲ ਕੁਮਾਰ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਾਧਪੁਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਰਹਾਲ, ਚਰਨਜੀਤ ਕਟਾਰੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ, ਕੁਲਦੀਪ ਕਟਾਰੀਆ, ਸੰਦੀਪ, ਮਲਕੀਤ ਰਾਮ, ਜਸਵੰਤ ਕਟ-

ਕੋਈ ਅਣਸੁਖਾਵੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਮਾਚਾਰ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਾਣਾ ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵਲੋਂ ਫਲੈਗ ਮਾਰਚ ਕੱਢ ਕੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਜਿਥੇ ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦ ਸਨ ਉਥੇ ਹੀ ਬਾਣਾ ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਗੇਟ ਵੀ ਬੰਦ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਐਸ. ਪੀ. ਡੀ. ਮਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਏ. ਐਸ. ਪੀ ਬੰਗਾ ਸਰਤਾਜ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਤੇ ਬਾਣਾ ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੇ ਕਾਰਣ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੋਇਆ ਨੁਕਸਾਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ 'ਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਣਜ ਦੀ ਗੱਡੀ ਲੀਹੋ ਲੱਥੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਤੇ ਸਨਅਤੀ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਦਾਰੇ ਜਿਥੇ ਬੰਦ ਰਹੇ, ਉਥੇ ਟਰੱਕਾਂ ਤੇ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਚੱਕਾ ਜਾਮ ਨੇ ਸੜਕਾਂ ਸੁੰਨੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਵਾ ਲੱਖ ਟਰੱਕ ਚਾਲਕਾਂ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ 93 ਲੱਖ ਟਰੱਕ ਚਾਲਕਾਂ ਨੇ ਟਰੱਕਾਂ ਤੇ 50 ਲੱਖ ਕੇ ਕਰੀਬ ਬੱਸ ਚਾਲਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਚੱਕਾ ਜਾਮ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਨਗਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਟਰੱਕ ਮਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਅਤੇ 500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਸਿਰਫ ਇੱਕ-ਦੁੱਕਾ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਟਰੱਕ ਮਾਲ ਲੈ ਕੇ ਨਾ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੋਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜੇ। ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਮਹਾਨਗਰ ਦੇ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਸਾਈਕਲ ਕਲਪਰਜ਼ੇ, ਹੱਜ਼ਰੀ, ਆਟੋ ਕਲਪਰਜ਼ੇ, ਟਰੈਕਟਰ ਕਲਪਰਜ਼ੇ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਲਗਭਗ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਸਨਅਤੀ ਇਕਾਈਆਂ ਜਾਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰਾਂ ਦੇ ਗੋਦਾਮਾਂ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

6 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਜੱਦੀ ਘਰ ਵੇਖਕੇ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਈ ਮਲਾਲਾ

ਪੇਸ਼ਾਵਰ - ਨੋਬਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਐਵਾਰਡ ਜੇਤੂ ਮਲਾਲਾ ਯੂਸਫਜ਼ਈ ਇੱਕ ਰੋਜ਼ਾ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਸਵਾਤ ਘਾਟੀ ਪੁੱਜੀ। ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਮੌਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਔਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੰਝੂ ਵਹਿ ਤੁਰੇ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟੇਨ 'ਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਖਤਮ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਪਰਤੋਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਵਾਂਗ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਨੇ ਘਰ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਖਤ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਚ ਉਹ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਮਿੰਗੋਰਾ ਦੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਵਾਤ ਘਾਟੀ ਪੁੱਜੀ। ਉਥੇ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਏਥੇ ਸ਼ਾਂਗਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਮਲਾਲਾ ਨੂੰ ਨੋਬਲ ਐਵਾਰਡ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਇਨਾਮੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀ ਮਲਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਇਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਿਸ਼ਨ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਾਂਗੀ। ਜਿਕਰ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2014 'ਚ ਮਲਾਲਾ ਨੂੰ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੈਲਾਸ ਸਤਿਆਰਥੀ ਨਾਲ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਨਾਈਜੀਰੀਆ, ਜਾਰਡਨ, ਸੀਰੀਆ ਅਤੇ ਕੀਨੀਆ 'ਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮਲਾਲਾ ਫੰਡ ਦੀ ਵੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ।

ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਮਲਾਲਾ 2012 'ਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਗੋਲੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਤਦ ਉਸ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਏਅਰ ਲਿਫਟ ਕਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਛੇ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਹ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਪਰਤੀ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਤ ਘਾਟੀ ਆਉਣਾ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ

ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਮਲਾਲਾ 2012 'ਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੀ ਗੋਲੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਤਦ ਉਸ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਏਅਰ ਲਿਫਟ ਕਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਛੇ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਹ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਪਰਤੀ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਤ ਘਾਟੀ ਆਉਣਾ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ

ਮਾਕਨ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਘਰ ਪੁੱਜੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਮਰੀਅਮ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।ਪੁਰਾਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ

ਬਟਾਲਾ ਦਾ ਉਮਰਪੁਰਾ ਚੌਕ ਮੁਕੰਮਲ ਬੰਦ ਰਿਹਾ

ਬਟਾਲਾ (ਨਰਿੰਦਰ ਬਰਨਾਲ)- ਦਲਿਤ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਨੂੰ ਬਟਾਲਾ ਵਿੱਚ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤਬੰਦ ਬੰਦ ਦੌਰਾਨ ਬਟਾਲਾ ਦਾ ਉਮਰਪੁਰਾ ਚੌਕ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਬੰਦ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਵਾਹਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ

ਕਿ-ਰਆਨਾ, ਸਬਜ਼ੀ ਆਦਿ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਬੰਦ ਰਹੀਆਂ, ਚਹਿਲ ਪਹਿਲ ਵਾਲੇ ਉਮਰਪੁਰਾ ਚੌਕ ਵਿਚ ਸਿਵਾਏ ਤਿੰਨ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੇ ਕੋਈ ਰੱਣਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੰਟਰਨੈਟ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਲੋਕ ਬਿੰਨਾ ਨੈਟ ਤੇ ਕੋਸਦੇ ਵੀ ਰਹੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਣ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫਲੈਗ ਮਾਰਚ ਕਾਫੀ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹੇ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਬੰਦ ਦੌਰਾਨ ਖੁਸੀ ਦਾ ਲੂਤਫ ਲਿਆ।

ਉੱਘੀ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮ 'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਡਿਜੀਟਲ ਤੇ ਡੀਵੀਡੀ ਵਜੋਂ 10 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਉੱਘੀ ਕੰਪਨੀ ਯੂਨੀਗਲੋਬ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਨੇ ਲਿਆ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ/ਬਿਊਰੋ ਨਿਊਜ਼: ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਉੱਘੀ ਕੰਪਨੀ ਯੂਨੀਗਲੋਬ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੀਵਨ ਕਹਾਣੀ ਉੱਤੇ ਬਣੀ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਆਨ ਲਾਈਨ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਅਪਣੇ ਜ਼ਿੰਮੇ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਯੂਨੀਗਲੋਬ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰੀ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਲੋਂ 'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਅਤੇ ਡੀਵੀਡੀ ਰੂਪ 10 ਅਪਰੈਲ 2018 ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਅਦ 'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਨੂੰ ਸਭ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਵਲ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤੀਆਂ ਉੱਥੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਉੱਘੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲਾਂ ਦੇ ਫਿਲਮ ਸਮੀਖਿਆਕਾਰਾਂ ਨੇ ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਇਸ ਖੂਬਸੂਰਤ ਕਲਾ ਕ੍ਰਿਤ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਸਰਾਹਨਾ ਕੀਤੀ। ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਇਸਨੇ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ਉੱਤੇ 10 ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾ ਸਥਾਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

ਅੰਗਲੋ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਬਣੀ ਫਿਲਮ 'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਫਿਲਮ 'ਤੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਯਤਨ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। 'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਰਾਹੀਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜੇ 1947 ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਕੂਮਤ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਲਕੜੇ ਅਧਿਆਏ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ ਬਚਪਨ ਉਮਰੇ ਅਪਣੀ ਅਨਐਲਾਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਸਭ

ਕੁਝ ਖੋਹ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਨੂੰ ਆਖਰੀ ਉਮਰੇ ਅੱਤ ਗਰੀਬ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਭਰਣ ਅਤੇ ਬਾਗੀ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ 5 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘਾਸਨ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਖੂਨੀ ਰਾਜਧਰੋਹ ਰਾਹੀਂ ਸਿੰਘਾਸਨ ਲੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। 15 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ ਕੋਲੋਂ ਖੋਹ ਕੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਮਹਾਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਨਾਲ ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਨਜ਼ਰੇ ਤਕਦਿਆਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਕਹਿ ਕੇ ਸੱਦਿਆ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਮੀਰ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਆਖਰੀ ਵੰਸ਼ਜ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਣਕਹੀ ਦਾਸਤਾਨ ਨੂੰ ਫਿਲਮ 'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਨੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਉਤਾਰਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਘੱਟ ਲੋਕ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਪਿਛੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸ਼ਕਤੀ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਾਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਤੋਂ ਖੌਫ਼ਜ਼ਦਾ ਸਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਲਣ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਯਾਦਗਾਰੀ ਫਿਲਮ 'ਚ ਉੱਘੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਦਾਕਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਗਲੋਬਲ ਫਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੀ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਖੱਟੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਫਿਲਮ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੂਫੀ ਗਾਇਕ ਸਤਿੰਦਰ ਸਰਤਾਜ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਹੱਦ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ। ਉੱਘੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ ਨੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਂ ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਪਰਦੇ ਉੱਤੇ ਨਿਭਾਏ ਕੇ ਵਾਹਵਾ ਖੱਟੀ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਮਾਪਿਆਂ ਵਜੋਂ ਉੱਘੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਐਕਟਰ ਜੋਸਨ ਫਲੇਮਿੰਗ ਵਜੋਂ ਡਾ. ਲੋਗਿਨ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਪਰਦੇ ਉੱਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਫਿਲਮ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਦਾ ਸਬੂਤ ਸੀ।

ਯੂਨੀਗਲੋਬ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਦਾ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ, ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਉੱਘਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਦੀ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਟੀਮ ਨਾਲ ਹੋਏ ਸਹਿਯੋਗ ਬਾਰੇ ਯੂਨੀਗਲੋਬ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਦੇ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਨਮਰਤਾ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, 'ਵਿਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਅਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਬਾਅਦ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਫਿਲਮ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਰੋਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੰਦ ਰਿਹਾ। ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਬੜੇ ਮਾਰਮਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਉੱਤੇ ਬੜਾ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਿੱਖ ਬੱਚੇ ਇਹ ਜਾਣ ਸਕਣਗੇ ਕਿ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਜੁਲਮ ਤੇ ਜਬਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। 'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕਵੀ ਰਾਜ ਨੇ ਯੂਨੀਗਲੋਬ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਉੱਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ ਆਨ ਲਾਈਨ ਤੇ ਡੀਵੀਡੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖ ਅਪਣੇ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਘਾਲਨਾਵਾਂ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹੋ ਕਾਰਜ 'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਯਤਨ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੱਕ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ, ਦੱਸਣ ਅਤੇ ਸੁਣ-ਉਣ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਪਣੀ ਕੌਮ ਦੇ ਆਖਰੀ ਮਹਾਰਾਜਾ

ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲੈ ਕੇ ਅਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ। ਸਾਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਸੀ। ਉਸ ਵਲੋਂ ਆਰੰਭਿਆ ਯਤਨ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਭਰ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਅਥਾਹ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਯੋਗਦਾਨ ਵਜੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਦੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰਾ ਚੈਪਟਰ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁੰਮ ਹੈ।

ਨਮਰਤਾ ਗੁਜਰਾਲ ਨੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ 10 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ 'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਦੇ ਆਨ ਲਾਈਨ ਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਹਿਮ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਕਦਰ ਪਾਉਣਗੇ।

ਫਿਰਦੌਸ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨਜ਼ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਪਾਰਟਨਰਜ਼ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਵਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬਣਾਈ 'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉੱਘੀ ਕੰਪਨੀ ਸਾਗਾ ਨੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ।

'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਡਿਜੀਟਲ ਤੇ ਡੀਵੀਡੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 10 ਅਪਰੈਲ 2018 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਆਰਡਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ Amazon, iTunes, Google Play, FandangoNow, Sony Play Station Microsoft Xbox ਦੇ ਜਰੀਏ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ। 'ਦ ਬਲੈਕ ਪ੍ਰਿੰਸ' ਦੀ ਡੀਵੀਡੀ ਓਮ ਅਡੋਨ ਡੀਵੀਡੀ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ www. The Black-Prince.com ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: Sterling Media Tel: +44 20 7801 0077 Email: theblackprince@sterlingmedia.co.uk

ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਕਲਚਰਲ ਐਂਡ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਏਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ- ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਕਲਚਰਲ ਐਂਡ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਏਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਕਾਰਜ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੂਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਵਾਂ ਕੈਂਪ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਲੜਕੀਆਂ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਲੜਕੀਆਂ

ਦੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋ ਪਿੱਛੋਂ ਅਗਲਾ ਕੈਂਪ ਕਿੱਥੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਐਸ. ਸੀ. ਕਾਨੂੰਨ 'ਚ ਸੋਧਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਾਰੇ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਜਸਵੰਤ ਸ਼ੀਮਾਰ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਚੰਬਰ, ਲਛਕਰ ਸਿੰਘ ਬੱਧਣ, ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਰਕ, ਕਰਨੈਲ ਵਿਰਕ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਹਮਾ, ਕੇਵਲ ਬੋਲੀਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।
ਰਿਪੋਰਟ- ਜਸਵੰਤ ਸ਼ੀਮਾਰ, ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ

ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਔਰਤ ਦਿਵਸ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ- ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ/ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 25 ਮਾਰਚ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਉਂਟੇਨ ਮਾਈਕ ਪੀਜ਼ਾ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ ਵਿਖੇ ਹੋਈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਔਰਤ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਤੁਰ ਜਾਣ ਤੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਸਭਾ ਦੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੌਨ ਧਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ: ਸੂਰਜ ਸ਼ਰਮਾ, ਗਾਇਕ ਕਰਮਲਜੀਤ ਧੂਰੀ, ਗਾਇਕ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਵਡਾਲੀ।
ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਔਰਤ ਦਿਵਸ ਤੇ

ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਕਿ ਆਦਿ ਕਾਲ, ਮੱਧ ਕਾਲ ਅਤੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਦੀ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਲੜਾਕਿਆਂ ਗਿਆ ਹੁਣ ਕਿਵੇਂ ਔਰਤ ਹਰ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਛੂਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਹਨਾਂ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਇਯ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ: ਪਰਮਿੰਦਰ ਰਾਏ ਖਾਨਖਾਨਾ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਗਰੇਵਾਲ, ਜਸਵੰਤ ਜੱਸੀ ਸ਼ੀਮਾਰ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੱਗ, ਮਨਜੀਤ ਸੇਖੋਂ, ਦਿਲ ਨਿੱਜਰ, ਹਰਭਜਨ ਢੇਰੀ, ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਮਨਜੀਤ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਈ।
ਰਿਪੋਰਟ- ਜਸਵੰਤ ਸ਼ੀਮਾਰ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ॥ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ) ਲੜੀ ਨੰਬਰ-65

ਗੁਰਬਾਣੀ ਚਾਨਣ 'ਚ ਸ਼੍ਰੀ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ

ਦੁਨੀਆਂ ਇਸ ਵਕਤ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਤਾਂ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵਕਤ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੰਕੇ ਉਭਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਮਨਾਥ ਕੋਵਿੰਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਆਪਣੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਤਾਕਤ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸਹੱਦ ਪਾਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਧੀਕੀ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਲਵਾਰਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ ਆਏ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੇ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਹੁਣ ਇਕ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਸੀ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਲੁਕਵੇਂ ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਬ੍ਰਹਮੋਸ ਸੁਪਰਸਾਨਿਕ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਬਣੀ ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਮਨਾਥ ਕੋਵਿੰਦ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਗਤਬਤ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦੇ ਬੱਦਲ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਡਰਾਉਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਚੀਨ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦ ਤੋੜਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਆਰੰਭ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਣਨੀਆਂ ਅਰੰਭ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਰੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੱਤਯਾ ਦੀਆਂ ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਜੰਗੀ ਹਾਲਾਤ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰ ਭਾਰਤ ਉਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਚੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਡਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਭਾਰਤ ਰਡਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਲੁਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਲਈ 40 ਰਾਫੇਲ ਜੰਗੀ ਜੈੱਟ ਜਹਾਜ਼ ਖਰੀਦ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਚੀਨ ਦੀ ਫੌਜ ਡੋਕਲਾਮ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਉਸੇ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵੱਡਾ ਤਣਾਅ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਜੰਗੀ ਯੋਧਿਆਂ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ।

ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ਪੱਤਰਕਾਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਜਾਂ ਖਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਨਾਂ, ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਤਸਵੀਰ ਭੇਜਿਆ ਕਰਨ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਵਾਂਗੇ। ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ/ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਨਰੇਰੀ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਬਦਲੇ ਕੋਈ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਲਈ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਲਫਜ਼ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਰਣ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਰਥ ਹਨ-ਲਛਮੀ, ਸ਼ੋਭਾ (ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨ) ਸੰਪਦਾ, ਵਿਭੂਤੀ, ਜਾਇਦਾਦ, ਛੇ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲਾ ਰਾਗ, ਵੈਸ਼ਨਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਫਿਰਕਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਛਮੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਮੁੱਖ ਹੈ, ਇਸ ਮਤ ਦੇ ਲੋਕ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾ ਤਿਲਕ ਮੱਥੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਰਾਮਾਨੁਜ ਸਵਾਮੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਛੰਦ, ਸਰਸਵਤੀ, ਕੀਰਤੀ, ਆਦਰ ਬੋਧਕ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਧਰਮ ਦੇ ਆਚਾਰੀਆ ਅਤੇ ਮਹਾਂਰਾਜੇ ਲਈ ੧੦੮ ਵਾਰ, ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਵਿਦਿਆ ਗੁਰੂ ਲਈ ੬ ਵਾਰ, ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਵਾਸਤੇ ੫ ਵਾਰ, ਵੈਰੀ ਨੂੰ ੪ ਵਾਰ, ਮਿਤ੍ਰ ਨੂੰ ੩ ਵਾਰ, ਨੌਕਰ ਨੂੰ ੨ ਵਾਰ, ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਥਾ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ੧ ਵਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਨਾ ਚਾਹੀਏ, ਸੁੰਦਰ, ਯੋਗ, ਲਾਇਕ, ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਉਤਮ ਆਦਿਕ।

ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲਗੀਰ ਮੁਤਾਬਿਕ-ਸ੍ਰੀ, ਸ੍ਰੀ ਅਤੇ ਸਿਰੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਦੋਲਤ ਤੇ ਕਿਸਮਤ ਦੀ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਦੇਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਜੋ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਦੇਵਤੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੀ ਇਸ ਨੂੰ ਲਕਸ਼ਮੀ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਵਰ ਨਾਲ, ਉਸ ਕੰਮ ਚ ਖੂਬ ਦੌਲਤ ਕਮਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਗਣੇਸ਼ ਜਿਹੜਾ ਅੱਧਾ ਹਾਥੀ ਤੇ ਅੱਧਾ ਇਨਸਾਨ ਹੈ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਇਸ ਦੇਵੀ ਦਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਦੋਲਤ ਦੇ ਲਾਲਚ ਕਰਕੇ ਬਿਨਾ ਮਤਲਬ ਜਾਣੇ, ਹਿੰਦੂ ਹੁਣ ਇਸ ਲਫਜ਼ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਨਾਂ ਨਾਲ ਅਗੇਤ੍ਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਯਕੀਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਸਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਦੀ ਮਿਹਰ (ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਯਾਦੂ ਜਾਂ ਵਰ ਨਾਲ) ਅਮੀਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਵਾਸਤੇ ਲਫਜ਼ ਸਿਰਦਾਰ (ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਉਰਦੂ ਸਰਦਾਰ) ਟਾਈਟਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਲਫਜ਼ ਮਹਾਂਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਸਹਿਬਾਨ, ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ, ਸਿੱਖ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਜਮਾਤਾਂ ਵਗੈਰਾ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ, ਹਿੰਦੂ ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਸਰ ਹੇਠ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ੧੯੮੦ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਫਿਰ ਵਧਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ

ਸੀ ਜਦ ਪੰਜਾਬ ਚ ਬਰਬਾਰਾ ਸਿੰਹ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿਰਦਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਲਫਜ਼ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ, ਮਿਥਿਹਾਸਿਕ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਵਰਤਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਖਰੇਵਾਂ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਚ 33 ਕਰੋੜ ਦੇਵਤੇ ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਦੇ ਅਸਰ ਹੇਠ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ, ਬੋਸਮਝ ਆਗੂ ਅਤੇ ਕਚਘਰਤ ਲਿਖਾਰੀ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਲਫਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾ, ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਧ ਚੜ ਕੇ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਗੁਰੂ, ਹਰੇਕ ਬਾਣੀ, ਹਰੇਕ ਗੁਰੂ ਨਗਰ, ਤੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ (ਜਿਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ, ਸ੍ਰੀ ਪੀੜਾ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਰੁਮਾਲਾ ਤੇ ਚੰਦੇਆ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਚੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਗੈਰਾ ਨਾਲ ਵੀ) ਹਿੰਦੂ ਦੇਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਸ੍ਰੀ ਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਕਰਣਕ ਹਿੰਦੂਕਰਣ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨੋਟ-ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਸਿੱਖ ਤਾਂ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁਣ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਅਖੌਤੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਚ ਅਜਿਹੇ ਨਾਮ ਬਹੁਤ ਵਰਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਿੰਦੂਕਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਕੂਲੀ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਅਖਬਾਰਾਂ, ਰੇਡੀਓ, ਰਸਾਲੇ, ਟੀ ਵੀ ਆਦਿਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਏ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਲਫਜ਼ ਘਸੋੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਸਿਰਦਾਰ, ਭਾਈ, ਭੈਣ, ਬੀਬੀ, ਸਿੰਘਣੀ ਜਾਂ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਕਰਕੇ ਬਾਬਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਨਾਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ੍ਰੀ। ਸਿੱਖ ਅਕਾਲ ਤੇ ਉਪਾਸਕ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ, ਦੁਰਗਾ (ਭਗੋਤੀ) ਆਦਿਕ ਦੇਵੀਆਂ ਦੇ, ਜਰਾ ਸੋਚੋ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਾਹ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾ ਵਿਗਾੜੀ ਜਾਓ!

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ 510-432-5827

ਵਿਰਸਾ- ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈ ਰੱਸੀਆਂ ਵੱਟਣੀ ਕੁੰਡੀ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਜਦੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਧੰਦੇ ਦਾ ਮਸ਼ੀਨੀ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਖੇਤੀ ਦਾ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਧੰਦਾ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਲਦਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਖੇਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਲਗਭਗ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਹਾੜੀ ਦੇ ਸੀਜਨ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕਣਕ ਵੱਢੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਵੱਢੀ ਕਣਕ ਦੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੀ। ਭਰੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਰੱਸੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਰੱਸੀਆਂ ਸਣ ਤੋਂ ਬਣਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਣ ਦੇ ਬੂਟਿਆਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਉਪਰੰਤ ਭਰੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਟੋਭੇ ਜਾਂ ਛੱਪੜ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਡੁਬੋ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਸ ਦੇ ਰੋਸ਼ੇ ਪੋਲੇ ਹੋ ਕੇ ਛਿੱਲਣ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਜਿਮੀਦਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ੇਦਾਰ ਬੂਟਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰੋਸ਼ਾ ਛਿੱਲ ਕੇ ਜੁਦਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਇਸ ਰੋਸ਼ੇ ਨੂੰ ਰੱਸੀਆਂ ਵੱਟਣੀ ਕੁੰਡੀ ਨਾਲ ਦੂਹਰਾ, ਤੀਹਰਾ ਜਾਂ ਚੌਹਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਜਣਾ ਰੱਸੀਆਂ ਵੱਟਣੀ ਕੁੰਡੀ ਨੂੰ ਹੱਥ 'ਚ ਫੜ ਕੇ ਘੁੰਮਾਈ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਪਿਛਾਹ ਹਟਦਾ ਜਾਂਦਾ, ਦੂਜਾ ਜਣਾ ਰੋਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਰੱਸੀ ਬਣਾ ਲਈ ਜਾਂਦੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਵੱਡੀ ਰੱਸੀ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਛੋਟੀਆਂ ਰੱਸੀਆਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤੇ

ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਰੱਸੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਰੱਸੀਆਂ ਵੱਟਣੀ ਕੁੰਡੀ ਤਾਰ ਅਤੇ ਦੋ ਬਾਂਸ ਜਾਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਤਸਵੀਰ 'ਚ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ।

ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੰਮ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਰਹੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ।

ਮਸ਼ੀਨੀ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਹੱਥੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਘਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੋਰਨਾ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਇਹ ਰੱਸੀਆਂ ਵੱਟਣੀ ਕੁੰਡੀ ਵੀ ਹੁਣ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ. ਵਿਖੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਡੇ ਪਰੇਡ (ਸਿੱਖ ਫਰੀਡਮ ਮਾਰਚ) 7 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ

ਨਿਊਯਾਰਕ, (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ) - ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਦੀਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਸਾਂਝੀ ਸੰਸਥਾ, ਸਿੱਖ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ, ਈਸਟ ਕੋਸਟ (ਯੂ.ਐਸ.ਏ.) ਵੱਲੋਂ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018, ਦਿਨ ਫ਼ਨਿੰਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਡੇਅ ਪਰੇਡ (ਸਿੱਖ ਫਰੀਡਮ ਮਾਰਚ) ਕੱਢਣਾ ਉਲੀਕੀਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ., ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਵਸ (ਵਿਸਾਖੀ) ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਿੱਖ ਡੇਅ ਪਰੇਡ (ਸਿੱਖ ਫਰੀਡਮ ਮਾਰਚ) ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੱਢਣਾ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸ੍ਰ: ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ, ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਓ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਵਸ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਡੇਅ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਦੀ ਮਹ-

ਤਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਸਿੱਖ ਪੰਥਕ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018, ਦਿਨ ਫ਼ਨਿੰਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਡੇਅ ਪਰੇਡ (ਸਿੱਖ ਫਰੀਡਮ ਮਾਰਚ) ਕੈਪੀਟਲ ਹਿੱਲ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ., ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੱਢਣਾ ਨੀਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਨ 2017 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੌਕਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸਪੀਕਰ ਪਾਲ ਰਾਅਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲ 189 ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕਰਾਉਣਾ; ਇਸੇ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਤੁਰਦਿਆਂ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਨੈਕਟ-ਟੀਕਟ, ਮੈਸਾਚੂਸੈਟ, ਪੈਨਸੈਲਵੇਨੀਆ, ਡੈਲਾਵੇਅਰ ਅਤੇ ਇੰਡਿਆਨਾ ਨੇ ਵੀ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡੇਅ ਦੀ ਮਾਣਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਨਿਊ ਜਰਸੀ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡੇਅ ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਦੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿੱਖ ਅਵੇਅਰਨੈਸ ਮਹੀਨਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਇਸੇ ਸਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 96 ਗੁਰ-ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ

ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜਰੀ ਭਰਣ ਤੇ ਪੂਰਣ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿੱਖ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ, ਈਸਟ ਕੋਸਟ (ਯੂ.ਐਸ.ਏ.) ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਹਿਤ ਨਿਭਾਈ ਗਈ। ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸ੍ਰ: ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਰਚ ਦੇ ਕੱਢਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜਾਗਰਿਤ ਕਰਨਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਚਲਾਏ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਦਾ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜਾਦੀ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਿ-ਹਚਾਣ, ਨਸਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ, ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਉਤਸ਼-ਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸ੍ਰ: ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਥਕ ਇਕੱਠ ਕਰ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਸੰਯੁਕਤ ਦੁਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਰਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਫਲਸਫੇ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਨਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਅਨਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਨੂੰਨ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ

ਬਠਿੰਡਾ— ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇਕਾਈ ਬਠਿੰਡਾ ਨੇ ਅਨਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਅਨਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਾਗੂ ਅਤਿਆਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਦਲਿਲ ਵਿਰੋਧੀ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦਲਿਲਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇਕਾਈ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਿੰ ਗੋਗਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਐਸਸੀ/ਐਟੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਦਲਿਲਾਂ ਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 68 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। 2 ਅਪਰੈਲ ਦੇ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਡਾਕਟਰ ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਐਮ ਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ 23.8 ਫ਼ੀਸਦੀ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦੇ 76 ਫ਼ੀਸਦੀ ਸਾਫ਼ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤਾਂ ਉੱਚਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਬਲਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ ਸੀਮਤ ਨਿਆਂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਐਸਸੀ/ਐਸ

ਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਬਦਲੇ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਐਂਡ ਹਜ਼ਾਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਬਲਕਿ ਇਸ ਐਫ ਆਈ ਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇ ਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹੈ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਮੰਜੂਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਹੋਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਐਸ ਸੀ/ਐਸ ਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿ ਮਿਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਲਿਲਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਇਸ ਨੂੰ ਦਲਿਲਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੱਕ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਰੋਧ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਡੱਟਵਾਂ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਮੁੱਚੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਇਸ ਬੰਦ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇਕਾਈ ਬਠਿੰਡਾ ਭਾਰਤੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਲ੍ਹ 2 ਵਜੇ ਟੀਚਰ ਹੋਮ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਸਾਂਝਾ ਮਜ਼ਹਰਾ ਕਰੇਗੀ। **ਜਾਰੀ ਕਰਤਾ ਡਾਕਟਰ ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ**

ਨਾਟਕਕਾਰ ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਦੀ ਬੇਟੀ ਸੋਹਜਦੀਪ ਕੌਰ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

ਬਠਿੰਡਾ— ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇਕਾਈ ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ ਉਥੇ ਤੇ ਸਿਰਮੌਰ ਨਾਟਕਕਾਰ ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਸਾਬਕਾ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੇਟੀ ਤੇ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਬਰਾੜ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੋਹਜਦੀਪ ਕੌਰ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਭਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਡਾਕਟਰ ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਹਜਦੀਪ ਕੌਰ ਆਪ ਵੀ ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਚਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੇ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਬਰਾੜ ਨਾਲ ਵੀ ਫਿਲਮਾਂ

ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਰੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾਟਕਕਾਰ ਅਜਮੇਰ ਵਾਗੂੰ ਹੀ ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਤੇ ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਸੋਚ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਦਾ ਸਾਰਾ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਰੰਗ ਮੰਚ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਸੋਹਜਦੀਪ ਕੌਰ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਹੋਈ ਮੌਤ ਨਾਲ ਰੰਗ ਮੰਚ ਨੂੰ ਤਾਂ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੀ ਹੈ ਬਲਕਿ ਜਮਹੂਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਸੋਗ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰੀਅਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰੰਗ ਮੰਚ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਾਟਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਸੂਚੀਪ ਕੌਰ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਮੌਕੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ।

13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਆਦਮਪੁਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਉਡਾਣਾਂ ਲਈ ਬੁਕਿੰਗ

ਜਲੰਧਰ— ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਹਵਾਈ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਤੇ ਦੂਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਲੰਧਰ ਨੇੜੇ ਆਦਮਪੁਰ 'ਚ ਬਣ ਰਹੇ ਸਿਵਲ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਉਡਾਣਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਸਪਾਈਸਜੈਟ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਦੀ ਉਡਾਣ ਲਈ ਬੁਕਿੰਗ

ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਆਦਮਪੁਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲੱਗੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਲੰਗੇ ਬੋਰਡ ਤੇ ਇਮਾਰਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਸਭ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਰੀਬ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਇਸ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਸੀ।

ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀਆ ਮੌਰੀਆ ਮਹਾਂਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਮਰਾਟ ਅਸ਼ੋਕ ਮਹਾਨ ਦੀ 2323ਵੀਂ ਜੰਮਤੀ ਮਨਾਈ ਗਈ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਦੂਦਾਂ)— ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀਆ ਮੌਰੀਆ ਮਹਾਂਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੀਦਰਸ਼ੀਆ ਚੱਕਰਵਤੀ ਸਮਰਾਟ ਅਸ਼ੋਕ ਮਹਾਨ ਦੀ 2323ਵੀਂ ਜੰਮਤੀ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕੀ ਭਵਨ ਜਮਾਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਮ ਬਹਾਦਰ ਮੌਰੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਯੂਥ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਮਨਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡਾ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਾਣੇ ਅਤੇ ਪੰਚਸ਼ੀਲ ਝੰਡਾ ਤੇ ਲੀਸ਼ਰਣ ਅਤੇ ਪੰਚਸ਼ੀਲ ਦੇ ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਮਰਾਟ ਅਸ਼ੋਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਮਰਾਟ ਅਸ਼ੋਕ ਦੁਆਰਾ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਖੰਡ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਰਾਸ਼ਟਰ ਆਖਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਰੰਗਾਂ ਰੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਉਥੇ ਹੀ ਪ੍ਰਗਤੀ

ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਲਾਂਧਤਾ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਰਾਣਾ ਸੋਢੀ ਦੀ ਦੇਖਰੇਖ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ: ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਨਾਟਕ ਖੇਡੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਰੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲੈ ਕੇ ਮੁੜ ਕੇ ਬੁੱਧ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਮ ਬਹਾਦਰ ਮੌਰੀਆ ਨੇ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾ: ਅੰਬੇਡਕਰ ਨਵਯੁਵਕ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੰਸੀ ਲਾਲ ਪ੍ਰੇਮੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਰਤ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ, ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਾਂਤ ਮੌਰੀਆ, ਰਾਮਸ਼ਰਨ ਮੌਰੀਆ, ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ, ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ ਮੌਰੀਆ, ਸ਼ੰਕਰ ਮੌਰੀਆ, ਫੁਲਚੰਦ ਮੌਰੀਆ, ਪ੍ਰਮੋਸ ਮੌਰੀਆ, ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਮੌਰੀਆ, ਮਦਨ ਮੌਰੀਆ, ਪ੍ਰਮੋਦ ਮੌਰੀਆ, ਮਸਤ ਰਾਮ ਮੌਰੀਆ ਅਤੇ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਮੌਰੀਆ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਗ਼ਦਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਬੀਤਾ ਸਿੰਘ ਸੰਘਵਾਲ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ 'ਤੇ ਪੋਥੇ ਫੇਰਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ

ਜਲੰਧਰ— ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਨਵੀਂ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਖਰੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਭਰਿਆ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਉੱਠੀ ਮਹਾਨ ਗ਼ਦਰੀ ਲਹਿਰ 'ਚ 12 ਅਗਸਤ 1915 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਫਾਂਸੀ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬੀਤਾ ਸਿੰਘ ਸੰਘਵਾਲ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਪਠਾਨਕੋਟ 'ਚ ਲਗਾਏ ਬੁੱਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੀਵਾਰਾਂ ਉਪਰ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਵੱਲੋਂ ਪੋਥੇ ਫੇਰਕੇ ਗ਼ਦਰੀ ਦੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯਾਦਗਾਰ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੋਝੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇਹੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਈ ਜਾਏ ਅਤੇ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬੇ ਚੌਕ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਤਾ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਏ।

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਢੱਡਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ਼ਦਰੀ ਬੀਤਾ ਸਿੰਘ ਸੰਘਵਾਲ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਘਵਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਸੰਘਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੇ ਲੱਭੂ ਅਤੇ ਸੰਤੂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲੋੜ ਤਾਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ 'ਚ ਸੰਭਾਲਣ, ਖੋਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਏ, ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਯਾਦਗਾਰੀ ਬੁੱਤਾਂ, ਚੌਕਾਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਕਸ਼ੇ ਤੋਂ ਮੇਟਣ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਠਾਨਕੋਟ ਚੌਕ ਨੂੰ 'ਗ਼ਦਰੀ ਬੀਤਾ ਸਿੰਘ ਸੰਘਵਾਲ ਚੌਕ' ਨਾਂਅ ਦੇਣ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਕਾਇਦਾ 1992 ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਐਸ.ਸੀ/ਐਸ.ਟੀ.ਐਕਟ ਸਬੰਧੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਜਲੰਧਰ 'ਚ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਹੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ— ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਤੇ ਨਾਨ ਗਜ਼ਟਿਡ ਐਸ. ਸੀ./ ਐਸ. ਟੀ. ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਹੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਰਾਏ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਾਲ ਤੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਰੋਸ ਧਰਨਾ ਤੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਹਿਸੀਲ ਹੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਵਰਕਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗੈਰ ਸੰਜੀਦਾ ਰੁਖ ਕਾਰਨ ਸੁਪਰੀਮ

ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਲਿਲ ਵਿਰੋਧੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਰੇ ਦਲਿਲ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ, ਪ੍ਰਿੰ. ਜੈ ਸਿੰਘ ਹੀਰਾ, ਯੋਧਾ ਮੱਲ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਰਾਮ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੀਕਰੀ, ਗੁਲਜ਼ਾਰੀ ਲਾਲ, ਬਲਵੀਰ ਕੁਮਾਰ, ਰਣਵੀਰ ਕੁਮਾਰ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਅਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹੰਸ ਰਾਜ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਰਿਪੋਰਟ— ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ

ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ

ਖੰਨਾ— ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਐਸ. ਸੀ./ ਐਸ. ਟੀ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਦੁਰਪ੍ਰਯੋਗ ਸਬੰਧੀ ਜੋ ਦਲਿਲ ਵਰਗ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬੰਦ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ ਹੈ। ਡਾ. ਅੰ-ਬੇਡਕਰ ਮਿਸ਼ਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਜਿ. ਪੰਜਾਬ ਖੰਨਾ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਏਸੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਖੰਨਾਵਿਖੇ ਵੀ ਦਲਿਲ, ਭਰਾਤਰੀ ਅਤੇ ਅੰਬੇਡਕਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਜਿਸ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਅਤੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕਰਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, ਬੇਹੱਦ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਜਿੱਤ ਹੈ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਦਲਿਲ

ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਖੰਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ, ਵਪਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਵੀ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਨ ਏਕਾ ਉਸਾਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ 26 ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮਾਰਚ ਅਤੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕਰਨ ਤੇ ਧਰਨੇ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਧਰਮਵੀਰ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸੋਹਣ ਲਾਲ ਸਾਂਪਲਾ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ, ਅਮਨਿੰਦਰ, ਫੁਲਜਿੰਦਰਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿੰਸ, ਧਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਘੋਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

A & S

Auto Repair & Services

Specializing in Brakes & Axles

10% of any repair of \$ **\$75.00** or More

Free Tire Rotation and Brake Inspection with purchase of Oil Service for most cars

Diagnose check Engine light pre-buyers inspection tune-ups and more

---

Dealer Recommended Service Shocks/Struts A/C Services

9:00 AM to 6:00 PM Mon-Sat

Amrjit Sandhu

Ph: 916-238-4431
649 W. Elkhorn Blvd. Suite B2
Rio Linda, CA 95673

ਜੀ ਐਸ ਟੀ: ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਦੂਜੀ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵਧ ਦਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ - ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੰਬੇ ਸਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੀ-ਐਸਟੀ (ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ) ਨੂੰ ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ ਨੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜੀਐਸਟੀ ਦਾ ਫਾਰਮ ਸੱਭ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਟੈਕਸ ਦਰਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਸੱਭ ਤੋਂ ਉਚੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਜੀਐਸਟੀ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਘਾਨਾ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ 49 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜੀਐਸਟੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕ ਹੋਰ 28 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਸਲੈਬ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜੀਐਸਟੀ ਦੇ ਪੰਜ ਸਲੈਬ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਵਿਚ ਇਟਲੀ, ਲੈਕਜੰਬਰਗ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਘਾਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੰਬੇ ਸਾਲ 1 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜੀਐਸਟੀ ਚਾਂਚੇ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸਲੈਬ (0, 5, 12, 18 ਅਤੇ 28 ਫੀ ਸਦੀ) ਬਣਾਏ ਗਏ। ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਟੈਕਸ ਰੇਟ ਘਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚ

ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਲੰਬੇ ਸਾਲ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜੀਐਸਟੀ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਹ ਕਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸਵਾਲ ਉਠਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਵਿਰੋਧੀ ਪੱਖ ਦੇ ਨਾਲ - ਨਾਲ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਖਜ਼ਾਨਾ-ਮੰਤਰੀ ਅਰੁਣ ਜੇਟਲੀ ਕਈ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕੀ ਹੈ ਘੱਠ ? ਘੱਠ ਦਾ ਮਤਲਬ ਗੁਡਸ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਟੈਕਸ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ 17 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਿੱਧੇ

ਟੈਕਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਡਸ ਜਾਂ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਦੀ ਮੌਨੋਪੋਲਿਟੀ, ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ, ਸੈਂਟਰਲ ਸੇਲਸ ਟੈਕਸ (ਜੀਐਸਟੀ), ਸਟੇਟ ਦੇ ਸੇਲਸ ਟੈਕਸ ਯਾਨੀ ਵੈਟ, ਐਂਟਰੀ ਟੈਕਸ, ਲਾਟਰੀ ਟੈਕਸ, ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ, ਟੈਲੀਕਾਮ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ, ਟਰਨਓਵਰ ਟੈਕਸ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਗੁਡਸ ਦੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ 'ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸਰਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਹੋ ਤਾਂ ਜੀਐਸਟੀ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਸਮਾਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੀਐਸਟੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਗੁਡਸ ਇਕ ਹੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਕ ਹੀ ਵਸਤੂ ਲਈ ਦੋ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਵੱਖ - ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤਕ ਸਿੰਗਲ ਮਾਰਕੀਟ ਬਣ ਗਿਆ।

ਸਰਬ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਲਾਇਆ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ

ਫਗਵਾੜਾ (ਬੀ.ਕੇ. ਰੱਤੂ)- ਸਰਬ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖ ਆਰਗਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਆਉਂਦੇ ਪੁੰਨ ਕਮਾਈਏ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਸਥਾਨਕ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਐਸ.ਪੀ. ਫਗਵਾੜਾ ਸ੍ਰੀ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਜਦਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਹਾਕੀ ਓਲੰਪੀਅਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਸਾਬਕਾ ਆਈ.ਜੀ. ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ, ਸ੍ਰ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਯੂ.ਕੇ., ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਉੱਛੀ ਯੂ.ਕੇ., ਬੀ.ਆਰ. ਕਟਾਰੀਆ ਯੂ.ਕੇ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਸਾਬਕਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਮੈਂਬਰ, ਐਸ.ਐਮ.ਓ. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਟੀ.ਡੀ. ਚਾਵਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਲੋੜਵੰਦ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਦਿਆਂ ਐਸ.ਪੀ. ਭੰਡਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਰਬ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋੜਵੰਦ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ

ਦਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੋਚੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਬ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ

ਬਹੁਤ ਹੀ ਲੋੜਵੰਦ ਮਰੀਜ਼ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਆਰਥਕ ਸਥਿਤੀ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਖਰੀਦਣ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ

ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹਰਜਿੰਦਰ ਗੋਗਨਾ ਨੇ ਬਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਮੀਤ ਪਲਾਹੀ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ, ਮੋਨੂ ਸਰਵਟਾ, ਰਵੀ ਚੌਹਾਨ, ਉੱਕਾਰ ਜਗਦੇਵ, ਰਾਜੀਵ ਦੀਕਸ਼ਿਤ, ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਤੁਲੀ, ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਕੌਸਲਰ, ਤੇਜਵਿੰਦਰ ਦੁਸਾਂਝ, ਅਨੂਪ ਦੁੱਗਲ, ਸਤੀਸ਼ ਪ੍ਰਥਾਕਰ, ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਸਵਿੰਦਰ ਨਿਸ਼ਚਲ, ਮੈਡਮ ਸੁਮਨ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਗਾਇਕ ਮਨਮੀਤ ਮੋਦੀ, ਕੁਨਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਿਨੀਤ ਪੁਰੀ, ਰਾਮ ਚਾਹਲ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਵਾਲੀਆ, ਆਰ.ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ, ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਰੋਸ਼ੀ, ਬਬਲੂ ਕੰਦੇਲਾ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਭਗਤਪੁਰਾ, ਅਨੁਰਾਗ ਮਾਨਖੰਡ ਕੌਸਲਰ, ਡਾ. ਨਰੇਸ਼ ਬਿੱਟੂ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸੈਣੀ, ਨਿਰਮਲਜੀਤ ਕਾਲਾ, ਬੀ.ਕੇ. ਰੱਤੂ ਆਦਿ ਵੀ ਹਾਜਰ ਸਨ।

ਇਰਾਕ 'ਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਬਟਾਲਾ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ

ਬਟਾਲਾ (ਨਰਿੰਦਰ ਬਰਨਾਲ)- ਬਟਾਲਾ (ਨਰਿੰਦਰ ਬਰਨਾਲ)- ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਚਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹਾਂ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਰਾਕ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਪੁੱਜੀਆਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੀਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਪੂਰੇ ਅਦਬ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ। ਬਟਾਲਾ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਤਲਵੰਡੀ ਤਿਉਰਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਧਰਮਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਬਟਾਲਾ ਸ੍ਰੀ ਰੋਹਿਤ ਗੁਪਤਾ, ਬੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ. ਬਟਾਲਾ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਟੀਮ ਪਹੁੰਚੀ। ਧਰਮਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਮਹੌਲ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਗਮਗੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਰਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਸਨੇਹੀਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਨਮ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਬਟਾਲਾ ਸ੍ਰੀ ਰੋਹਿਤ ਗੁਪਤਾ, ਬੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ. ਬਟਾਲਾ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹਾਂ 'ਤੇ ਰੀਝ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਉਪਰੰਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਤਾ ਨੇ ਚਖਾ ਨੂੰ ਅਗਨੀ ਦਿਖਾਈ। ਇਸੇ

ਤਰਾਂ ਫਤਹਿਗੜ ਚੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਿੰਡ ਰੂਪੋਵਾਲੀ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਗਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਔਬੂਲੋਲ ਰਾਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਪਰਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਨਮ

ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੇ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਉੱਪਰ ਰੀਝ ਚੜ੍ਹਾਈ ਗਈ। ਬਟਾਲਾ ਦੇ ਮੁਹੱਲਾ ਤੇਲੀਆਂ ਵਾਲ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੌਜਵਾਨ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ ਉਸਦੇ ਪਰਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਬਟਾਲਾ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਪਰਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਕਾਦੀਆਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਲ ਅਫ਼ਸਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੈ ਕੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਡੀ ਅਤੇ ਕਾਦੀਆਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਪੀਤਤ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਧਰਵਾਸ ਦੇਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸਾਈਅਤ ਧਰਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਿਆ ਕਰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਕਾਦੀਆਂ ਦੇ ਕਬਰਸਤਾਨ ਵਿਚ ਦਫਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਸਰਕਾਰ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਦਿਲੋਂ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ.ਐਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਹੀਣ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਰਜਿੰਦਰ ਘੋੜਾ ਤੇ ਸਾਥੀ ਬੈਠੇ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ

ਫਗਵਾੜਾ (ਰੱਤੂ)- ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਤੇ ਦਲਿਤ ਆਗੂ ਰਜਿੰਦਰ ਘੋੜਾ ਨੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਹੀਣ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਸਥਾਨਕ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣਾ ਰੋਸ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਗੁਰੂ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਘੋੜਾ, ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ, ਰੀਨਾ ਕੁਮਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਇਸ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਧੂ ਸੰਪਰਦਾਇ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਰਜਿ.) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਕੁਲਵੰਤ ਰਾਮ ਜੀ ਭਰੋਮਜ਼ਾਰਾ, ਸੰਤ ਦੇਸ ਰਾਜ ਜੀ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰਾ, ਸੰਤ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡਾਂਡੀਆਂ, ਸੰਤ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਜੀ, ਅੰਬੇਡਕਰ ਸੈਨਾ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਚੰਡਾ, ਕਮਲ ਲੱਖਪੁਰ, ਜਥੇਦਾਰ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫੋਜੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ ਕੌਸਲਰ, ਜਥੇਦਾਰ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਖਲਵਾੜਾ, ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਵਾਹਦ, ਡਾ. ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਟੀਆ, ਸਰਪੰਚ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਗਤਪੁਰ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਗਤਪੁਰਾ, ਚੰਦਰੇਸ਼ ਕੌਲ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਗੀਤਕਾਰ, ਗਾਇਕ ਗੁਰਮੇਜ ਮੋਹਲੀ, ਜੁੱਗੂ ਮਹੇ, ਮੌਂਟੀ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਜਥੇਬੰਦੀ ਤੋਂ ਡਾ. ਪ੍ਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗ, ਜੋਗਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਸੰਦੀਪ ਭਥਿਆਣਾ, ਪਰਸ ਰਾਮ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਬੌਬੀ, ਪ੍ਰਨੀਸ਼ ਬੰਗਾ, ਰੋਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਰੋਸ਼ੀ, ਤਰਸੇਮ ਚੰਬਰ, ਪਿੰਦੀ ਮੱਲ ਕੱਟਾਂ, ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ, ਬਾਬਾ ਸੋਖੀ ਸੁੰਨਤੋ ਵਾਲਾ ਮਹਿਮੀ, ਸੰਦੀਪ ਦੀਪਾ, ਗਣਪਤ ਬਿੱਟੂ, ਸੰਦੀਪ ਸੀਪਾ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਜੰਡਾਲੀ, ਰੌਕੀ ਮੋਹਲੀ, ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਬਿਸ਼ਨਪੁਰ, ਰੋਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਪੱਪੀ, ਰਾਜੀ ਢੰਡਾ, ਨਿਰਮਲਜੀਤ ਕਾਲਾ, ਡਾ. ਸੋਢੀ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜਗਪਾਲਪੁਰ, ਪ੍ਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਭਥਿਆਣਾ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਜੰਮ ਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਕਤ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਜਿੰਦਰ ਘੋੜਾ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗਿਣੀਮਿਥੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਧੀਨ ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ 'ਚ ਸੋਧ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਭਗਵਾਂ ਰਾਜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਮੁੱਚਾ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਕਦੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਐੱਸ.ਸੀ./ ਐੱਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਮਨੁਵਾਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਤ - ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ

ਜਲੰਧਰ (ਬਿਊਰੋ)- ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਏ.ਕੇ. ਮਲੋਰੀ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜਗਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਂਚ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਐੱਸ.ਸੀ./ ਐੱਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਵਿਚ ਜੋ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਮੂਲ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਬੇਅਸਰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਉਚ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਤਿਆਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੂਲ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਬਿਤ ਉਚ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਜਾਤਪਾਤੀ ਜੁਰਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ

ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਿਸ ਹੁਣ ਜਾਤਪਾਤੀ ਜੁਰਮ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਪਰ ਤੁਰੰਤ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਰਤ ਹੀ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਮਲਜ਼ੂਮ ਦਲਿਤ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਪਰ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪੇਸ਼ਗੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਨੇ ਜਾਤਪਾਤੀ ਅੰਤਿਆਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਦੀ ਖਾਮੋਸ਼ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਖੁਦ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਉੱਪਰ ਜਾਤਪਾਤੀ ਅੰਤਿਆਚਾਰਾਂ ਵਿਚ 68 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਅਤੇ ਜਾਤਪਾਤੀ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਟਕੇ ਮਹਿਜ਼ 23.8ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰਾਂ, ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸਾੜਫੂਕ, ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਦਲਿਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਰੋਜ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ 76ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਫ਼ ਬਰੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਦਲੀਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਕਹੀਣ ਅਤੇ ਤੁਅੱਸਬਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਮਾਜਿਕ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਵਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਉਚਜਾਤੀ ਹੰਕਾਰ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਤ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਇਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ

ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉੱਪਰ ਮਨੁਵਾਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਅਤੇ ਹਾਸੀਆਗ੍ਰਸਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜੀ ਨਿਆਂ ਲਈ ਲੜਨ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਏਜੰਡੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਤਾਕਤਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਦਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲਿਆਂ ਦੀ ਹੱਕਜ਼ਾਈ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਦਲਿਤਾਂ ਨਾਲ ਹੇਜ਼ ਜਤਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਭਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਮਹੂਰੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸੱਚੀ ਜਮਹੂਰੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਐਸ ਸੀ ਐਸ ਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਸਪਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਰੋਸ ਮਾਰਚ

ਲੁਧਿਆਣਾ- ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸ ਸੀ ਐਸ ਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਉਸ ਦਾ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਜਨ ਜਾਤੀ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਬਸਪਾ ਦੀ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਜਿਲਾ ਹੈੱਡਕੁਆਟਰਾਂ ਤੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਰਨੇ ਦੇਣ ਦਾ ਜੋ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਤਹਿਤ ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਬਸਪਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਅੰਬੇਡਕਰ ਚੌਕ ਤੋਂ ਡੀ ਸੀ ਦਫਤਰ ਤੱਕ ਪੈਦਲ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਪਰੰਤ ਡੀ ਸੀ ਦਫਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕਈ ਘੰਟੇ ਧਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਿੱਟ ਸਿਆਪਾ ਕੀਤਾ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਮੰਗ ਸਮੇਤ 15 ਹੋਰਨਾਂ ਅਹਿਮ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ

ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਨਾਮ ਭੇਜਿਆ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜੋਨ ਕੋਆਡੀਨੇਟਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਗੋਗੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਿੱਟਾ, ਜਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀਤਰਾਮ ਬਸਰਾ ਤੇ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਸਾਇਆਂ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਗਣ ਬਿਲਗਾ ਨੇ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੇ ਇਸਾਰੇ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮੂਲ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਐਸ ਸੀ ਐਸ ਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜਰੀਏ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਜਜ਼ੋਈ ਕਰੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਭਿਆਨਕ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਜੀਵ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੱਤ, ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਲੁਹਾਰਾ, ਬਲਵੀਰ ਰਾਜਗੜ, ਵਿੱਕੀ ਬਹਾਦਰਕੇ, ਵਿੱਕੀ ਕੁਮਾਰ, ਨਰੇਸ਼ ਬਸਰਾ, ਹੰਸਰਾਜ ਬੰਗੜ, ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਖਦੇਵ ਮਹੇ, ਧਰਮਪਾਲ, ਡਾ: ਸੁਰਿੰਦਰ ਜੱਖੂ, ਰਵੀ ਕਾਂਤ ਜੱਖੂ, ਮਾਸਟਰ ਰਾਮਨੰਦ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਿੱਕਾ, ਬਿਸੰਬਰ ਦਾਸ, ਚਰਨਦਾਸ ਮਾਂਗਟ, ਬਲਵੀਰ ਪੋਹੀੜ, ਰੌਕੀ ਮੱਲ, ਕਮਲ ਬੌਧ, ਅਜੈ ਬੱਧਣ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰੇਸ਼ ਸੇਨੂੰ, ਸੁਖਦੇਵ ਭਟੋਏ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੋਖੀ, ਖਵਾਜਾ, ਮਾਨ ਸਿੰਘ, ਤੇਜਪਾਲ ਡੋਗਰਾ, ਇੰਦਰੇਸ਼, ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ, ਜਗਦੀਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜਰ ਸਨ।

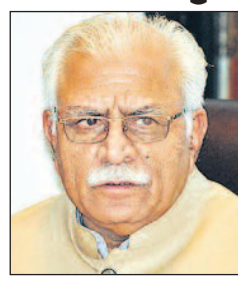
ਐਸ.ਸੀ. ਐਸ.ਟੀ.ਐਕਟ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਰਿੱਟ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਐਸ. ਸੀ.- ਐਸ. ਟੀ. ਐਕਟ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਗਰਮਾਈ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਦੀ ਭਿਣਕ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ ਪਰਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਹਫਤੇ ਭਰ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਥੇ ਇਸਦਾ ਠੀਕਰਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਰ ਭੰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਥੇ ਖੁਦ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵੀ ਇਕ ਸਾਂਸਦ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਚੋਣ ਮੌਸਮ ਵਿਚ

ਵਿਰੋਧੀ ਇਸਨੂੰ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਮੁੱਦਾ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਹੱਥੋ-ਹੱਥ ਲਿਆ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਵੀ ਖੜਕਾਇਆ ਸੀ, ਇਯੋ ਕਾਰਨ ਇਯ ਗੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਇਸਦਾ ਸਿਹਰਾ ਨਾਂ ਲੈ ਸਕੇ। ਇਯ ਕਰਕੇ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਗੱਠਜੋੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਐਸ. ਸੀ. ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਇਸਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਐਸ. ਸੀ./ਐਸ. ਟੀ. ਐਕਟ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਭਰੋਸਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਪਵਾਰ, ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬੇਦੀ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਫਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਮੋਰਚਾ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ, ਵਾਲਮਕ ਹਰਿਆਣਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਲਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਮੋਰਚਾ ਮਹਾਂ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਧਰਮਿੰਦਰ ਬਬਲੂ ਅਤੇ ਸਰੋਜ ਧਨੋਆ, ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮੀਡੀਆ ਇੰ-ਚਾਰਜ ਹਿਤੋਂਦਰ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਐਸ. ਸੀ./ ਐਸ. ਟੀ. ਐਕਟ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੋਧ ਕਰਨ

ਦੇ ਲਈ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣੇ ਹੋਏ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਰੋਸ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਉਹ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਿਯੋਗਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਾਂਗੇ।

You are cordially invited with your family and a friend to join us to celebrate

127th Jayanti Eve of Dr Babasaheb Ambedkar
On Friday 13th April 2018 at 6:30pm sharp

Local M P & Mayor are Invited
Along With All Ambedkarite Dignitaries from India and Abroad.

Special Guests :
Dr. K P Singh, Dean - Lord Buddha University, UP
Mr. Rakesh Banga, Guinness World Record Holder, Ludhiana, Punjab

Chief Guest : **Presided by :**
Padmashri Kalpana Saroj, Mumbai | Santosh Dass MBE, President FABO UK

ALL ARE WELCOME **RSVP MUST BY 10th APRIL
Ranjit - 07415 881121 | Praviin - 07722 111707
A Kumar 07909 828750 | C Gautam - 07956 918053
Shekhar - 07764 71215 | B. Birdi - 07850 484433

FEDERATION OF AMBEDKARITE AND BUDDHIST ORGANISATIONS UK

UP TO THE MINUTE PROGRAM **This ad sponsored by Ambedkar Times & Desh Doaba**

6.30pm : Floral Tributes & Speeches | 7.30pm : 127th Jayanti Cake, Music & Entertainment | 8.00 pm : Dinner
Venue: Ambedkar Hall, 12 Featherstone Road, Southall, London, UB2 5AA

ਐਟਰੋਸਿਟੀ ਐਕਟ ਸਬੰਧੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਬਸਪਾ ਨੇ ਕੱਢਿਆ ਰੋਸ ਮਾਰਚ

ਫਗਵਾੜਾ (ਬੀ. ਕੇ. ਰੱਤੂ)- ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਫਗਵਾੜਾ ਵਲੋਂ ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਇਕ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਿਰੰਜੀ ਲਾਲਾ ਕਾਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਫਗਵਾੜਾ ਦੇ ਨਾਮ ਇਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸਵਪਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਸ਼ਪਾਲ ਰਾਜੂ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੱਤਰ ਬੀਬੀ ਰਚਨਾ ਦੇਵੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮੂਲ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਲੇ

ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਐਟਰੋਸਿਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਾਹੀਂ ਸੋਧ ਦੇ ਪੜਦੇ ਵਿਚ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ

ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੋਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਫਗਵਾੜਾ ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਏਗੀ।

ਸੀਨੀਅਰ ਬਸਪਾ ਆਗੂ ਮਾ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਲਾਲੋਂ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉਕਤ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ.

ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ. ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਜਾਤੀਗਤ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ

ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਕਦੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਸ਼ਪਾਲ ਰਾਜੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ

ਬਸਰਾ, ਚਰਨਦਾਸ ਜੱਸਲ, ਅਸ਼ੋਕ ਸੂਦ, ਚਰਨਜੀਤ ਜੱਖੂ, ਕਾਲਾ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਜਰਨੈਲ ਨੰਗਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਦਲਿਤ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਕੋਠੀ ਦਾ ਘਿਰਾਓ

ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਫੂਕ ਕੇ ਜਤਾਇਆ ਰੋਸ

ਫਗਵਾੜਾ (ਬੀ.ਕੇ. ਰੱਤੂ)- ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਉਪਰ ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ

ਗਏ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਈਕ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਕਾਫੀ ਇੱਤਜ਼ਾਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਪਣੀ ਕੋਠੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ

ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹਲਕਾ ਸਾਂਸਦ ਵਿਜੇ ਸਾਂਪਲਾ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਕੇ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਅਤੇ ਲੋਕਸਭਾ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਣ

ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਮੈਂਬਰ ਅਮਰਜੀਤ ਖੁੱਤਣ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿਲ, ਵਿਜੇ ਪੰਡੇਰੀ ਆਦਿ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਗਵਾੜਾ

ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੂਰਵਕ ਰੋਸ ਰੈਲੀ ਕੱਢੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਹੋਏ ਲੋਕ ਇਨਸਾਫ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਰਨੈਲ ਨੰਗਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਲਿਤ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਥਾਨਕ ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੈਂਥ ਦੀ ਅਰਬਨ ਅਸਟੇਟ ਕੋਠੀ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕਰਕੇ ਪੁਤਲਾ ਫੂਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੂਹ ਦਲਿਤ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਪਾਰਕ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਜਿੱਥੇ ਜਰਨੈਲ

ਨੰਗਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ., ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਾਰੋਬਾਜੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬਸਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜੀ.ਟੀ. ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਵਿਧਾਇਕ ਸੋਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਕੋਠੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪੁੱਜਾ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬੈਰੀਕੇਡ ਲਗਾ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੈਰੀਕੇਡ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਧਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਬੈਠ

ਮਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦਲਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹ ਰਹੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਉ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਰੀਵਿਯੂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਲਿਤ ਮਾਰੂ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕਰਾਇਆ ਤਾਂ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਰਨੈਲ ਨੰਗਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰਭਜਨ ਸੁਮਨ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸੈਨਾ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ,

ਚੌਕਤੀਆ, ਡਾ. ਰਜਿੰਦਰ ਕਲੇਰ, ਸਿੰਦਾ ਮਾਂਗਟ, ਅਜਾਦ ਅਲੀ, ਹਰਭਜ ਨੰਗਲ, ਬੋਬੀ ਖਾਲਸਾ, ਪਲਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਮਾਲਪੁਰ, ਗਿਆਨੀ ਹੁਸਨ ਲਾਲ, ਬੀਬੀ ਰਸ਼ਪਾਲ ਕੌਰ, ਹਰਭਜਨ ਗੰਢਮ, ਰੋਸ਼ਨ ਸਤਨਾਮਪੁਰਾ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗੰਢਮ, ਸੁਰਜੀਤ ਕੋਲਸਰ, ਸਨੀ ਬੰਗੜ, ਭਿੰਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਪਾਲ, ਰਾਜਾ ਫਿਲੋਰ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੋਸ਼ੀ, ਰਾਣਾ, ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਗੋਲਡੀ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਬਸਪਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਦੀ ਸਹਿ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਕਰ ਰਹੀ ਦਲਿਤਾਂ 'ਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ- ਡਾਮੱਖਣ ਸਿੰਘ

ਸੰਗਰੂਰ (ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਟਿੱਬਾ)- ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਐੱਸ. ਸੀ. ਐੱਸ. ਟੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਲਿਤ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਰੋਕ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਬਸਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੈਂਕੜੇ ਬਸਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਸੰਗਰੂਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਰੋਬਾਜੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਂ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਬਸਪਾ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਇਸ ਰੋਹ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਫੂਕਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰੋਸ ਧਰਨੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਬਸਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ, ਜੋਨ ਇੰਚਾਰਜ ਲੁਧਿਆਣਾ

ਐੱਸ.ਸੀ, ਐੱਸ.ਟੀ ਐਕਟ ਸਬੰਧੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲਿਤਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ

ਤੱਥ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਬਸਪਾ ਆਗੂ ਡਾ. ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ

ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿ ਸਕਣ। ਬਸਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਰੱਕੀਆਂ ਵਿੱਚ

ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਵੀਰ ਆਦਿ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਆਰ. ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਦੀ ਸਹਿ 'ਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ 'ਤੇ ਦਲਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਚਾਲ ਤਹਿਤ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅੰਕੜੇ ਅਤੇ

ਐਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਗ੍ਰਿਣ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਸਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਹੱਕ

ਅਲਕਾ ਸਿੰਘ, ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਕੈਂਪਰ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਲਿਆਣ, ਅਮਨਦੀਪ ਬਿੱਟੂ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਘਾਬਦਾਂ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ, ਜਗਮੋਲ ਸਿੰਘ ਰੋਗਲਾ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਲੋਹਾ ਖੇੜਾ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਧੂਰੀ ਆਦਿ ਆਗੂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਫਗਵਾੜਾ ਬੰਦ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸ਼ਬਰਦਸਤ ਹੁੰਗਾਰਾ, ਦਲਿਤ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੀਤੀ ਜੰਮ ਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ

ਫਗਵਾੜਾ (ਰੱਤੂ)- ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਐਸ.ਸੀ./ ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਹੀਣ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਲਿਤ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਫਗਵਾੜਾ ਬੰਦ ਦੀ ਕਾਲ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਫਗਵਾੜਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁਕੰਮਲ ਬੰਦ ਰਹੇ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ 'ਚ ਸਨਾਟਾ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਦਲਿਤ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋ ਕੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਜੰਮ ਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਵੋਟ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਐਕਟ 'ਚ ਕੀਤੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਿੱਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਫਗਵਾੜਾ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਚੱਪੇ - ਚੱਪੇ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਦਲ ਦੇ ਜਵਾਨ ਤੈਨਾਤ ਸਨ। ਇਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਐਸ.ਪੀ. ਫਗਵਾੜਾ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਗਵਾੜਾ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਲੋਗ ਮਾਰਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

12 ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਸਮੇਤ 5 ਪੁਸਤਕਾਂ ਲੋਕ-ਅਰਪਣ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ (ਰਜਿ.) ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਮੁਹਾਲੀ, ਫੇਸ-1 ਵਿਖੇ ਸਾਹਿਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸਨ-ਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗੀਤਕਾਰ ਸ੍ਰ. ਸਮਸ਼ੇਰ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਰਾਜੂ ਨਾਹਰ ਨੂੰ 'ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ ਅਵਾਰਡ-2018', ਕਵਿੱਤਰੀ ਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਹਿਕ ਅਤੇ ਕਵਿੱਤਰੀ ਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਵਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ ਨੂੰ, 'ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਅਵਾਰਡ-2018', ਗਜ਼ਲਗੋ ਬਲਵੰਤ ਚਿਰਾਗ ਨੂੰ 'ਦੀਪਕ ਜੈਤੋਈ ਅਵਾਰਡ-2018', ਸ਼ਾਇਰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹਵਾਲੀਆ ਨੂੰ 'ਹਰਭਜਨ ਹਲਵਾਰਵੀ ਅਵਾਰਡ-2018', ਕਵਿੱਤਰੀ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਸਵੀ ਨੂੰ 'ਹੋਣਹਾਰ ਧੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਵਾਰਡ-2018', ਘੋੜ-ਸਵਾਰ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਰਾਠੀ ਨੂੰ 'ਮਾਣ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅਵਾਰਡ-2018', ਲੋਕ-ਗਾਇਕ ਪੂਰਨ ਪਰਦੇਸੀ ਨੂੰ, 'ਲਾਲ ਚੰਦ ਯਮਲਾ ਜੱਟ ਅਵਾਰਡ-2018', ਗੀਤਕਾਰ ਲਾਲੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰੀ ਨੂੰ 'ਇੰਦਰਜੀਤ ਹਸਨਪੁਰੀ ਅਵਾਰਡ-2018', ਸ਼ਾਇਰ ਇੰਜੀ. ਜੀ. ਐਸ. ਪਾਹੜਾ ਨੂੰ 'ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰਮ ਅਵਾਰਡ-2018' ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਾਇਰ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਕਮਲ (ਬਾਗੜੀ) ਨੂੰ 'ਸਾਈ ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ ਅਵਾਰਡ-2018' ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਵਸਰ ਤੇ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਹਿਕ ਦਾ ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ, 'ਰੋਣਕੀ ਪਿੱਪਲ', ਵਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ ਦਾ ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ, 'ਬੁਝਦੇ ਦੀਵੇ ਦੀ ਲੋਅ',

ਬਲਵੰਤ ਚਿਰਾਗ ਦਾ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ, 'ਉਦਾਸ ਅੱਖਰ', ਅਤੇ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਕਮਲ (ਬਾਗੜੀ) ਦਾ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ, 'ਕਲਮ ਕੇ

ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਵਲਵਲੇ' ਵੀ ਰੀਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ 906 ਕਲਾ-ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਟੈਲੀਫੋਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ 'ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ' ਵੀ ਰੀਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਕਲਾ-ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੈਡਲ

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ ਅਤੇ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਲੁ-ਧਿਆਣਵੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਵਸਰ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਜਨਾਬ ਆਰ ਐਲ. ਕਲਸੀਆ, ਆਈ. ਏ. ਐਸ. (ਰਿਟਾ.) ਅਤੇ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ-ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਸ਼ੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਸੰਪਾਦਕ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਪੈਕਸਮੈਨ ਨੇ

ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਜਦ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ., ਡਾ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਲਸੀਆ, ਬਲਵੰਤ ਸੱਲੂਣ ਅਤੇ ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ ਮੇਹੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਜਨਾਬ ਆਰ ਐਲ. ਕਲਸੀਆ, ਆਈ. ਏ. ਐਸ. (ਰਿਟਾ.), ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ-ਕਰਤਾ ਸ੍ਰ. ਸ਼ੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਨੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਸਟੇਜ-ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਟੇਜਾਂ ਦੀ ਧਨੀ, ਦੂਰ-ਦਰਸਨ ਦੀ ਐਕਰ ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਅਰਜ ਜੀ ਨੇ ਬਾ-ਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ।

ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਕਲਾ-ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੁੰਮ-ਹੁੰਮਾਕੇ ਪੁੱਜੇ। ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਛਿੱਬਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਐਮ. ਐਸ. ਕਲਸੀ, ਸਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਪਾਲ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰਾਹੀ, ਸੁਦਾਗਰ ਮੁੰਡੀ ਖੈਤ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਾਲ, ਜਰਨੈਲ ਹਸਨਪੁਰੀ, ਵਿਨੋਦ ਪਾਠਕ ਹਠੂਰੀਆ, ਬਾਵਾ ਬੱਲੀ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਗੁਰੀ, ਸ਼ਿਵ ਬੱਲੀ, ਲਫ਼ਮਣ ਦਾਸ ਜੱਖੋ-ਪਲੀਆ, ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਵਰਮੋਤਾ, ਡੀਨਾ ਬੇਗਮ ਸੋਹਣੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਲਗਾਣਾ, ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਢੀਡਸਾ, ਸੁੱਖੀ ਫਾਂਟਵਾਂ, ਸਿਕੰਦਰ ਰਾਮਪੁਰੀ ਅਤੇ ਆਰ. ਡੀ. ਮੁਸਾਫਿਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੈੜਾਂ ਛੱਡ ਗਿਆ, ਜਿਸਦੇ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਵਧਾਈ ਦੀ ਪਾਤਰ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਦਲਿਤ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਫਿਲੌਰ ਰਿਹਾ ਮੁਕੰਮਲ ਬੰਦ

ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਬੁਰਛਾਗਰਦੀ ਨਹੀਂ ਚਲਣ ਦਿਆਂਗੇ- ਭੌਂਸਲੇ

ਫਿਲੌਰ (ਨਿਰਮਲ) ਦੇਸ਼ ਭਾਰ ਅੰਦਰ ਦਲਿਤ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਐਸ.ਸੀ ਐਸ.ਟੀ ਐਕਟ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੀ ਕਾਲ ਤਹਿਤ ਫਿਲੌਰ ਮੁਕੰਮਲ ਬੰਦ ਰਿਹਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬੰਦ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਖਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਜੰਮ ਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਜਿਸ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ

ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅੰਬੇਡਕਰੀ ਆਗੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਭੌਂਸਲੇ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਹੱਥੀਂ ਲੈਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਲਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਕੰਮ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਅਤੇ ਧੌਕੇਸ਼ਾਹੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਦਲਿਤ, ਪੱਛੜੇ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਬੁਰਛਾਗਰਦੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ

ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰੀਵਿਊ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾਈ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਐਸਸੀ ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿੱਲ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸੈਨਾ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾਵਾਂ, ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕੀ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅੰਬੇਡਕਰੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਇੱਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਫਿਲੌਰ ਸ੍ਰੀ ਵਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਅੰਬੇਡਕਰੀ ਆਗੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਭੌਂਸਲੇ,

ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਜੱਖੂ, ਰਾਏ ਬਰਿੰਦਰ ਕਾਕਾ ਕੌਂਸਲਰ, ਹੰਸ ਰਾਜ ਰਾਣਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸੰਧੂ ਕੌਂਸਲਰ (ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਭਵਨ), ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਕੌਂਸਲਰ, ਯਸ਼ਪਾਲ ਕੌਂਸਲਰ, ਗੋਲਡੀ ਨਾਹਰ, ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਬੱਛੇਵਾਲ, ਰਜਿੰਦਰ ਕਜ਼ਲ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸੈਨਾ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਦੇਸ ਰਾਜ ਮੱਲ, ਬੁੱਧ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੜ੍ਹਾ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਕਾਂਤੀ ਮੋਹਨ ਸਰਪੰਚ, ਸੁੰਦਰ ਪਾਲ, ਹਰਮੇਸ਼ ਗੜ੍ਹਾ, ਜਰਨੈਲ ਫਿਲੌਰ, ਕਰਨੈਲ ਫਿਲੌਰ, ਡਾ. ਆਸੂ, ਦੇਸ ਰਾਜ ਜੱਖੂ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਛਿੱਛਵਾਲ, ਰਣਜੀਤ ਪਵਾਰ, ਬਲਵੀਰ ਪੁਆਰੀ, ਸੋਢੀ ਰਾਣਾ, ਹੁਸਨ ਲਾਲ, ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਂਪਲਾ ਆਦਿ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਬਾਦਲ-ਮਜੀਠੀਆ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਿਖਰ ਛੇਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਿਆਸੀ ਖਾਨਦਾਨ 'ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ' ਦੀ ਸ਼ਰੀਕੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਅਸਲੀ ਰੰਗ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਰਾਣਾ ਕੇ ਪੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਬਜਟ ਉੱਤੇ ਬਰਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਮੌਕਾ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹੋਏ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵੀ ਦੇਵਾਂ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਮਜੀਠੀਆ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪੋਤਤੋ ਫੋਲ ਦਿੱਤੇ। ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸੀਟ ਮੁਹਰੇ ਜਾ ਕੇ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਬਾਦਲ-ਮਜੀਠੀਆ ਪਰਿਵਾਰਾਂ

ਉੱਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਸਾਲਾ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੋਰ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਕਾਰਨ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 20 ਮਿੰਟ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨੀ ਪਈ ਤੇ ਦੋਬਾਰਾ ਜੁੜਨ ਪਿੱਛੋਂ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜੇ।

ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ 'ਸ਼ਰੀਕਾਂ' ਉੱਤੇ ਹਮਲਾਵਰੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਵਤ 'ਘਰ ਦਾ ਭੇਤੀ ਲੰਕਾ ਢਾਹੋ' ਦੀ ਹੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਜਦੋਂ ਮਜੀਠੀਆ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵਿਆਹੀ ਤਾਂ ਦਰੋਹ ਦੀ ਕਾਰ ਕਿਸਤਾਂ ਉੱਤੇ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਉਹ ਕਰੋੜ-ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ

ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪੈਟਰੋਲ ਫੂਕਦੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਾਂ ਵਰਤਦੇ ਹਨ।' ਤਾਏ ਬਾਦਲ ਦੇ ਟੱਬਰ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾਵਰੀ ਵਿੱਚ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਗੁੜਗਾਉ ਵਿੱਚ ਚੌਧਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਤੋਂ 18 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਸਤਲੁਜ ਯਮੁਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਰ ਕੇ ਲਈ ਅਤੇ ਉਥੇ ਸੱਤ-ਤਾਰਾ ਹੋਟਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਜਟ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਆਉਂਦਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਬੱਸ ਵਧਾਉਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ, ਹੋਟਲ ਚਲਾਉਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਲੁੱਟਣਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਚਿੱਟਾ ਵੇਚਣਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।'

ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਪੜ੍ਹੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਤੋ ਤੋਂ ਮਾਤੋ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ 70 ਸਾਲਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕੋ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੁੰਡਾ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਸਾਲਾ ਮੰਤਰੀ, ਜਵਾਈ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਨੂੰਹ ਮੰਤਰੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਸਾਡਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕੋ ਦਾਦੇ ਦੀ ਔਲਾਦ ਹੈ ਤੇ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਤਾਂ ਨੌਕਰਾਂ ਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਵੀ ਮੇਰੇ ਘਰ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਨ।'

*****

SHRI GURU RAVIDASS SABHA (CA)

2150 Crestview Drive, Pittsburg CA 94565
Tel : (925) 439-2355

Guru Piari Sadh Sangat Ji

Devoted families are requesting entire Sangat to attend the April 2018 functions:

April 8, 2018
Sukhmani Sahib Path and Langar Sewa from Gurughar

April 15, 2018
Prakash Utsav of Shri Guru Arjun Dev Ji

Gurughar will be celebrating Parkash Utsav of Shri Guru Arjun Dev Ji, the fifth of the ten Sikh Gurus, who compiled Sri Guru Granth Sahib. He was born in Goindval, in the Punjab. Shri Sukhmani Sahib Path and Langar Sewa will be hosted by Sangat.

Vaisakhi Celebration date has been postpone by family to next Sunday. The new program detail are:

April 20-21-22, 2018
Vaisakhi Festival 2018 by Bhai Kashmiri Bhatia and Bibi Kamaljit Bhatia

Sri Ahkand Path Sahib and Langar Sewa will be hosted by Bhai Kashmiri Bhatia and Bibi Kamaljeet Bhatia. Vaisakhi is the harvest celebration in India and is an occasion of dancing, singing, music, wearing of festive garments and religious praise. Akhand Path will start on Friday April 20, 2018 at 10:00 AM and will conclude with Bhog ceremony on Sunday April 22, 2018.

April 29, 2018
127th Birth Anniversary of Dr. Bhimrao Ambedkar

Sri Sukhmani Sahib Path and Langar Sewa will be hosted by Gurughar on the occasion of 127th Birth Anniversary of Dr. B R Ambedkar. Baba Saheb was a leader, politician and a scholar. As independent India's first law minister, he was the principal architect of the Constitution of India.

Sangat Sewadars	Chairman Ramesh Suman	President Kashmiri Bhatia	General Secretary Dilbag Singh	Treasurer Vinod Kumar
------------------------	---------------------------------	-------------------------------------	--	---------------------------------

SKY TRANSPORT SOLUTIONS

STRIVE FOR MORE

WE PROVIDE ALL TRUCKING RELATED PERMITS AND SERVICES

ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਕਾਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ

SPECIAL BIT INSPECTION AND DOT AUDIT COMPLIANCE:

NOTORY PUBLIC SERVICES.
ON THE SPOT VIN VERIFICATION SERVICES.
DOT OUT OF SERVICES??
AUTHORIZED IRS E- FILE PROVIDER.
WE HAVE COMPLETE SOLUTIONS FOR OUT OF SERVICE DOT.

SPECIAL DOT COMPLIANCE FOR SAFETY, AUDITS AND RECORD KEEPING.

PLEASE CONTACT US FOR MORE INFORMATION

PHONE: 209-855-6938, FAX: 209-762-6540

Email: skytransportsolution@gmail.com

Give us a chance to provide you best services

2680 N TRACY BLVD, SUITE 4, TRACY, CA 95376

ਐਸ ਸੀ ਐਸ ਟੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਬਦਲਾਅ ਕਾਰਨ 'ਭਾਰਤ ਬੰਦ' ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੂਰਵਕ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਦੂਦਾਂ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੌਂਸਗੜ੍ਹ) ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਸਰਵ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਐਸ ਸੀ ਐਸ ਟੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 20 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਜੋ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸਦੇ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਦਲਿਤ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਦਲਿਤਵਰਗ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸਦਾ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਸ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਜਨਜਾਤੀ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਾਰਨ ਭਰਵਾਂ ਸਮੱਰਥਨ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਏਹ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਏਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਇਸਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਚਾਹੇ ਉਹ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਹੋਵੇ, ਕਾਂਗਰਸ, ਅਕਾਲੀਦਲ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਸੰਗਠਨ ਹਰ ਇੱਕ ਆਗੂ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗਠਜੋੜ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਲੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤਬੰਦ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਉਥੇ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਨਜਰੀਏ ਤੋਂ ਬੰਦ ਹੋਇਆ। ਏਹ ਵੀ ਸਾਇਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਏਹ ਬੰਦ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੰਦ ਦਾ ਸਫਲ

ਸੱਦਾ ਸੀ। ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਮੁੰਡੀਆਂ ਕਲ੍ਹਾ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ 33 ਫੁੱਟ ਰੋਡ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਰਾਮਨਗਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਰਬੀ ਚੁੱਕ ਜਮਾਲਪੁਰ ਚੌਕ ਤੱਕ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਜਾ ਪੁਤਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਸਪਾ ਆਗੂ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਭਾਮੀਆਂ ਮੈਂਬਰ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ, ਮਾਸਟਰ ਰਾਮਾ ਨੰਦ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਇੰਦਰਜੀਤ, ਰਮੇਸ਼, ਭੀਮ ਸੈਨ, ਜੱਗਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਕਲੋਨੀ, ਉਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹਰਿਆਲੇ, ਅਮਨ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਪਰਮਹੰਸ, ਸੁਰੇਸ਼ ਫੋਰਮੈਨ, ਜੋਨੀ, ਸਚਿਨ, ਕਾਲਾ, ਮੁਨੀਸ਼, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬੀ, ਸੋਨੂੰ ਸਿੰਘ, ਯੋਗੀ ਅਦਿਤਿਆ, ਕਾਰਤਿਕ, ਸੌਰਵ, ਮਨੋਜ, ਨੀਰਜ, ਵਿਜੇ, ਵਿਸ਼ਾਲ, ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੂਰਜ ਸਿੰਘਾਨੀਆਂ, ਰਾਕੇਸ਼ ਚਨਾਲੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜਰ ਸਨ। ਭਾਮੀਆਂ ਕਲ੍ਹਾ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲਾਸਰਪੰਚ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕੀਪੀ ਭਾਮੀਆਂ, ਬਸਪਾ ਆਗੂ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਭਾਮੀਆਂ ਤੇ ਨੀਟੂ ਭਾਮੀਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕੱਢਿਆ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਡ ਮਾਰਚ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦਕਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਜਮਾਲਪੁਰ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡਾ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਾਮੀਆਂ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਾਲਾ ਭਾਮੀਆਂ, ਸਿੰਗਲਾ, ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਭੈਣੀ, ਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ

ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ, ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ, ਹਰਨੂਰ ਸਿੰਘ, ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ, ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਨੱਛਤਰ ਸਿੰਘ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, ਰਘੁਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜਰ ਸਨ। ਜਮਾਲਪੁਰ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਡਾ: ਭੀਮਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਿੱਖ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਧਰਨੇ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਧਰਨੇ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਸਫਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਮੀਆਂ, ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਲੂ ਕਾਂਗਰਸ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਖੱਖਰ ਸਮਾਜ ਚਿੰਤਕ, ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਜਮਾਲਪੁਰ, ਰਾਮਲੋਕ ਕੁਲੀਏਵਾਲ, ਰਾਮਯਤਨ, ਅਵਦੇਸ਼ ਮੌਰੀਆ, ਰਾਮਬਹਾਦਰ ਮੌਰੀਆ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਮਲਲਿਤ, ਵੀਰਪਾਲ, ਹੈਪੀ ਗੌਰੀਆ, ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਅਟਵਾਲ, ਜਤਿੰਦਰ ਗੋਰੇਆਨ, ਡਾ: ਗੁਰਦੇਵ ਭੰਗੂ, ਉਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਤੇਜਪਾਲ ਡੋਗਰਾ, ਮਨਜੀਤਮੀਤਾ, ਪਹਿਲਵਾਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਧਨਰਾਜ ਧੰਨਾ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਹਰ, ਗਾਰੀ, ਬਾਬਾਤਰਸੇਮ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਪੁਰੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਲਾਲੀ ਅਟਵਾਲ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਿੰਦੂਬਿਰਲਾ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਹਾਜਰ ਸਨ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰੋਡ ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਝਾਬੇਵਾਲ ਅਤੇ

ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਵਾਧਸ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗ ਤੇ ਧਰਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜੋ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਗਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਝਾਬੇਵਾਲ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਜੇਬੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਨੋਖ ਸਿੰਘ, ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖੀ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਹਰਮੇਲ ਸਿੰਘ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਜੇ ਚਨਾਲੀਆ, ਮਨਜੀਤ ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ, ਸੇਖਰ ਮੰਗਲੀ, ਪ੍ਰਵੀਨ, ਵਿੱਕੀ, ਜਗਰੂਪ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜਰ ਸਨ। ਏਥੇ ਏਹ ਵੀ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਡਰ ਕੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵੜ੍ਹੇ ਬੈਠੇ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਵਾਧਸ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕ ਧਮਕਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਸਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਕੋਹਾਤਾ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਧਰਨਾ ਲਗਾਈ ਬੈਠੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸਦ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਮਾਨਗੜ੍ਹ, ਬਸਪਾ ਆਗੂ ਮਾਘੀ ਸਿੰਘ ਕੁੰਮਕਲ੍ਹਾ ਤੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੁੰਮਕਲ੍ਹਾ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੰਡਿਆਲੀ, ਕਾਮਰੇਡ ਅਮਰਨਾਥ ਕੁੰਮਕਲ੍ਹਾ ਨੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਨਾ ਕਰਵਾਈਆਂ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਖੁਦ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰਵਾਈਆਂ।

ਐਸ. ਸੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਰੋਸ ਧਰਨਾ ਤੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ- ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਤੇ ਨਾਨ ਗਜ਼ਟਿਡ ਐਸ. ਸੀ., ਬੀ. ਸੀ. ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੁਬਾ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਫੈਸਲੇ ਤਹਿਤ ਤਹਿਸੀਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਜੁਝਾਰੂ ਵਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਰੋਸ ਧਰਨਾ ਅਤੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਗ੍ਰੀਨ ਪਾਰਕ ਤੋਂ ਮਿਨੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੱਕ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਤਹਿ-

ਸੀਲ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੀਕਰੀ ਅਤੇ ਯੋਧਾ ਮੱਲ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਸ. ਸੀ., ਐਸ. ਟੀ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਲਿਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਧਰੋਅ ਕਮਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰੀਆਂ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਵੱਡਾ

ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਮਾਜ ਚੇਤੰਨ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਪੱਛੜੇ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਨਿੱਤ ਹੁੰਦੇ ਜੁਲਮਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ 2019 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਥੇ ਮੂੰਹ ਸੁੱਟ ਕੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਸ. ਸੀ., ਐਸ. ਟੀ. ਐਕਟ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਦਲਿਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰ: ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ, ਰਣਵੀਰ ਕੁਮਾਰ, ਗੁਲਜ਼ਾਰੀ ਲਾਲ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਬਲਵੀਰ ਕੁਮਾਰ, ਬਲਦੇਵ ਕੁਮਾਰ, ਲੈਕਚਰਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕਿਸ਼ਨ ਅਵਤਾਰ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਰੇਸ਼ਮ ਲਾਲ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੂਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਸ਼ੀ ਕੁਮਾਰ, ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟ- ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ (98158-25999)

ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰ (ਭਾਰਤ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ -ਸੰਤ ਸਤਵਿੰਦਰ ਹੀਰਾ

ਜਲੰਧਰ- ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਸਤਵਿੰਦਰ ਹੀਰਾ ਨੇ ਅੱਜ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਲੱਬ ਵਿਖੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਐਸ.ਸੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਐਸ.ਸੀ.ਐਸ.ਟੀ. ਵਰਗ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜੋ ਰਿਵਿਊ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਭੀਮ ਟਾਂਕ ਅਬੋਹਰ ਦੇ ਜਿਊਂਦੇ ਜੀ ਹੱਥ ਅਤੇ ਪੈਰ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਦੋ ਸਕੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਕੈਟਾਗਰੀ ਵੱਲੋਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕੇਸ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵਾਪਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਸੰਤ ਸਤਵਿੰਦਰ ਹੀਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਏਕਤਾ ਦਿਖਾਈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਮੰਚ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਦਿ ਧਰਮ ਸਾਧੂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਦਾਸ, ਮਹਾਂਮੰਡਲੇਸ਼ਵਰ ਸੰਤ ਮੰਡਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੰਤ ਜਸਵੰਤ ਦਾਸ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੇਹਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ

ਰਵਿਦਾਸ ਮੰਦਿਰ ਚੱਕ ਹਕੀਮ ਮਹੰਤ ਪ੍ਰਸ਼ੋਤਮ ਦਾਸ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਾਧੂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਜਨ. ਸਕੱਤਰ ਸੰਤ ਇੰਦਰ ਦਾਸ ਸ਼ੇਖੇ, ਸਰਬੱਤ ਭਲਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੰਤ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਚਰਨ ਛੋਹ ਗੰਗਾ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਖੁਰਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਡੀਟਰ ਸੰਤ ਰਾਮ ਰਤਨ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਸਤਵਿੰਦਰ ਹੀਰਾ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੁੱਵਾਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਐਸ.ਸੀ. ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹਾਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਐਲਾਨ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ

ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰ (ਭਾਰਤ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੰਤ ਹੀਰਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਬੰਦ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੱਧ-ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਨੁੱਵਾਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ 8 ਸਾਡੇ ਵੀਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫ੍ਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਪਾਲ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਰੇਲਵੇ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਘੁਲਾਲ, ਭਾਈ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਤਰਸੇਮ ਬੱਧਣ, ਸੰਤ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਵਰੀ ਦਾਸ ਤੇ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪਰਾਏ ਤਾਂ ਪਰਾਏ, ਆਪਣਿਆਂ ਵੀ ਘਟ ਨਹੀਂ ਗੁਜ਼ਾਰੀ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ 'ਅਜੀਤ'
91 9 827-19890

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਜੋ ਯੋਗਦਾਨ, ਆਪਣੀ ਨਿਗੂਣੀ ਜਿਹੀ ਅਬਾਦੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੁਲ ਅਬਾਦੀ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਹਾ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਪਰਾਇਆ ਨੇ ਤਾਂ ਮਾਨਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਦੇਣੀ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪਰਾਇਆਂ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਅਲਗ-ਥਲਗ ਕਰਨ ਤੇ ਨਿਜ ਰਾਜਸੀ ਸੁਆਰਥ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਲਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਉਸੇ ਦਾ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੇਗਾਨਿਆਂ ਵਾਂਗ ਰੁਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਲਈ ਧਰਤੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਧੱਕੇ ਖਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਰ ਕਦਮ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਸ਼ਕ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਸਾਕੇ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ-84 ਦੀ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੂਹ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਸੁਰਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀਆਂ ਜੜਾਂ ਵੀ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੁਰਖਿਅਤ ਹੋਣ ਤੇ ਰਹਿਣ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਸੰਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤਕ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਾਰਥਕ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਗਲ ਪਰਾਇਆਂ ਦੀ: ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋਈ ਵੰਡ ਨਾਲ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਤਾ ਪੁਰ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੀ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਰਖਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਵਿੱਚ ਇਤਨੇ ਗੁਸੇ ਗਏ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਹੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ, ਜਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਕਰਾਰ ਦੇ, ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਮਨੁਖਤਾ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਬਪਤ ਕਰ, ਭਾਰਤੀ-ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਅਲਗ-ਥਲਗ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਕੜ ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਈ ਪਈ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਨੇ ਅੱਧੀ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਤਬਾਹ, ਬਰਬਾਦ ਤੇ ਘਰੋਂ ਬੇਘਰ ਕਰਕੇ ਰਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਪਿਆਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਗੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਰਬਾਂ-ਖਰਬਾਂ ਰੁਪਇਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ-ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ

ਖੂਨ-ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਸਿੰਜੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਆਦਿ ਛੱਡ, ਖਾਲੀ ਹਥ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਆਏ ਸਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਗਾ, ਪਰ ਹੋਇਆ ਕੀ? ਇਧਰ, ਅਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਰਖਦਿਆਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਜਰਾਇਮਪੇਸ਼ਾ' ਦੇ 'ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ' ਨਾਲ ਨਿਵਾਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਸਭ-ਕੁਝ ਇਕ ਗਿਣੀ-ਮਿਥੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਖਾਏ ਗਏ ਹੌਸਲੇ ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਦੇ ਜੋ ਵਾਇਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰ ਦਬਾਉ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਜ਼ਤ : ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਾਇਬ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੂਲ ਇਤਿਹਾਸ ਗੁਆਹ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲੜਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਕਈ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਦਾਅ ਤੇ ਲਗੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਬਚਾਣ ਲਈ ਅਗੇ ਆਏ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਥੇ ਇਕ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਕੁਝਾਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕ ਵਾਰ ਬੰਬਈ (ਹੁਣ ਮੁੰਬਈ) ਵਿਖੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜਲਸੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜਲਸੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਪਣੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾ ਜਾਂ ਵਰਕਰ ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੁਟਾ ਪਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਕ ਜਥੇ ਨੇ, ਜ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਨਿਤਰ, ਅਨੇਕਾਂ ਰੋਕਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਲਸੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਪੁਜ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਬਚਾ ਲਈ।

ਕਸ਼ਮੀਰ ਬਨਾਮ ਸਿੱਖ : ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਜੋ ਹਿਸਾ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਰ ਹਮਲਾ ਕਰ, ਰਿਆਸਤ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛੇ ਧਕਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਅਗੇ ਵਧਦੀਆਂ ਚਲੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠਲ੍ਹਣ ਲਈ ਉਥੇ ਪਟਿਆਲਾ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਟੁਕੜੀ ਭੇਜੀ ਗਈ। ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਉਥੇ ਪੁਜਦਿਆਂ ਹੀ ਮੌਰਚਾ ਸੰਭਾਲ, ਨਾ ਕੇਵਲ ਅਗੇ ਵਧਦੀ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਨੂੰ

ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ, ਸਗੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪਿਛਾਂਹ ਧਕਣਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ ਤਾਂ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਪਾਸੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ, ਜਿਸ ਪੁਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਅਜ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਭਾਰਤ ਲਈ ਕਈ ਵੀ ਦੂਰ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਸਿਰ ਦਰਦ ਬਣਿਆ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ, ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕ, ਮਾਮਲਾ ਯੂ ਐਨ ਓ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਜਿਹਾ ਉਲਝਿਆ ਕਿ ਅਜੇ ਤਕ ਸੁਲਝਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ। ਭਾਰਤ ਉਸ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਦਾ ਅਤੇ ਹਥ-ਪੈਰ ਮਾਰਦਾ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਰਿਆਸਤਾਂ : ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਦੇ ਸੂਤਰ ਵਿੱਚ ਪਰੋਣ ਲਈ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਸਿਹਰਾ ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਦੇ ਸਿਰ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਸਾਤਰਾਨਾ ਚਾਲ ਚਲਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਉਸਦੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੀਤੀ, ਉਥੇ ਹੀ ਉਸਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਿੰਨ ਸੌ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ, ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ-ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ, ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਨਾਤਾ ਜੋੜ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਸਰਬਰਾਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਹੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੰਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਵਲਭ ਭਾਈ ਪਟੇਲ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਵੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਚੁਕੇ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਗੇ ਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪ, ਆਪਣੀ ਰਿਆਸਤ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੂਜੇ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠਲੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ ਕਈ ਰਾਜੇ ਆਪਣੀਆਂ

ਰਿਆਸਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕੇ। ਹੋਦਰਾਬਾਦ ਤੇ ਜੂਨਾਗੜ੍ਹ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਨਵਾਬਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਜੋੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਪਾਸੋਂ ਹਥਿਆਰ ਸੁਟਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ ਟੁਕੜੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਮੁਖ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਸਦਾ ਮਿਲਿਆ 'ਇਨਾਮ' : ਅੱਜ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਿਕਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ? ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲੇ 'ਜਰਾਇਮਪੇਸ਼ਾ' ਦੇ ਇਨਾਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਪਾਸੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਰਹਦਾਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਤਨੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਕੀ? 'ਜਰਾਇਮਪੇਸ਼ਾ' ਹੋਣ ਦਾ 'ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ'! ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਰਣਧਾਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਰਿਹਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ ਕਰਨਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਵਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਅਤੇ ਅੱਜ ਵਿੱਚ : ਉਸ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਈ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਜੀਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਜਿਥੇ ਸਦਾ ਹੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਦੇ ਗੀਤ ਗੂੰਜਦੇ ਸਨ, ਵੈਰ ਤੇ ਨਫਰਤ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ਜਾਣ ਲਗੇ। ਗੁਆਂਢੀ, ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਲਗਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਠਹਿਰਾ, ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਬਦਨਾਮ ਕਰ ਅਲਗ-ਥਲਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਨੀਲਾ ਤਾਰੇ ਸਾਕੇ (ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁਰ ਫੌਜਾਂ ਚਾੜ੍ਹ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਢਾਹ ਢੇਰੀ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸੋਮੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਛਲਨੀ ਕਰ) ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੂਹਿਆ ਗਿਆ। ਇਤਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਇਸਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ (ਸਮੇਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ) ਦੇ ਹੋਏ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੇਗੁਨਾਹ ਸਿੱਖਾਂ ਪੁਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿਰ ਬਰਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਕੁਝ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਣਿਆ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵੀ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਤਕ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ।

ਮਤ ਸਹਿਲ ਹਮੇ ਜਾਣੇ, ਫਿਰਤਾ ਹੈ ਫਲਕ ਬਰਸੋ, ਤਬ ਖਾਕ ਕੇ ਪਰਦੇ ਸੇ ਇਨਸਾਨ ਨਿਕਲਤੇ ਹੈਂ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਈ ਬੰਨੇ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇਤਰੇ ਸੇਵਕ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਜਿਲਦ ਬੰਨਵਾਉਣ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜਿਲਦ ਵੀ ਬੰਨਵਾਈ ਤੇ ਇਸਦਾ ਉਤਾਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਬੰਨੇ ਦੀ ਬੜੀ ਸਿੱਖੀ ਸੇਵਕੀ ਸੀ। ਸ. ਬੰਨੂਆਣਾ ਜੀ ਭਾਈ ਬੰਨੇ ਦੀ ਵੰਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗੱਦੀ ਨਾਸ਼ੀਨ ਵੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲਾਤ ਨੇ ਪਲਟਾ ਖਾਧਾ ਤੇ ਕੋਇਲੇ ਦੀ ਭੱਠੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਕੇ ਭੁਜੰਗੀ ਸਭਾ ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਬਣਾਈ ਸੀ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੀ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਜਿਸਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਨ ਤੇ ਬੰਨੂਆਣਾ ਜੀ ਉਸਦੇ ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਸੀ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਦਵਤਾ ਅਤੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਬੰਨੂਆਣਾ ਜੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਅੱਡਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਰਹੇ। ਇਸ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਤੋਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਦਫਾ 44 ਤੋੜਣ ਕਰਕੇ ਕੈਦ ਹੋਏ। ਦੂਜੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਜ਼ਾਰ ਸ਼ੇਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦਫਾ 44 ਤੋੜਦੇ ਹੋਏ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਜਥੇਦਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਰਾਮਾ ਨੇ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਇਤਕਲਾਫ਼ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਪੈਪਸੂ ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਇਸ ਦਲ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਵਕਤ ਬੰਨੂਆਣਾ ਜੀ ਜਥੇਦਾਰ ਰਾਮਾ ਦਾ ਅਖਬਾਰ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪਲਾਹੀ ਤੋਂ ਛਾਪਦੇ ਰਹੇ। ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਖਬਾਰ ਪ੍ਰਭਾਤ, ਅਕਾਲੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ, ਅਜੀਤ, ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਛਪਦੇ ਸਨ।

ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਦੀ ਕਲਾਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੀ। ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜੀਤ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਅਜੀਤ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਕਾਰਣ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜੁਆਬ ਸੀ, "ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨੌਕਰੀ ਇਕੱਠੀਆਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀਆਂ। ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨੌਕਰੀ ਤਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਖਾਤਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਬਲੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ"। ਅਜੀਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਸੁਰਜਨ ਜੀਰਵੀ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਾਰਦਵਾਜ ਅਤੇ ਬੰਨੂਆਣਾ ਜੀ ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਬੰਮ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਅਖਬਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਐਡੀਟੋਰੀਅਲ ਕਾ. ਜੋਸ਼, ਕਾ. ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਕਾ. ਆਨੰਦ ਲਿਖਦੇ ਸਨ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੇਪਰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ' ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਐਡੀਟੋਰੀਅਲ ਬੰਨੂਆਣਾ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ

ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੱਤਰਕਾਰ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਮੈਂ ਉਸ ਵਕਤ ਟੈਲੀਕਾਮ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ 'ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਰਿਜ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਲੱਧੇਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੀਮਤੀ ਸ. ਸ. ਮੀਸ਼ਾ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਜੇ ਹੁਣ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਪਿਆਰਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਰਬੈਰੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਦੀ ਲਾਈਨ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਛਪਿਆ ਆਰਟੀਕਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਦੇ ਜਨਰਲਿਸਟ ਹੋਣ ਦਾ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬੰਨੂਆਣਾ ਜੀ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਚਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣੇ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਧੀਆ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਸਭ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਪਿਆਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੇ 'ਗ਼ਦਰੀ ਗੁੰਜਾਂ' ਛਾਪਿਆ। ਉਹ ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ। ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਨੇ ਜਾਤ ਪਾਤ,

ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਲੇਖ ਬੰਨੂਆਣਾ ਜੀ ਨੇ 'ਨਵੇਂ ਜਮਾਨੇ ਦੇ ਨਵੇਂ ਆਦਰਸ਼' ਨਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛਪਵਾਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ

ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਦਨ ਲਾਲ ਢੀਂਗਰਾ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮਨਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਇਕ ਪੈਂਫਲਿਟ ਵੀ ਲਿਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਪੈਂਫਲਿਟ 'ਇਤਿਹਾਸ ਬੋਲਦਾ' ਹੈ ਲਿਖਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਹ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਾ. ਡਾਂਗ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬਾਜਪਾਈ ਅਤੇ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਮੁਜਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬੰਨੂਆਣਾ ਜੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਮੁਜਾਹਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਆਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ।

ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਕਾ. ਐਨ. ਕੇ. ਜੋਸ਼ੀ, ਕਾ. ਹਰਦਿਆਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹਾਲ ਅੰਦਰ ਸੈਮੀਨਾਰ ਤੇ ਸਪੋਜ਼ੀਅਮ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ ਕੀਤੇ।

ਜਦੋਂ ਮੇਲਾ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਬੰਨੂਆਣਾ ਜੀ ਸਨ। ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਉਹ ਬੜੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਕਰਦੇ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ 'ਬਾਬਾ ਬੋਹੜ' ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਬਣੀ ਤਾਂ ਬੰਨੂਆਣਾ ਜੀ

ਇਸਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਤੇਰਾ ਸਿੰਘ ਚੰਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੇਖਕ ਸਭਾਵਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਨ-ਵੈਨਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਬਹੁਤ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਪਨੀਰੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਅੱਜ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਲਾਏ ਬੂਟੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਖਬਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਜਿੰ-ਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਾਣ ਨਾਲ ਸਿਰ ਉਚਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ 10 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ (ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਜਗ੍ਹਿਤੀ ਮੰਚ), ਦੀਪਕ ਬਾਲੀ (ਸਕੱਤਰ ਜਾਗ੍ਹਿਤੀ ਮੰਚ), ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੌਹਲ (ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਜਲੰਧਰ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮਿਲ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਸਮਾਗਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਾਥੀਆਂ 'ਤੇ ਆਸ ਰੱਖਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਬੰਨੂਆਣਾ ਜੀ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਣਗੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਣਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ।

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭਾਸ਼ਨ

ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਕਤ ਲਗਾ, ਮਿਸਟਰ ਤਾਜਮਲ ਹੁਸੈਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋ ਮੁਲਕ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕੋ ਦਿਨ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਏ ਪਰ ਦੂਜਾ ਮੁਲਕ ਹਾਲੇ ਤਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਰਮ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਪਾਇਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਨ ਨੂੰ 25 ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ ਇਹ 1972 ਵਿੱਚ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ।

29 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ, ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਛੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮੈਂਬਰ ਪੰਡਤ ਗੋਵਿੰਦ ਵੱਲਭ ਪੰਤ, ਕਨੂਈਆ ਲਾਲ ਮਾਨਕ ਲਾਲ ਮੁਨਸ਼ੀ (ਕੇ.ਐਮ ਮੁਨਸ਼ੀ, ਸਾਬਕਾ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ, ਬੰਬਈ), ਔਲਾਡੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਸਵਾਮੀ ਅਇਅਰ (ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਮਦਰਾਸ ਸਟੇਟ), ਐਨ ਗੋਪਾਲ ਸਵਾਮੀ ਅਇੰਗਰ (ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਨਹਿਰੂ ਕੈਬਨਿਟ), ਬੀ. ਐਲ. ਮਿੱਤਰ (ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਇੰਡੀਆ), ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਦੁੱਲਾ (ਅਸਾਮ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਮੈਂਬਰ) ਅਤੇ ਡੀ.ਪੀ. ਖੋਤਾਨ (ਖੋਤਾਨ ਵਪਾਰਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਵਕੀਲ) ਸਨ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਅੱਡੀਆਂ ਸੇਧਾਂ।

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚੋਂ- ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸੰਸਦੀ ਢਾਂਚਾ, ਸਿੰਗਲ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਦਾ ਵਿਚਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਵਿਚਾਰ, ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚੋਂ- ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਬਿੱਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚਾ, ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਕਾਲਜ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਿੰਨ ਬ੍ਰਾਂਚਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨਾ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਰਿਵਿਊ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕਮਾਂਡਰ ਵਜੋਂ, ਸੁਰਖਿਆ ਬਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਰਾਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ। ਆਇਰਿਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚੋਂ- ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਸੂਲ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚੋਂ- ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਕੌਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸੰਘੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ, ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਆਮ ਸੰਘੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਾਮਲਾ, ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚੋਂ-ਲਿ-ਬਰਟੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼, ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚੋਂ- ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਸੰਘੀ ਰੂਪ, ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਫੈਡਰਲ ਸਿਸਟਮ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ। ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚੋਂ- ਮੁਢਲੇ ਫਰਜ਼-51-ਏ., ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ. ਅਰਬ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚੋਂ- ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਪ੍ਰਵਿਜ਼ਨ 356, ਵਾਈਮਰ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਜਰਮਨੀ), ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੋਧ, ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਪਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਅਰੰਭ ਵਿੱਚ, 22 ਭਾਗਾਂ ਅਤੇ 8 ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ 395 ਲੇਖ ਸਨ। ਇਹ ਲਗਭਗ 145,000 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਰਗਰਮ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ। ਸਭਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ- “ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੀ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਸਦਨ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਥਾਂ ਵੀ ਖਾਲੀ ਰਹੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਵਿਅਸਤ ਰਹੇ, ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਵੀ ਖਾਲੀ ਰਹੀ। ਬਾਕੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਨ ਸ਼ਾਇਦ ਸਿਹਤ ਦਾ ਵਜਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਆਖਰ ਵਿਚ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਭਾਰ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਉੱਪਰ ਆ ਪਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਹਿਸਾਨਮੰਦ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਕੰਮ ਬਖੂਬੀ ਨਿਭਾਇਆ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ 2 ਸਾਲ 11 ਮਹੀਨੇ 18 ਦਿਨ ਵਿਚ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 19 ਦਸੰਬਰ 1946 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਰਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਬਨ 11 ਸਭਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ, “ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਗਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 14 ਦਿਨ ਬਾਅਦ 29 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਸੀ। 30 ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਇਸ ਕੋਲ 140 ਦਿਨ ਹੀ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ 11 ਸਭਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ 165 ਦਿਨ ਲੈ ਲਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ 114 ਦਿਨ

ਬਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣੀ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਨਜੀਰੂ ਦੀਨ ਅਹਿਮਦ ਨੇ ਇਸ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਸਟਰ ਨਜੀਰੂ ਦੀਨ ਨੂੰ ਇਹ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜਾਣ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਫਰਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕਰ ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਡਰਾਫਟ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮਾਸਟਰੀ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਡਰਾਫਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਚਾਨਕ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਮੱਛੀ ਹੱਥ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਬਗੈਰ ਪਾਣੀ ਮੱਛੀਆਂ ਲੱਭਣ ਵਰਗਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਦੀ ਮਿਹਨਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰ ਸਕਾਂ। ਮੈਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਉਤਸਾਹ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਅਧਿਕ, ਬਾਹਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਆਏ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜਿਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਸਨ। ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਮਾਣ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਹ ਸਾਰਾ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਇਸ ਦਾ ਕੁੱਝ ਹਿਸਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਰ ਬੈਨੇਗਲ ਨਰ ਸਿੰਘ ਰਾਓ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਕੱਚਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਡਰਾਫਟਰ ਮੈਨ ਐਸ. ਐਨ ਮੁਖਰਜੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।”

ਉਹਨਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ, ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਸਨਮਾਨ, ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ ਸਭ ਦੇ ਖਿਆਲ ਰਖਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾ ਕੇ ਰਖਣਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਅੰਦਰਲੇ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਖਤਰਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਬਖੂਬੀ ਮਸੌਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ।

ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਉਹਨਾਂ 25 ਨਵੰਬਰ 1949 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਆਖਰੀ ਸਭਾ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ, ਉਹ ਪੂਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਸੇ ਭਾਵ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਠਨ ਕੰਮ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹਾਂ, ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਮੇਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਹੀ ਭਾਵ ਨਾਲ ਪਾਠਕ ਦੇ ਮਨਾਂ ਤਕ ਪੁਚਾ ਸਕਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲੋਂ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਆਏ ਉਸ ਦਾ ਨਚੋਤ ਉਸ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸੀ।

25 ਨਵੰਬਰ 1949 ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਦੇਸ਼ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਚੱਲੇਗਾ, ਸਰਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਚੱਲੇਗੀ, ਲੋਕਤੰਤਰ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਚੱਲੇਗਾ, ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਣਗੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਸਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋਈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਆਏ, ਕੁੱਝ ਮੰਨੇ ਗਏ, ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਗਏ। ਉਸੇ ਦਿਨ 25 ਨਵੰਬਰ 1949 ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੰਸਦ ਸਦਨ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਭਾ ਦੇ ਅਧਿਅਕਸ਼/ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਨ।

“ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਹੋਦਿਆ, ਮੈਂ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਬਣਤਰ ਤੋਂ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ, ਕਾਰਜ ਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਮਹੁੰਦੀਆ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਫ਼ੋਲੋ ਜਾਂ ਪਾਸ ਕਰਨਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਜ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਇਸਤੇਮਾਲ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਚੰਗੀ ਜਾਂ ਮਾੜੀ ਸੋਚ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਕਿਸੇ ਜਾਲਮ ਦੇ

ਹੱਥੋਂ ਵਰਤਣਾ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਚ ਵਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਰਾਖੀ ਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜਾਲਮ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਰਤਣਾ ਰਖਸ਼ਕ ਦਾ ਨਿਆਏ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋ ਨਿਬੜਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ੰਕਾਵਾਂ, ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧੀ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਗਲ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਬੇਵਫ਼ਾਈਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਖੋਰੀ ਸਬੰਧੀ ਮੁਹੰਮਦ-ਬਿਨ-ਕਾਸਿਮ, ਜੈਚੰਦ, ਮਰਾਠਾ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਰਾਜਪੂਤ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਮੁਗਲ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਵਲੋਂ ਸ਼ਿਵਾ ਜੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ ਕਰਨਾਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਚੁੱਪ ਬੈਠਣਾ 11857 ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਮੌਨ ਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਰਹਿਣਾ ਸਭ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ :-

“ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਰਾਜ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲੱਗਣਗੇ, ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਕ ਹਨ, ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜਾਬ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੌਣ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾਂ ਪਸੰਦ ਕਰਨਗੇ? ਜੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ

ਤਾਂ ਵਧੀਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਬੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ੋਲੋ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖੇਡਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।”

“ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਐਨਾਂ ਭਰਪੂਰ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਜੋ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 26 ਜਨਵਰੀ 1950 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਪਾਏਗਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਗੁਆ ਲਵੇਗਾ?”

ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਕਦੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਗੁਆ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਫਿਰ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ ? ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਸਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਬਹੁਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖੋਹ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਇਹ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੁਹੰਮਦ-ਬਿਨ-ਕਾਸਿਮ ਦੁਆਰਾ ਸਿੰਧ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਾਜਾ ਦਾਹਿਰ ਦੇ ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡਰ ਮੁਹੰਮਦ-ਬਿਨ-ਕਾਸਿਮ ਨੇ ਏਜੰਟਾਂ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਲੜਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਜੈਚੰਦ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਮੁਹੰਮਦ ਗੋਰੀ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਅਤੇ ਸੋਲੋਕੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਮਦਦ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਮੁਗਲ ਰਾਜਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਰਾਠਾ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਰਾਜਪੂਤ ਰਾਜੇ ਮੁਗਲ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਵਲੋਂ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਿੱਖ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਮਾਂਡਰ ਚੁੱਪ ਬੈਠੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। 11857 ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੌਨ ਦਰਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ।”

“ਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਏਗਾ ? ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਡੂੰਘੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਜਾਤ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿੰਧਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਰੱਖਣਗੇ ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਸਿੰਧਾਂ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਪਰ ਰੱਖਣਗੇ? ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ! ਪਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਤ

ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਪਰ ਜਾ ਕੇ ਧਰਮ ਅਪਣਾਉਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਬੂੰਦ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਪੱਕਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।”

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੌਬਰ
+91-94636-01616

“26 ਜਨਵਰੀ 1950 ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ, ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹੀ ਸੋਚ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਗੁਆ ਲੈਣਗੇ? ਇਹ ਦੂਜਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੇਰੀ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਕੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ (ਏਕਤੰਤਰ ਰਾਜ) ਸੀ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਨ ਜਾਂ ਤੇ ਸੀਮਤ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਸਦਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ।”

“ਬੋਧੀ ਭਿਕਸ਼ੂ ਸੰਘਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਨ-ਸੰਘਾਂ ਪਰ ਇਹ ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹੀ ਸਨ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ- ਪਰ ਉਹ ਸੰਘ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਸਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀਤਰਾਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬੈਠਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਿਯਮ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਾਉਣਾ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾਂ, ਕੋਰਮ, ਪਾਰਟੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਵਿਧੀ, ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਪਰਚੀ ਦੁਆਰਾ ਵੋਟਿੰਗ, ਨਿੰਦਿਆ ਪ੍ਰਸਤਾਵ, ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣਾਂ, ਆਦਿ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਬੁੱਧ ਦੁਆਰਾ ਸੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਸੰਬਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਖੋ ਲਈ ਸੀ ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ? ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਸਥਾਨ ਦੇਣਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਲਈ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਜਨਮੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਇਸਦਾ ਰੂਪ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣਾ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਨਾਂ ਦੇਵੇ। ਜੇਕਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀ ਗੜਬੜ ਜਾਂ ਖਤਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਬਣਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੈ।”

“ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦਿਖਾਵੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਮੇਰੇ ਅਨੁਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਫੌਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਖੂਨ ਖਰਾਬੇ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਿਵਲ ਨਾਫਰਮਾਨੀ, ਅਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਾਧਨ ਸੀ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਧੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਹਨ, ਉੱਤੇ ਇਹਨਾਂ ਗ਼ੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵਿਧੀਆਂ ਅਰਾਜਕਤਾ ਦੇ ਵਿਆਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਉਹ ਛੱਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਹੈ।”

“ਸਾਨੂੰ ਯੌਨ ਸਟ੍ਰਾਅਰਟ ਮਿਲ ਦੀ ਉਸ ਚਿਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, “ਜੇ ਲੋਕ ਪਰਜਾਤੰਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਮਹਾਨਾਇਕ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਸਮਰਪਿਤ ਨਾਂ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਐਨੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਂ ਦੇ ਦੇਣ, ਕਿ ਉਹ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਵੇ।”

“ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹੋਣ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵੀ ਹੈ। (ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਜਿਥੇ ਘੋੜਾ ਰੱਖਣ ਤੇ ਹੋਵੇ ਕਤਲ ਉੱਥੇ ਐਸ ਸੀ ਐਸ ਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨਾ ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ ਜਾਇਜ਼

ਇਹ ਖਿਛੜਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਜਨ ਜਾਤੀ ਵਰਗ ਇੱਕ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਏਹ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਸਫਲਤਾ ਹੁੰਦੀ ਸਾਫ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਬੱਚਾ ਬੱਚਾ ਵੀ ਜਾਣ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਜੇ ਭਾਰਤ ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਾ ਸੱਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਦਲਿਤ ਸਰਗੰਠਨ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੇਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਪੂਰੀ ਤਰਖਾਂ ਇੱਕਜੁੱਟ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਸਾਰਥਕ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਇਹ ਏਹ ਐਸ ਐਸ ਦਾ ਉੱਚ/ਪਿਛੜਾ ਵਰਗ ਬਨਾਮ ਦਲਿਤ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੁਸਲਿਮ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੂ (ਉੱਚ/ਪਿਛੜਾ/ਦਲਿਤ ਜਾਤੀ) ਧਾਰਮਿਕ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਸਾਲ 2014 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਏਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਕਰਕੇ 2017 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਈ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਪੂਰਨ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾ ਗਈ ਹੈ। ਏਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਧਾਰਮਿਕ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਿਛੜੇ ਵਰਗ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਦੇ ਬਲਬੂਤੇ 'ਤੇ ਏਹ ਸਾਲ 2019 'ਚ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੱਥਲਾ ਲੋਕ ਦੋਵਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਾਂ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਬੰਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੇ ਪੰਛੀ ਝਾਤ ਮਾਰ ਲਈਏ।

ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਘੋੜਾ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਗਰਬਾ ਦੇਖਣ ਤੇ ਹੀ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸੂਬੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੂਲਨਿਵਾਸੀ ਬਹੁਜਨਾਂ (ਦਲਿਤਾਂ) ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਗੈਰਮਨੁੱਖਤਾਵਾਦੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਏਥੇ ਸਹਿਜੁਭਾਅ ਹੀ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਖੜਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਸ ਸੀ ਐਸ ਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨਾ ਆਖਰਕਾਰ ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਐਸ ਸੀ ਐਸ ਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਉਂਗਲ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਵੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੌਰਾਨ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਪੱਖ 'ਚ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਜੇਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਏਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲ ਵਜੋਂ ਦਲਿਤਾਂ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦੇ ਜੁਲਮ, ਪੁਲਿਸ ਬਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਟਕਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਹੀ

ਸਿਵਲ ਐਕਟ ਦੀ ਸੁੱਰਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਹਰ ਉਪਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਏਹ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਛੁਆ ਛੂੜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਗਈ ਉਦੋਂ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ 11 ਸਤੰਬਰ 1989 ਨੂੰ ਏਹ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕਰਕੇ 30 ਜਨਵਰੀ 1990 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸਦੇ 5 ਅਧਿਆਏ ਅਤੇ 23 ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ। 4 ਅਗਸਤ 2015 ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਦਸ ਦਈਏ ਕਿ ਏਹ ਐਕਟ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਜਨ ਜਾਤੀ ਵਰਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਫਾਸਟ ਟ੍ਰੈਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਲਗਾ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜਾਵਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਜਨ ਜਾਤੀ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਜਿਆਦ-ਤਰ ਏਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਪਾਏ ਗਏ ਕਿ ਏਹ ਐਕਟ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਰਾਜ ਦੇ ਡੀ ਜੀ ਪੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ। ਧਾਰਾ 11(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ, ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੀੜਤ ਵਿਆਕਤੀ, ਉਸਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਵਾਲੀ ਜਗਥਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਆਉਣ ਜਾਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਤੱਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 11(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਲਥਾ ਮਜਿਸਟਰੇਟ/ ਐਸ ਡੀ ਐਮ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਲਈ ਵਾਹਨ ਤੱਕ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸਤੇ ਆਏ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਣ ਕਰੇਗਾ। ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਿਲਥਾ ਮਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਐਸ ਪੀ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਜਗਥਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਗੇ।

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਵਾਲ
91-98889-75440

ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਮੰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਜਨ ਜਾਤੀ ਵਰਗਾਂ ਤੇ ਹੋਏ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਰਾਈਮ ਰਿਕਾਰਡ ਬਿਊਰੋ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 50357 ਕੇਸ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 11060 ਕੇਸ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਰੇਸ਼ੇ 77 ਫੀਸਦੀ ਸੀ। 45233 ਕੇਸ ਬਕਾਇਆ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ 4546 ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਟਰਾਇਲ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ (701 ਕੇਸ) 'ਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਤੇ 3845 ਬਰੀ ਹੋ ਗਏ ਭਾਵ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਰੇਸ਼ੇ 15.04 ਫੀਸਦੀ ਸੀ। ਜਦਕਿ 5124 ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਟਰਾਇਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। 16 ਕੇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਪਸ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। 40 ਕੇਸ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਮਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਅਤੇ 6 ਕੇਸ ਅੰਡਰ ਸੈਕਸ਼ਨ 15(1) ਬੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਇਸ ਲੇਖੇ ਜੋਥੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਦੇ ਪੱਤੇ ਵੱਲ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਚ ਤੇ ਇੱਕਠਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੇਗੀ ਕਿ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਇੱਕਠਾ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਛਿਤੀਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਕੇ ਸੋਚੀਏ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਦਖਲ ਦੇ ਕੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਐਸ ਸੀ ਐਸ ਟੀ ਐਕਟ ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੀ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਬਲਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛੜੇ ਵਰਗ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨ ਸੰਖਿਆ (2011) ਮੁਤਾਬਿਕ ਐਸ ਸੀ ਦੀ ਅਬਾਦੀ 19.7 ਫੀਸਦੀ, ਐਸ ਟੀ 8.5 ਫੀਸਦੀ ਕੁੱਲ 28.2 ਫੀਸਦੀ, ਓ ਬੀ ਸੀ 41.1 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਜਰਨਲ 30.8 ਫੀਸਦੀ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ 71.9 ਫੀਸਦੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਭਾਜਪਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਿਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕਠੇ ਕਰਕੇ ਵੱਟਾਂ ਵੱਟੋਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਛੜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਲਿਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕਠੇ ਕਰਕੇ ਅਪਣੇ ਪੱਖ 'ਚ ਵੀ ਭੁਗਤਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੰਕੜੇ ਰੱਖੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਸਾਇਦ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਪੈਂਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪਣੇ ਨਾਲ ਚੁੱਪ ਚੁਪੀਤੋਂ ਕੀਤੀ ਇਸ ਵਧੀਕੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਨਾ ਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਜਿਸਨੂੰ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਆਖ ਖੋਫ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਏਹ ਤਰਕ ਵੀ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਦੁਰਯੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਕੇ ਟੀ ਐਸ ਤੁਲਸੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਲਖੇ ਨਹੀਂ ਉੱਤਰ ਰਿਹਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਕੜੇ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਜਨ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਤਲ ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਸਜਾ ਰੇਸ਼ੇ 22 ਫੀਸਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਏਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 88 ਫੀਸਦੀ ਕੇਸ ਝੂਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਜਮਾਨਤੀ ਤੋਂ ਜਮਾਨਤੀ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਸਜਾ ਦਰ 10 ਫੀਸਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਸਜਾ ਦਰ 2 ਫੀਸਦੀ ਹੈ ਕੀ ਏਥੇ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਕਰ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੰਸਦ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨੂੰ ਜਾਤੀ ਸੂਚਕ ਸਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜਾਵਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏਹ ਐਕਟ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਜਾਤੀ ਦੀ ਵਜਥਾ ਕਾਰਨ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ, ਉਸਦੇ ਸਰਕਾਰੀ, ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਅਤੇ ਵਪਾਰ 'ਚ ਅੜਖਚਨ ਪਾਉਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਾਰਨ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਨ ਜਾਂ ਮੰਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸਤਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਖਮੀ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਜਖਮੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਝੂਠੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਤੇ ਐਫ ਆਈ ਆਰ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸਜਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਸਾਉਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਜਾ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੇਕਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਜਨ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਆਕਤੀ ਦੇ ਮਕਾਨ ਜਾਂ ਪੂਜਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇਗਾ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ/ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ/ਜਨ ਜਾਤੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ 'ਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ 6 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 7(1) ਤੇ ਤਹਿਤ 30 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡੀ ਐਸ ਪੀ ਇਸਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਐਸ ਪੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇਗਾ

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਛੁਆ ਛੂੜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਆਰਟੀਕਲ 17 ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਫੇਰ ਐਸ ਸੀ ਐਸ ਟੀ ਐਕਟ 1989 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਵਲ ਰਾਈਟਸ ਐਕਟ 1955 ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਪੈਨਲ ਕੋਡ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵੀ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸੀ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰਖਾਂ ਫੇਲਖ ਸਾਬਿਤ ਹੋਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1976 ਤੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ

ਸਮੇਂ ਚ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਥਾਂ ਰਸਾਇਣ ਭਰਪੂਰ ਚੀਨੀ ਤੋਂ ਬਣੇ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਈ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਗੁੜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਾਜ਼ੇ ਗੰਨੇ ਅਤੇ ਤਾੜ ਦੇ ਰਸ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁੜ ਦਾ ਰੰਗ ਅਕਸਰ ਗਹਿਰਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਭੁਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੁੜ ਨੂੰ ਖਾਣੇ ਦੇ ਸੁਆਦ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸਗੋਂ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਕਈ ਪ੍ਰੋਸ਼ਨੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁੜ ਵਿੱਚ ਮਿਨਰਲ ਅਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨਜ਼ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ, ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ, ਸੋਡੀਅਮ ਅਤੇ

ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਤੇ ਕਾਪਰ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਟਾਮਿਨ 'ਬੀ', ਗਲੂਕੋਜ਼, ਫਰੋਕਟੋਜ਼, ਅਤੇ ਨਿਆਸਿਨ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁੜ ਦੀ ਗੰਢਕ, ਰਿਉੜੀਆਂ, ਗੁੜ ਦੀ ਚਾਹ, ਦੁੱਧ ਚ ਗੁੜ ਪਾਕੇ ਪੀਣਾ, ਸ਼ੱਕਰ ਦੀ ਚੂਰੀ, ਗੁੜ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕਰ ਦਾ ਸਰਬਤ ਸਿਹਤ ਲਈ ਅਨਾਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਠਾਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਲਈ ਬੇਮਿਸਾਲ ਫਾਇਦੇ ਹਨ, ਆਉ ਜਾਣੀਏ।

ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ
91-97797-08257

ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਤਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ -ਗੁੜ

ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਖਾਣ ਲਈ ਗੁੜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਿੱਠੇ ਵਜੋਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਸਨਾਨ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਇੱਕ ਅਮਾਨਤ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਮਿੱਠਿਆਂ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਗੁੜ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਗਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਗਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਗੁੜ ਦੀ ਭੇਲੀ ਦਾ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮੌਕੇ ਗੁੜ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਮਿੱਠਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਮੁੰਡਾ ਜੰਮਣ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਗੰਢ ਭੇਜਣ ਸਮੇਂ ਗੁੜ ਸ਼ਗਨ ਵਜੋਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ

ਗਲੋਇੰਗ ਅਤੇ ਸਾਫ ਸਕਿਨ ਹਰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਚਾਹਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਈ ਬਿਊਟੀ ਪ੍ਰਾਡਕਟਸ ਅਤੇ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਕਰਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਜਿਆਦਾ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਕੈਮੀਕਲ ਯਤਨ ਕਰੀਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਠੀਕ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੋਰ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਗੁੜ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕਰ ਦੇ ਸਰਬਤ ਨਾਲ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਗੁੜ ਹਰ ਘਰ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਗੁੜ ਖਾਣਾ ਚਮੜੀ ਅਤੇ ਵਾਲਾਂ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫੇਸ ਪੈਕ ਅਤੇ ਹੋਅਰ ਮਾਸਕ ਦੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਜਾ ਰਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸਕਿਨ ਅਤੇ ਸਾਇਨੀ ਵਾਲ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੋ।

ਗਲੋਇੰਗ ਚਮੜੀ— ਗੁੜ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਗਲਾਈਕੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਚਮੜੀ 'ਚ ਨਿਖਾਰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਫਤੇ 'ਚ 2 ਵਾਰ ਇਸ ਦਾ ਪੈਕ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਚਿਹਰਾ ਚਮਕਦਾਰ ਲੱਗਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। 2 ਚੱਮਚ ਗੁੜ 'ਚ 2 ਚੱਮਚ ਸ਼ਹਿਦ ਅਤੇ ਅੱਧਾ ਚੱਮਚ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੰਗੀ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 20 'ਤੇ)

ਖੇਤੀ ਸਬਸਿਡੀਆਂ, ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ

ਪਿੰਡ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧੰਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੈਰ ਖੇਤੀ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਮਾਡਲ ਲਿਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ-ਵਸਤਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰੇ, ਜਿਸਦੀ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਹੋਵੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ ਜਾਂ ਡਬਲਰੋਟੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਬਣਕੇ ਬਜ਼ਾਰ 'ਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ? ਅੱਜ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੈਕਟਰ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਹਜ਼ਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਥਾਂ-ਥਾਂ ਉਦਯੋਗ ਖੋਲ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਛੋਟਾ ਉਦਯੋਗ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗ ਧੰਦੇ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵੱਲ ਪਲਾਇਣ ਵੀ ਰੁਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਕਮੀ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਰੀ
91-98158-02070

ਯੂ ਐਨ ਓ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਪੱਧਰੀ ਨੈਟਵਰਕ ਯੂ ਐਨ ਡੀ ਪੀ (ਯੂਨਾਈਟੇਡ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ) ਨੇ ਇਹਨੀ ਦਿਨੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ ਕਿ 2050 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਇਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਰਥ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਿੰਡ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਯੂ ਐਨ ਡੀ ਪੀ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ 170 ਦੇਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ, ਨਾ ਬਰਾਬਰੀ ਹਟਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 1951 ਤੋਂ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ, ਵਾਤਾਵਰਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੇ ਘੋਖਵੀਂ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸੌਕੜੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਯੂ ਐਨ ਡੀ ਪੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ, ਸਹਾਇਤਾ, ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਖੇਤੀ ਕਦੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਇਹ ਇਵੇਂ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਚਾਈਆਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿੰਤ ਨਵੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਦੀ ਜੀ ਡੀ ਪੀ (ਸਕਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ) ਵਿੱਚ ਮਸਾਂ 16 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 60 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਖੇਤੀ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਫਨੇ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਕਮਾਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੁਗਣੀ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੱਛੇ ਦਿਨ ਆਉਣ ਦੀ ਆਸ ਵੀ ਬੰਨਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਸਚਮੁੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ 'ਚ ਬੰਨਾਈ ਆਸ 'ਚ ਰਤਾ-ਮਾਸਾ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਬੋਸ ਸਨ, ਰੋਦੋ ਕੁਰਲਾਉਂਦੇ 170 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤਹਿ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੂਹੇ ਇਹ ਦੁਹਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਕਦੇ ਨਾ ਪੁੱਜਦੇ, 'ਸਰਕਾਰ ਜੀ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਮਰ ਰਹੇ ਹਾਂ'।

ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪੇਂਡੂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਬਹੁਤਾ ਕਰਕੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੈ। ਤੰਗੀ-ਤੁਰਸ਼ੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਇਸ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦਾ ਦੋਸੀ ਕੌਣ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ? ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਲੰਮਾ ਅਰਸਾ ਬੀਤਣ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸਮਝੀਆਂ ਹਨ, ਨਾ ਹੱਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਨਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਇਹ ਜਾਨਣ ਜਾਂ ਸਮਝਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਖੇਤੀ

ਵਿਗਿਆਨਕ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ? ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿੰਚਾਈ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਮਸਾਂ ਦਸ ਫੀਸਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਗਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਲ 2015-16 ਦਾ ਸਰਵੇ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ 63 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਖੇਤੀ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਕੀ ਮੋਟੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਸਫੈਦ ਹਾਬੀ ਨਹੀਂ ਹਨ? ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਸਿਰਫ ਕਿਸਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਖੇਤੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਹੀ ਗੈਰ-ਜੁੱਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਫੇਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਤੋਂ ਨੇਤਾ ਵੋਟ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਵਾਇਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਵੋਟਾਂ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਸਭੋ ਕੁਝ ਭੁਲ-ਭੁਲਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਘਾਟੇ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਖੇਤੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਨਵੇਂ ਬੀਜਾਂ, ਨਵੀਆਂ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈਆਂ, ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਦਿਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਭੁਲ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੀ ਪਿਆ? ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਿੰਨੀ ਹੋਈ? ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਖੇਤੀ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੋਏਗੀ, ਪਰ ਕੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਆਮਦਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ? ਇਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਆਮਦਨ ਜਾਣੀ ਨੈਟ ਇਨਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ "ਫਾਰਮ ਬਿਜਨਿਸ ਆਮਦਨ" ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁੱਧ ਆਮਦਨ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਜਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜੇ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿੱਤਾ ਸਵੇਰ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਤਾਂ ਦਿਨ ਰਾਤ ਦਾ ਹੈ, 24 ਘੰਟੇ ਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸਾਨ "ਫਾਰਮ ਬਿਜਨਿਸ ਆਮਦਨ" ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਆਮਦਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ, ਜਾਨਣਾ

ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਫਤ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਬਸਿਡੀ, ਖਾਦ, ਕੀਟ ਨਾਸ਼ਕਾਂ ਉਤੇ ਸਬਸਿਡੀ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟ ਰਹੀ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਟਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ! ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਡਾ: ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗਤ ਮੁੱਲ ਨਾਲੋਂ 50 ਫੀਸਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਾਧਾਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ? ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਹਰੇਕ ਫਸਲ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ? ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ੁੱਧ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਅਛੇਪਲੇ ਜਿਹੇ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰੀ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਸਲ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਸਮਝਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁੰਬਈ ਪੁੱਜੇ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ। ਉਹ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਰੋਇਆਂ-ਕੁਰਲਾਇਆਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਨਣਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਾ ਸਮਝਕੇ ਡੰਗ-ਟਪਾਈ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਸਮਝ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਨਹੀਂ,

ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਫਸਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁੱਲ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਦਲਾਲਾਂ ਤੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਨਿਜ਼ਾਤ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਹਾਲਤ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੰਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਗੰਨਾ ਮਿਲ 'ਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਕੇ ਗੰਨੇ ਦੀ ਪਰਚੀਆਂ ਮਿੱਲ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕਰਿਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ! ਗੰਨੇ ਦਾ ਭਾਅ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ! ਕਣਕ, ਬਾਸਮਤੀ, ਝੋਨਾ, ਦਾਲਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ ਭਾਅ ਉਹਦੀ ਫਸਲ ਦੇ ਮੋਚ ਦੇ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਮੰਡੀ 'ਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫਸਲ "ਸੁੱਟਣ" ਲਈ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧੰਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੈਰ ਖੇਤੀ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਮਾਡਲ ਲਿਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ-ਵਸਤਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰੇ, ਜਿਸਦੀ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਹੋਵੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ ਜਾਂ ਡਬਲਰੋਟੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਬਣਕੇ ਬਜ਼ਾਰ 'ਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ? ਅੱਜ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੈਕਟਰ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਹਜ਼ਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਥਾਂ-ਥਾਂ ਉਦਯੋਗ ਖੋਲ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਛੋਟਾ ਉਦਯੋਗ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗ ਧੰਦੇ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵੱਲ ਪਲਾਇਣ ਵੀ ਰੁਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਕਮੀ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਖੇਤੀ ਵੇਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਖੇਤੀ ਉਦਯੋਗ ਵੀ ਪਿੰਡ 'ਚ ਵਧਣ ਫੁਲਣਗੇ ਤਾਂ ਪੇਂਡੂਆਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਕਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦੀ ਝਾਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਖੇਤੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਉਤਨੀ ਵੱਡੀ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੱਕਾਂ ਪਰਤੀ ਜਿਥੇ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਉਥੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਖੁਦ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਾ ਮੰਨਣ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤੋਂ ਵੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂ ਨਾ ਕਿਸਾਨ ਉਹਨਾ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਜਿਹੜੇ ਉਹਨਾ ਦੇ ਬਲਬੂਤੇ ਸੱਤਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਭੋਗਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਸਮਝਕੇ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦਾ ਲਾਲੀ ਪਾਪ ਦੇ ਕੇ ਉਹਨਾ ਦੇ ਹੱਕ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਿੰਡ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧੰਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੈਰ ਖੇਤੀ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਮਾਡਲ ਲਿਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ-ਵਸਤਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰੇ, ਜਿਸਦੀ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਹੋਵੇ। ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ ਜਾਂ ਡਬਲਰੋਟੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਬਣਕੇ ਬਜ਼ਾਰ 'ਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ? ਅੱਜ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੈਕਟਰ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਹਜ਼ਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਥਾਂ-ਥਾਂ ਉਦਯੋਗ ਖੋਲ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਛੋਟਾ ਉਦਯੋਗ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗ ਧੰਦੇ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵੱਲ ਪਲਾਇਣ ਵੀ ਰੁਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਕਮੀ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਯੁਵਕਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਖੇਤੀ ਵੇਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਖੇਤੀ ਉਦਯੋਗ ਵੀ ਪਿੰਡ 'ਚ ਵਧਣ ਫੁਲਣਗੇ ਤਾਂ ਪੇਂਡੂਆਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਕਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦੀ ਝਾਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ।

ਵੱਧਦੀ ਆਬਾਦੀ, ਘਟਦਾ ਪਾਣੀ

ਮੂਲ ਲੇਖਕ:- ਮੁਹੰਮਦ ਖ਼ਾਲਿਦ ਜੀਲਾਨੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ:- ਗੁਰਮੀਤ ਪਲਾਰੀ
ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲੱਭਤਾ ਅਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 1 22ਮਾਰਚ 1993 ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ "ਵਿਸ਼ਵ ਪਾਣੀ ਦਿਹਾੜੇ" ਦੇ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਤੁਲਨਾ "ਟਾਈਮ ਬੌਬ" ਨਾਲ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੇ 20 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 50 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਜਨਸੰਖਿਆ 'ਚ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਲਗਭਗ 90 ਫੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਸਰੋਤਾਂ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਬੋਝ ਸਾਡੇ ਕੁਦਰਤੀ ਪਾਣੀ ਸਰੋਤਾਂ ਉਤੇ ਇੰਨਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ ਗੁਣਾ ਜਿਆਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਦੀਆਂ, ਨਾਲੇ,

ਤਲਾਬ, ਛੱਪੜ ਸਾਰੇ ਸੁੱਕੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਬਚੀਆਂ-ਖੁਚੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਅਤੇ ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੂੜਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਲਗਭਗ 70 ਫੀਸਦੀ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਾਣੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਬਾਕੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਰੀਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ

ਹੀ ਵਰਤ ਸਕੇ ਹਾਂ। ਪਰੰਤੂ ਵਧਦੇ ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਆਬਾਦੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੇਹਿਸਾਬ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਹੀ ਗੰਦਾ ਕਰਕੇ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਧਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਉਪਲੱਭਯ ਕਰਾਉਣਾ ਹੁਣ ਨਾ-ਮੁਮਕਿਨ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਸੱਠ ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਰਫ 59 ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਦਾ 54 ਫੀਸਦੀ ਇਲਾਕਾ ਭਾਰੀ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਿਹਾ

ਹੈ, 40 ਫੀਸਦੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ, ਜਦਕਿ 60 ਫੀਸਦੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ 65 ਫੀਸਦੀ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਿੰਚਾਈ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੱਤਰ ਵਿੱਚ 54 ਫੀਸਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ।

ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਕਰਨਾਟਕ, ਆਂਧਰਾਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਆਦਿ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਟਕਰਾਅ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ(ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਰੋੜਕਾ ਵੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ- ਅਨੁਵਾਦਕ) ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ 86.55 ਫੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਲਈ ਸੰਗਠਿਤ ਜਲਪੂਰਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਔਸਤਨ 189 ਲਿਟਰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲੱਭਤਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਉਤੀਸਾ ਜਿਹੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਲਪੂਰਤੀ ਮਸਾਂ 8 ਲਿਟਰ ਹੈ।

ਜਦਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਤਿਰੂਨਲੇਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜਲਪੂਰਤੀ 5 ਲਿਟਰ ਹੈ। ਦਿਲੀ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਥਾਂ ਲੋਕ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ ਅੱਜ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਉਪਲੱਭਯ ਕਰਾਉਣਾ ਅੱਜ ਸੁਫਨੇ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁਕਣੇ ਹੋਣਗੇ, ਤਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਦਲਿਤ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ-ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ

ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ
91-97797-08257

ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਭਾਰੂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਸੋਝੀ ਸੋਚ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਆਡੰਬਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਾਤਾਂ ਪਾਤਾਂ, ਉਚ ਨੀਚ, ਛੂਆ-ਛਾਤ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਫਿਰਕਿਆਂ ਚ ਵੰਡ ਕੇ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਗਰੀਬ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਰਧੇ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭੈੜਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਰਗਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਸ਼ੂ, ਸੂਦਰ ਅਤੇ ਨਾਰੀ, ਤਿੰਨੋਂ ਤਾਤਨ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਉਪਰ ਅਮਲ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪ ਰੱਖੇ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ, ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਸੂਰਾਂ ਅਤੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਸੋ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਭਗਤ ਤਰਲੋਚਨ ਜੀ ਆਦਿ ਨੇ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਇਨਕਲਾਬੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਆਮ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦਿਆਂ ਬਚਨ ਕੀਤਾ,

"ਨੀਚਾ ਅੰਦਰਿ ਨੀਚੁ ਜਾਤਿ, ਨੀਚੀ ਹੂ ਅਤਿ ਨੀਚਿ।"

ਨਾਨਕ ਜਿਨਿ ਕੇ ਸੰਗ ਸਾਬਿ ਵਡਿਆ ਕੀ ਕਿਆ ਰੀਸ। ਉਹਨਾਂ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦੁਰਕਾਰੇ ਅਤੇ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਇਆ। ਇਸਤਰੀ ਜਾਤ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਅੰਤਿਆਚਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ,

"ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮੇ ਰਾਜਾਨ ॥"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਲਹਿਰਾਂ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਚ ਉੱਭਰਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਪਿਛਾਂਹਖਿੱਚ ਸੋਚ ਤੇ ਭਾਰੂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਜਾਪੀਆਂ।

ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਸਮੱਰਥਕ ਵਜੋਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਹਮਦਰਦ, ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ, ਵਰਣ ਵੰਡ ਆਧਾਰਿਤ ਸਮਾਜ 'ਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ। ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਜਾਤ ਪਾਤ, ਛੂਆ ਛਾਤ, ਗਰੀਬੀ ਅੰਤਿਆਚਾਰ, ਉਚ ਨੀਚ ਆਦਿ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਲਏ ਸੰਕਲਪ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸੋਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਲਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਸ਼ਨ ਕਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਿਤਾ ਰਾਮਜੀ ਸਕਪਾਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਭੀਮਾਂ ਬਾਈ ਮੁਰਬੇਦਕਰ ਦੇ ਘਰ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1891 ਨੂੰ ਅਫ਼ੁਤ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਮਰਾਠਾ ਸ਼ਹਿਰ "ਅੰਬਾਵਡੇ", ਜ਼ਿਲਾ 'ਰਤਨਗਿਰੀ' ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੇ 14ਵੇਂ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਆਪ ਕਬੀਰ ਪੰਥੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕਈ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਕੇ ਇੰਨੀ ਉਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸ ਹੀ ਸਿਰਜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਣਬੱਧ ਮਿਹਨਤ, ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ, ਬੁਲੰਦ ਹੌਸਲੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰੁਕਾਵਟ ਅਤੇ ਔਕੜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪਾਈ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਮਨੁੱਖਤਾਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਵਾਚਿਆ ਇੱਕ ਐਸੀ ਛੂਤ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਘੁਣ ਵਾਂਗ ਖਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਆਧਿਰ ਤੇ ਅਫ਼ੁਤ ਜਾਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਬੱਚਿਆਂ

ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕ ਵਰਗ ਵਲੋਂ ਵੀ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਚੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਅਫ਼ੁਤ ਵਿਤਕਰੇ ਤਹਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠਣ ਦੀ ਪੂਰਨ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਛੂਹ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਮਨੁੱ ਸਿਮਰਤੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਚਾਰ ਵਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਕੂਲ ਪੜਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ। ਉਹ ਮਸੂਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਉਤਰੇ। ਉਹ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਗੱਡੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਕੁਝ ਦੂਰੀ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਗੱਡੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਤ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੱਡੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਸ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਖੂਹ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲਿਆ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖੂਹ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਪੀਦਿਆਂ ਦੇਖ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਸੋਝੀ ਸੋਚ ਦੇ ਧਾਰਨੀਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੱਟ ਸੁਟਿਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਬੱਚਾ ਸਕੂਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਕਾਫੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮੀਂਹ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਦੀਵਾਰ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਘਰ ਦੀ ਗ੍ਰਹਿਣੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖ ਲਿਆ ਤੇ ਉਸਨੇ ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਧੱਕ ਕੇ ਉਸਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਈਆਂ। ਬੱਚੇ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਗ਼ਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ, ਪਰ

ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਮਨ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰਾ ਅਸਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰ ਲਿਆ।

1894 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਏ। ਉਸਦੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਵੀ ਸਵਰਗ ਸਿਧਾਰ ਗਏ ਅਤੇ ਆਕੇ ਬੰਬੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। 1907 ਈ. ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਸਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਅਲਗਵਾਦਾ ਦੇ ਭਿੰਨ-ਭੇਦ ਦੇਖੇ, ਇਹਨਾਂ ਕ੍ਰੀਤੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਕਾਫੀ ਦੁਖਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛਾਈ ਹਿੰਦੂ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਤਹਿਤ ਰਾਮਾਂਬਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 1908 ਈ. ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਨੇ "ਐਲਫਿਨਸਟੋਨ" ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਤੇ ਬੜੇਦਾ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ "ਗਾਇਕਵਾੜ" ਕੋਲੋਂ 25 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨੇ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। 1912 ਈ. ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੇ "ਇਕਨਾਮਿਕਸ ਤੇ ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਸਾਇੰਸ" ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੇਦਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਯਸਵੰਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਫਿਰ 2 ਫਰਵਰੀ 1913 ਈ. ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਵੀ ਸਵਰਗ ਸਿਧਾਰ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਗਰੀਬ ਤੇ ਪੱਛੜੇ ਹੋਏ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜੋ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਇਹ ਸਮਾਜ ਵੀ ਅੱਖੋਂ ਉਹਲੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਗਰੀਬ ਤੇ ਪੱਛੜੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਲਈ ਜੋ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬਾਬਾ ਸਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਹੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। 1920 ਈ. ਵਿੱਚ "ਵੀਕਲੀ ਨਾਇਕ" ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ "ਲੀਡਰ ਆਫ ਸਾਇਲੰਟ" ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕੈਂਪਸੂਲ ਜਾਂ ਟੀਕੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗ਼ਲਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ 1926 ਈ. ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ। ਫਿਰ 1927 ਈ. ਵਿੱਚ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਲੜਨ ਲਈ ਕਈ ਅੰਦੋਲਨ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਇੰਨਾਂ ਬੋਲ-ਬਾਲਾ ਸੀ ਕਿ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪਾਣੀ ਵੀ ਪੀਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਬਾਬਾ

ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਖਿਲਾਫ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਅੰਦੋਲਨ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ। 1928 ਈ. ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਬੰਬੇ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਯੂਰਪੀ ਸਾਇਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਉਚ ਅਹੁਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਲਈ ਹੀ ਰਾਖਵੇਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਪੱਖੋਂ ਮੈਰਿਟ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਤੇ

ਅੰਦੋਲਨ ਬਾਦ ਸਾਊਥਬੇ ਰੋਹ ਸਮਿਤੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਈ ਸੀ ਐਸ ਦੀਆਂ 11 ਪੋਸਟਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 4 ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ, 4 ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ, 2 ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਐਂਗਲੋ ਇੰਡੀਅਨ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਇਸ ਸਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੇਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਵੀ ਅਲੱਗ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਪਰੰਤੂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਦਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੋਸਟ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਨਾਂ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਲਿਤਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਤੀ ਰੋਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸਤੋਂ ਬਾਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਜਾਨਣ ਲਈ ਸਾਇਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਭੇਜਿਆ। ਇਸ ਸਾਇਮਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਲਿਤ ਆਗੂਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਦਿ ਧਰਮ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਆਗੂ ਬਾਬੂ ਮੰਗੂ ਰਾਮ ਮੂਗੇਵਾਲੀਆ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ ਨੇ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਅਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀਆਂ। ਕਈ ਹਿੰਦੂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਸਤੋਂ ਬਾਦ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਫ਼ੁਤਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। 17 ਅਗਸਤ 1932 ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਇਸਾਈਆਂ

ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਂਗ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਚੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਜਿਸਦਾ ਕੱਟੜ ਹਿੰਦੂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਮੋਹਨ ਦਾਸ ਕਰਮ ਚੰਦ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅਫ਼ੁਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਮਰਨ ਵਰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਇਸ ਮਰਨ ਵਰਤ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਲਬਲੀ ਮਚ ਗਈ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਤੇ ਬਾਬਾ ਵੱਧ ਗਿਆ। ਅੰਤ 24 ਸਤੰਬਰ 1932 ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਗਾਂਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਫ਼ੁਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਵੱਖਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸਤੋਂ ਬਾਦ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਰਾਖੀ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ 1936 ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਦ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 1937 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 15 ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਅਫ਼ੁਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰੇ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲਕੇ ਲਿਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੂਕ ਨਾਇਕ-ਗੁੰਗਿਆਂ ਦਾ ਆਗੂ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਅਖਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹਿਸਕਿੱਤ ਹਿਤਕਾਰਨੀ ਸਭਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਮਿਤੀ ਅਤੇ ਵਾਇਸਰਾਇ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਲਈ ਲੇਬਰ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। 1936 ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਦ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੇਬਰ ਮਨਿਸਟਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ 1939 ਈ. ਤੋਂ 1945 ਈ. ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੇ ਲਾਅ ਮਨਿਸਟਰ ਦਾ ਆਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ। 29 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ 26 ਨਵੰਬਰ 1949 ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਦੇ ਰੋਗ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਨ। ਫਿਰ 6 ਦਸੰਬਰ 1956 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਜੋ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਨਾ-ਭੁੱਲਣਯੋਗ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ "ਭਾਰਤ ਰਤਨ" ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਸੀ।

ਅੱਜ ਵੀ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਾ ਹਰ ਸਾਲ ਦਾ ਦਿਨ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕ੍ਰੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਦਿਆਂ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੱਖੇ, ਪਥਰੀਲੇ ਅਤੇ ਕੰਡਿਆਲੇ ਰਾਹਾਂ ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਮਸੀਹਾ ਬਣੇ।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੈ ਖਜ਼ਿਆਰ ਘਾਟੀ (ਡਲਹੌਜ਼ੀ)

ਇੰਜੀ.ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ
ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਜਿਹਨ ਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਬਣਤਰਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਹਰਿਆਲੀ ਭਰਪੂਰ ਵਾਦੀਆਂ, ਤਾਜ਼ਗੀ ਭਰੀ ਠੰਡਕ ਦਿੰਦੀ ਚੁਮਕਦੀ ਹਵਾ, ਠਾਠਾਂ ਭਾਰਦੀ ਹਰਿਆਵਲ ਭਰੇ ਆਸਮਾਨ ਛੂੰਹਦੇ ਪਹਾੜਾਂ ਚ ਕੁਦਰਤੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਝਲਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਕੂਨ ਬਖਸ਼ਦੇ

ਹਨ। ਹਰੇਕ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਹੱਪਣ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨੂੰ ਮਾਣਨ ਦਾ ਦਿਲ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਵੱਛ, ਸਾਂਤ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਭਰਪੂਰ ਧਰਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇੱਠ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਮਨ ਪਸੰਦ ਧਰਤੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਫਲਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਗਰਮੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਚ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਮਾਣਨ ਦਾ ਮਨ ਲੋਚਦਾ ਹੈ। ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੁੰਮਸ ਭਰੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ

ਲੰਗਦੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਾਹਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਡਲਹੌਜ਼ੀ ਨੇੜੇ ਖਜ਼ਿਆਰ ਘਾਟੀ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣ ਗਿਆ। ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਡਲਹੌਜ਼ੀ ਸੜਕੀ ਰਸਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਲੰਧਰ, ਪਠਾਨਕੋਟ ਜਾਂ ਰੋਪੜ, ਊਨਾ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਰਾਹੀਂ ਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਡਲਹੌਜ਼ੀ ਦੀ ਸੜਕੀ ਰਸਤੇ ਦੂਰੀ 340 ਕਿਮੀ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਡਲਹੌਜ਼ੀ ਲਈ ਬੱਸਾਂ ਆਮ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਲਹੌਜ਼ੀ ਲਈ ਪਠਾਨਕੋਟ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲਾ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ

ਹੈ। ਪਠਾਨਕੋਟ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੀ ਪਹਾੜੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਠਾਨਕੋਟ ਹਿਮਾਲਿਆ ਪਰਬਤ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਚ ਵਸਿਆ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ।
ਜਲੰਧਰ-ਜੰਮੂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇਅ ਤੋਂ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਫਲਾਈਓਵਰ ਦੇ ਬੱਲਿਓ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਮੁੜਦੀ ਸੜਕ ਕਾਂਗੜਾ-ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਸੜਕ ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਪਿੰਡ ਹਰਿਆਲ ਤੋਂ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਚੜਾਈ ਚੜਦੀ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 21 'ਤੇ)

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਗ੍ਰੀਨ ਪਾਰਕ ਤੋਂ ਮਿੰਨੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਤੱਕ ਕੱਢੇ ਗਏ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਝਲਕੀਆਂ

ਮੁਕੇਰੀਆ ਵਿਖੇ ਬੰਦ ਅਤੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਝਲਕੀਆਂ

ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਤਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ -ਗੁੜੂ

(ਸਫਾ 18 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਗਰਦਨ 'ਤੇ 5 ਤੋਂ 10 ਮਿੰਟ ਤਕ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੋਸੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋ ਲਓ।

ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪਏ ਗੁੜੂ ਦਾਗ-ਧੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਗੁੜੂ ਰਾਮਬਾਣ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ 1 ਚੱਮਚ ਗੁੜੂ ਪਾਊਡਰ 'ਚ 1 ਚੱਮਚ ਟਾਮਾਟਰ ਦਾ ਰਸ, ਅੱਧਾ ਚੱਮਚ ਨਿੰਬੂ ਦਾ ਰਸ, 2 ਚੁਟਕੀ ਹਲਦੀ ਅਤੇ ਗਰੀਨ ਟੀ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇੱਕ ਪੇਸਟ ਬਣਾਓ। ਇਸ ਪੇਸਟ ਨੂੰ 10-15 ਮਿੰਟ ਤਕ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਲਗਾਓ। ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ 3 ਵਾਰ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫਰਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗੇਗਾ।

ਝੜਦੇ ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਗੁੜੂ ਦੀ ਪੇਸਟ ਬਣਾ ਕੇ ਲਗਾਓ।

ਇਸ ਦੀ ਪੇਸਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 1 ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਚੱਮਚ ਗੁੜੂ ਪਾਊਡਰ, 2 ਛੋਟੇ ਚੱਮਚ ਮੁਲਤਾਨੀ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਮਿਲਾਓ। 10 ਮਿੰਟ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕੋਸੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸ਼ੈਂਪੂ ਨਾਲ ਧੋ ਲਓ। ਗੁੜੂ ਦੀ ਪੇਸਟ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਜਵਾਨ ਦਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। 1 ਛੋਟਾ ਚੱਮਚ ਅੰਗੂਰ ਦਾ ਗੁੱਦਾ, 1 ਛੋਟਾ ਚੱਮਚ ਠੰਡੀ ਬਲੈਕ

ਟੀ, 1 ਛੋਟਾ ਚੱਮਚ ਹਲਦੀ, 1/4 ਛੋਟਾ ਚੱਮਚ ਗੁਲਾਬ ਜਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੇਸਟ ਬਣਾਓ। ਇਸ ਪੇਸਟ ਨੂੰ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਲਗਾਓ ਅਤੇ 15 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਕੋਸੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋ ਲਓ।

ਪਰ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵੱਲੋਂ ਖਾਸ ਧਿਆਨਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਜ਼ਾਰਾਂ 'ਚ ਵਿਕਦੇ ਗੁੜੂ ਰਸਾਇਣਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਮੱਦ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉੱਝ ਵੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਚੀਨੀ ਦੀ ਥਾਂ ਗੁੜੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਸ਼ੂਗਰ, ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ, ਚਮੜੀ ਰੋਗ, ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮੱਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁੜੂ ਖਾਣਾ ਸਿਹਤ ਲਈ ਰਾਮਬਾਣ ਹੈ।

ਪਾਚਣ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੱਖੋ- ਗੁੜੂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਖੂਨ ਸਾਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਟਾਬੋਲਿਜ਼ਮ ਠੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ ਇੱਕ ਗਲਾਸ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਦੁੱਧ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁੜੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਪੇਟ ਨੂੰ ਠੰਡਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁੜੂ ਖਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਪੇਟ 'ਚ ਗੈਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ।

ਗੁੜੂ ਬਲੱਡ ਖਰਾਬ ਟਾਕਸਿਨ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਚਮਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਹਾਸੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕਵੀ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਸਮੇਤ ਕਵੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਰਾਜਪੁਰਾ- ਸਥਾਨਕ ਰੋਟਰੀ ਭਵਨ ਵਿਖੇ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਸੰਗਮ (ਰਜਿ) ਰਾਜਪੁਰਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਏ ਸ਼ਾਇਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਨਾ ਨੂੰ ਲਾਈਟ ਟਾਈਮ ਅਚੀਵਮੈਂਟ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਡਾ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਅਮਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਕੁਲਵੰਤ ਜੱਸਲ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜਨ ਕੌਂਸਿਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖੁਰਾਣਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਹਿਤਕ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਭਾ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਗੁਜ਼ਲਗੋ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਵਾਰ ਨੇ 'ਪਉਗਾ ਚਲਣਾ ਬਣਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਹਾਣੀ' ਸੁਣਕੇ ਕੀਤਾ। ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ ਨੇ ਵਿਅੰਗਮਈ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ 'ਕਰਤਾਰਾ ਛੱਤਾ' ਸੁਣਕੇ ਚੰਗਾ ਰੰਗ ਬੰਨਿਆ। ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਠਿਅਤਾ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ 'ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਹਣਾ ਰਾਜੇਮਾਜਰੀਆ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਗੀਤ 'ਗੋਲੀ ਮਾਰੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਲ ਨੂੰ' ਸੁਣਕੇ ਰੰਗ ਬੰਨਿਆ।

ਸਾਹਿਤਕ ਪੈੜਾਂ- ਕੁਝ ਰਚਨਾਵਾਂ

ਵਿਸਾਖੀ

ਸ਼ਾਵਾ ਵਿਸਾਖੀ ਆਈ ਏ।	ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਰੌਣਕ ਆਈ ਏ।
ਸ਼ਾਵਾ ਵਿਸਾਖੀ ਆਈ ਏ।	ਸ਼ਾਵਾ ਵਿਸਾਖੀ ਆਈ ਏ।
ਕਣਕਾਂ ਨੇ ਰੰਗ ਵਟਾਇਆ ਹੈ।	ਅੰਬਾਂ ਨੂੰ ਅੰਬੀਆਂ ਲਗੀਆਂ ਨੇ।
ਸੋਨੇ ਦਾ ਰੰਗ ਚੜਾਇਆ ਹੈ।	ਇਹ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਜੀਆਂ ਨੇ।
ਇਹ ਸਿੱਟੇ ਲੈਣ ਹੁਲਾਰੇ ਨੇ।	ਬਾਗਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਇਲ ਗਾਉਂਦੀ ਏ।
ਇਹ ਹਿੱਲ-ਹਿੱਲ ਕਰਨ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨੇ।	ਮਿੱਠੀ ਕੂਕ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਏ।
ਉਪਰ ਕਸੀਰਾਂ ਨੇ ਝਾਲਰ ਲਾਈ ਏ।	ਇਹ ਵਖਰੀ ਰੌਣਕ ਲਾਈ ਏ।
ਸ਼ਾਵਾ ਵਿਸਾਖੀ ਆਈ ਏ।	ਸ਼ਾਵਾ ਵਿਸਾਖੀ ਆਈ ਏ।
ਰਲ ਬੈਠਾਂ ਗੇ ਠੰਢੀਆਂ ਛਾਵਾਂ ਵਿੱਚ।	ਹੋਇਆ ਸਜਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਜਿਹਾ।
ਸਜਣਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੇ ਚਾਵਾਂ ਵਿੱਚ।	ਇਹ ਰੱਬ ਦਾ ਹੀ ਹੈ ਖੇਲ ਜਿਹਾ।
ਭੰਗੜੇ ਪਾ ਕੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਵਾਂਗੇ।	ਨਾ ਗਿਲੇ -ਸ਼ਿਕਵੇ ਰਹਿ ਗਏ ਨੇ।
ਨਾਲੇ ਗੀਤ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਗਾਵਾਂਗੇ।	ਪੇਚ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਵਾਲੇ ਪੈ ਗਏ ਨੇ।
ਸਧਰਾਂ ਦੀ ਮਸਤੀ ਛਾਈ ਏ।	ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਫੇਰੀ ਪਾਈ ਏ।
ਸ਼ਾਵਾ ਵਿਸਾਖੀ ਆਈ ਏ।	ਸ਼ਾਵਾ ਵਿਸਾਖੀ ਆਈ ਏ।
ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਵੱਲ ਵੀ ਜਾਵਾਂਗੇ।	ਉਹ ਕਿਰਸਾਨ ਵੀ ਭੰਗੜਾ ਪਾਉਂਦਾ ਏ।
ਮਿੱਠੀਆਂ ਗੋਲਾਂ ਤੋੜ ਲਿਆਵਾਂਗੇ।	ਇਹ ਨੱਚਦਾ- ਟੱਪਦਾ ਆਉਂਦਾ ਏ।
ਠੰਢੀਆਂ - ਤੱਤੀਆਂ 'ਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ	ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਖੁਮਾਰੀ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਏ।
।	ਮੁੱਛ ਗਠਰੂ ਦੀ ਵੀ ਖੜ੍ਹ ਗਈ ਏ।
ਮਸਤ ਤੇ ਸ਼ੋਖ ਅਦਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ।	'ਘੋਸਲ' ਮਿਹਨਤ ਰੰਗ ਲਿਆਈ ਏ।
ਸਾਰਾ ਮੌਸਮ ਚਾਈ -ਚਾਈ ਏ।	ਸ਼ਾਵਾ ਵਿਸਾਖੀ ਆਈ ਏ।
ਸ਼ਾਵਾ ਵਿਸਾਖੀ ਆਈ ਏ।	ਕਸ਼ਮੀਰ ਘੋਸਲ 91-94636-56047

ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਪੌਦੇ

ਨਿੱਤ ਉਗਦੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਅੰਦਰ..
ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੌਦੇ..
ਕੁਝ ਕੁ ਖਿਲਾਰਦੇ ਨੇ ਮਹਿਕ ..
ਤੇ ਕੁਝ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਜਲਦ ਹੀ..
ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ..
ਮੇਰੀ ਫਰਸਤ ਦਾ ਪਾਣੀ ਤੇ ਖਾਦ..
ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ..
ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਬਣਕੇ ਮਹਿਕਣ ਲਈ..
ਮੁੜਕੇ ਨਹੀਂ ਉਗਦੇ ਫੇਰ ਉਹੋ ..
ਕੋਈ ਬੀਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਇਹਨਾਂ ਦਾ..
ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕੋਈ ਪਨੀਰੀ ..
ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਦਿਲ ਕਰੇ ਉਗਾ ਲਵੇਗੇ..
ਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਘੁਰਕੇ..
ਦਿਆ ਕਰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ..
ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਉਗਣ ਸਾਰ ਹੀ..
ਨਾ ਮਰਨ ਦੇਵੀ ਹੁਣ ਕਦੇ..
ਬਣਾ ਦਿਆ ਕਰ ਪੂਰੀ ਕਵਿਤਾ ..
ਇਹਨਾਂ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਪੌਦਿਆਂ ਤੋਂ..
- ਹਰਦੀਪ ਬਿਰਦੀ
91-90416-00900

ਜੇ ਆਉਂਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣੇ

ਜਿਹੜੇ ਹੱਥ ਨੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਉਹ ਦਖਾਲਣੇ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਨੇ। ਜੇ ਆਉਂਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣੇ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਨੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਛੱਡਿਆਂ ਭਾਰਤ ਮਾਂ ਨੂੰ, ਆਈ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਮੁਸਕਾਨ। ਫਿਰ ਜਨਮੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਧੀਆਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ। ਜਨਮਦਾਤੇ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਪਾਲਣੇ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਨੇ, ਜੇ ਆਉਂਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣੇ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਨੇ। ਤੁਸੀਂ ਹਵਾ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਹੌਲੇ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਹੀ ਤੁਫਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ। ਤੁਸੀਂ ਚੜ੍ਹ ਗਏ ਫਿਰ ਅਸਮਾਨੀ ਜਦ ਹੁਕਮਰਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ। ਜਿਹੜੇ ਝੱਖੜ ਉਡਾਣ ਲੱਗੇ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਫੇਰ ਬਹਾਲਣੇ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਜੇ ਆਉਂਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣੇ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਨੇ। ਤੁਸੀਂ ਪਾੜੋ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ, ਇਹ ਦੇਸ਼ ਰਹੁਗਾ ਖਿੰਡਿਆ?? ਸਭਦਾ ਲਹੂ ਹੈ ਇਸ ਸਿੱਟੀ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਿਓ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇੰਡਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਅਉਂਦੇ ਜੇ ਪਾਠ ਮੁਹੱਬਤ ਦੇ ਉਹ ਪਾਠ ਸਿਖਾਲਣੇ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਜੇ ਆਉਂਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣੇ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਨੇ। ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਹਾਂ ਫਿਰ ਜੱਟ ਤੇ ਕੀ ਚਮਾਰ। ਜਾਤ ਪਾਤ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਬਣ ਜਾਈਏ ਲਲਕਾਰ। ਇਕਬਾਲ ਜੋ ਬਹਿ ਗਏ ਐਵੇਂ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਉਠਾਲਣੇ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਨੇ। ਜੇ ਆਉਂਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣੇ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਨੇ।
- ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜਗਤਪੁਰ
91 98156 65646

ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜੋ ਖਾਵੇ

ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜੋ ਖਾਵੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ।
ਸਿੱਖੀ ਜੋ ਭੁਲਾਵੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਜਿੰਦਗੀ 'ਚ ਪਾ ਜੇ ਉਜਾੜਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਨੀਆਂ,
ਕਰ ਜੇ ਉਦਾਸ ਜੋ ਬਹਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਮਤਲਬ ਕੱਢ ਜਿਹੜੇ ਸਾਥ ਛੱਡ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ,
ਜਿੰਦਗੀ 'ਚ ਐਹੋ ਜਿਹੇ ਯਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਲੱਭ ਜਾਵੇ ਹੱਲ ਜਦੋਂ ਬੈਠ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਰਾਹੀਂ,
ਝਗੜੇ ਲੜਾਈ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਹੱਸਲਾ ਗਿਰਾਉਣ ਹਿੰਮਤਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਂਦੇ,
ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਲਿਜਾਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੇਧ ਨਾ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ, ਵਿਰਸਾ ਸੰਭਾਲੇ ਨਾ ਜੋ,
ਦੌਲਤਾਂ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪਾ ਜੋ 'ਬਹਾਦਰ' ਜੁਦਾਈ, ਹੰਝੂ ਪੱਲੇ ਜਾਵੇ,
ਦਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਐਦਾਂ ਦੇ ਵਧਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ
91-98768-29764

ਵਸਦੇ ਘਰ

ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀਆਂ ਕਾਰਨ ਮਕਾਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਕੁ ਸਾਲ ਦਾ ਵਕਫ਼ਾ ਬੀਤ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੰਮ ਕਦੇ ਚੱਲ ਪੈਂਦਾ ਤੇ ਕਦੇ ਕਿੰਨਾ-ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਰੁਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ। ਕੰਧਾਂ ਵਿੱਚ, ਛੱਤਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਈ ਖੱਡੇ ਸਨ।
ਬਲਵੀਰ ਮੰਨਣ
91-94173-45485

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੈ ਖਜ਼ਿਆਰ ਘਾਟੀ (ਡਲਹੋਜ਼ੀ)

(ਸਫ਼ਾ 19 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਸੜਕ ਡਲਹੋਜ਼ੀ-ਚੰਬਾ ਰੋਡ ਹੈ। ਇਸੇ ਸੜਕ ਤੇ ਧਾਰਕਲਾਂ, ਭਾੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੁਨੇਰਾ ਆਦਿ ਕਸਬੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੁਨੇਰਾ ਚ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਉਪ ਮੰਡਲ ਦਫ਼ਤਰ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਜਾਈਏ ਚੜ੍ਹਾਈ ਤਿੱਖੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਾੜੀ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਦੀ ਝੀਲ ਅਨੌਖਾ, ਦਿਲਕਸ਼ ਅਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਅਤੇ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਫੁੱਲਦਾਰ ਬੂਟਿਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਕੇ ਆਉਦੀ ਖੂਸ਼ਬੂਦਾਰ ਹਵਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਆਨੰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਨੀਵਾਂ ਬਖਰੋਟਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਚਾ ਬਖਰੋਟਾ ਨਾਮ ਦਾ ਇਲਾਕੇ ਹਨ। ਉੱਚੇ ਬਖਰੋਟੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਫੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗਾਹਾਂ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਲੌਜ ਵੀ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਹੋਟਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਲੌਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਲੱਗ ਹੀ ਮਜ਼ਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਭੀੜ ਭੜੱਕੇ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਅਤੇ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉੱਚੇ ਬਖਰੋਟੇ ਤੋਂ ਡਲਹੋਜ਼ੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਅਦਭੁਤ ਅਤੇ ਦਿਲਕਸ਼ ਨਜ਼ਾਰਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ 16 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅੱਗੇ ਖਜ਼ਿਆਰ ਘਾਟੀ ਹੈ। ਚੀਲ ਦੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰੀ ਛੋਟੀ ਅਤੇ ਖਤਰਿਆਂ ਭਰੀ ਸੜਕ ਸਾਨੂੰ ਖਜ਼ਿਆਰ ਘਾਟੀ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਜ਼ਿਆਰ ਘਾਟੀ ਚ ਬਨੀਖੇਤ ਤੋਂ ਚੰਬਾ ਸ਼ਹਿਰ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਪੁੱਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਅੱਗੇ ਸੜਕ ਚੰਬਾ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਥੋਂ 25 ਕਿਮੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਹੈ।

ਧਰਤੀ ਦੇ ਮਿੱਠੀ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਖਜ਼ਿਆਰ ਘਾਟੀ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਲੌਕਿਕ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੋਈ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਨਮੋਹਕ ਘਾਟੀ ਚ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਮਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਅਲੌਕਿਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਸਕੂਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੋਟਲ ਚ ਕਮਰੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਿਮਾਚਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਵੀ ਇੱਥੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਹਰਿਆਵਲ ਭਰੀ ਖਜ਼ਿਆਰ ਘਾਟੀ ਨੂੰ ਮਿੱਠੀ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤਲ ਤੋਂ ਉਚਾਈ 1920 ਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਹ ਉਚੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ 'ਚ ਘਿਰਿਆ ਪੱਧਰਾ ਮੈਦਾਨ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਝੀਲ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਝੀਲ ਦੇ ਪਾਣੀ ਚ ਆਪਣੀ ਧਾਂ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਮੌਸਮ ਬਹੁਤ ਠੰਢਾ ਰਹਿੰਦਾ

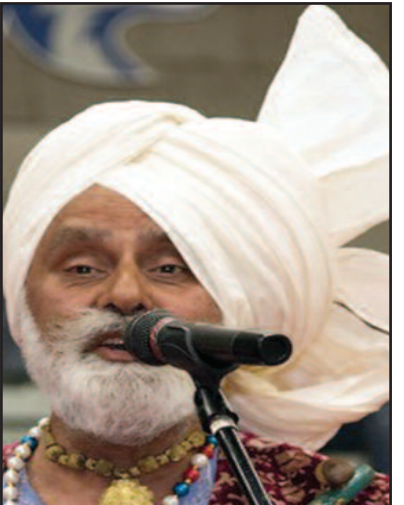
ਹੈ। ਪੱਧਰੇ ਮੈਦਾਨ ਚ ਖੜ ਕੇ ਚੁਫੇਰੇ ਧਿਆਨ ਘੁਮਾਉਂਦਿਆਂ ਇਸਨਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਨੀਆਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਤੇ ਜੰਨਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਦਾਨ ਚ ਸੈਲਾਨੀ ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਅਤੇ ਪੈਰਾਗਲਾਈਡਿੰਗ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰੀ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਕੈਮਰੇ ਚ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਕੋਰੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਹਿੱਕ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮੂਰਤ ਛਾਪ ਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਤੁਹਾਡੇ ਗਿਰਦ ਘੁੰਮਦੇ ਤਿਆਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਹਵਾ ਚ ਉਡਦੀਆਂ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੀਆਂ ਤਿੱਤਲੀਆਂ, ਕੀਟ ਪਤੰਗੇ, ਚੀਲ, ਦਿਉਦਾਰ ਅਤੇ ਹਰਿਆਵਲੇ ਫੁੱਲ ਬੂਟਿਆਂ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਹੱਪਣ ਹੋਰ ਵੀ ਰੰਗੀਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਹਵਾ ਚ ਉਡਦੇ ਬੱਲ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਅਨਖੇਲੀਆਂ ਕਰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੇਡਿਆਂ ਚ ਮਸ਼ਰੂਫ ਮਸਤੀ ਚ ਝੁੰਮਦੀ ਅਤੇ ਨੱਚਦੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਘਾਟੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਝੀਲ ਦੇ ਕੰਢੇ ਇੱਕ ਲੱਕੜੀ ਦਾ ਪੁਲ ਅਤੇ ਝੋਪੜੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਇਸਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮੀ ਹਸਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਸਾਜਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਥਾਂ ਹੈ। ਕਾਫੀ ਹਿੱਚੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਬਰਫ ਜੰਮ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਵਾਪਿਸ ਆਉਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਘਾਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਨੁੱਕਰੇ ਖਜ਼ੀ ਨਾਗ ਦੇਵਤਾ ਦਾ ਲਗਭਗ 800 ਸੌ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਮੰਦਰ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਦਰ ਚ ਲੱਗੀ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਚੌਗਠਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਜਿਉਂਦੀ ਤਿਉਂ ਕਾਇਮ ਹਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਂਡਵਾਂ ਨੇ ਉਪ ਵਾਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇਸ ਥਾਂ ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਲਈ ਖਜ਼ਿਆਰ ਘਾਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਿੱਚ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੈਲਾਨੀ ਆਮ ਘੁੰਮਦੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਆਮ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਬਰਫਾਂ ਲੱਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਇਸਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਚ ਹੋਰ ਵਧਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸਵਰਗ ਕਹਿ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਦਿਲ ਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਹੱਪਣ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਲੈ ਕੇ ਡਲਹੋਜ਼ੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਾਪਿਸ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਚਾਲੇ ਪਾ ਦਿੰਦੇ।

ਇੱਕ ਖੱਡਾ, ਜਿਹੜਾ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚ ਉਪਰ ਜਿਹੇ ਕਰਕੇ ਐਗਜ਼ਾਸਟ ਫੈਨ ਵਾਸਤੇ ਛੱਡਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਕੁ ਸਾਲ ਕਬੂਤਰਾਂ ਨੇ ਆਲ੍ਹਣਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ (ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਬੂਤਰ ਉਜਾੜ ਮੰਗਦੇ ਹਨ), ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਚਲੇ ਇਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਤਾਂ ਧੜਕਿਆ। ਇੱਕ ਦੋ ਵਾਰ ਫ਼ਰਸ਼ 'ਤੇ ਆਂਡਿਆਂ ਦੇ ਖੋਲ ਬਿਖਰੇ ਹੋਏ ਦੇਖੇ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਕਬੂਤਰਾਂ ਦੇ ਬੋਟਾਂ ਦੀ ਚਹਿਚਹਾਹਟ ਗੂੰਜਣ ਲੱਗੀ। ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਕਿਲਕਾਰੀਆਂ ਗੂੰਜ ਉੱਠੀਆਂ ਹੋਣ। ਬੇ-ਆਬਾਦ ਘਰ ਗੂੰਜਣ ਲੱਗਾ। ਘਰ ਵਸ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਮਾਣੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਪਿੱਛੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਘਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਵਿਕਾ ਪੰਜ ਮਰਲੇ ਦਾ ਪਲਾਟ ਖਰੀਦ ਲਿਆ ਤੇ ਉਥੇ ਫੁਲਾਂ ਦੇ ਬੂਟੇ ਤੇ ਰੁੱਖ ਲਾ ਦਿੱਤੇ। ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪੰਛੀ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਆਰਾਮ ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੇ ਨਿਹਾਰਨ ਵਾਲੇ ਹੀ ਹੋਈਏ, ਛੇੜਨ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਪੰਛੀਆਂ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਇੱਛਾ ਬਾਰੇ ਕੀ ਪਤਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ, ਉੱਚੀ ਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਲੁਕਵਾਂ ਜਿਹਾ ਟਿਕਾਣਾ ਲੋਚਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ ਸੰਘਣੇ ਉੱਚੇ ਬੂਟਿਆਂ ਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਏਧਰ ਬੂਟਿਆਂ ਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਤਿੰਨ ਕੁ ਸਾਲ ਹੋਰ ਬੀਤ ਗਏ। ਕੱਲ੍ਹ ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਪਲਾਟ ਵਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਲੁਕਾਣ ਦੇ ਬੂਟੇ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਅਤੇ ਟਾਹਣੀਆਂ ਦੇ ਸੰਘਣੇ ਜਿਹੇ ਜੂੜ ਵਿੱਚ ਹਰੇ-ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਏਨਾ ਲੰਮਾ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਓਹਲੇ-ਓਹਲੇ ਕੱਢ ਕਰ ਲਿਆ। ਦੇਖ ਕੇ ਮਨ ਹਰਿਆ ਹੋ ਗਿਆ। ਚਿਰਾਂ ਦੀ ਮਨ ਦੀ ਆਸ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਆਸ ਨੂੰ ਫਲ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਹਰੀ ਸੁਰੂਆਤ ਹੋਈ। ਘਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਦੀ ਵਧੀ ਗਿਣਤੀ ਤੱਕ ਕੇ ਬੜੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ 18 ਵਾਂ ਸਲਾਨਾ ਮੇਲਾ ਫਰਿਜਨੋ ਵਿਚ ਸੰਪੰਨ

ਡਾ ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਵਜੋਂ ਹੋਏ ਸ਼ਾਮਲ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਚਮਕਦੇ ਸਿਤਾਰੇ ਮਹਾਨ ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ 18 ਵਾਂ ਮੇਲਾ ਫਰਿਜਨੋ ਵਿਚ ਸੈਂਟਰਲ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਜਿਮਨੇਜੀਅਮ ਹਾਲ ਵਿਚ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਤਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਇੱਥੋਂ ਅਮੈਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਫੋਰਮ ਵਲੋਂ ਅਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਮੇਲਾ ਸਾਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਸਾਜ਼ ਕੇਸ ਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਲਿਖਾਰੀ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਡਾਕਟਰ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਡਾ ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਐਮ ਡੀ ਮੁਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸਮੁੱਚੀ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ ਵਿਚੋਂ ਬੀਬੀ ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਲਈ ਹੁਮ ਹੁਮਾ ਕੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਨੂੰ ਨੱਕੋ ਨੱਕ ਭਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਸਪੀਚਾਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ। ਸਭ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਅਲੌਕਿਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੈਡਲ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਰਸਿਡ ਨੇ ਬਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਗੀਤ ਗਾਇਆ। ਆਚਲ ਹੋਅਰ ਨੇ 'ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਦੀ ਪੁਕਾਰ' ਇਕ ਭਾਵਪੂਰਤ ਕਾਵਿ ਨਾਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਖੂਬ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ। ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਬੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਰਧਾਜਲੀ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ। ਯੱਲਾ ਜੱਟ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਸੁਧਰੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਮਿਸ਼ਾਲ ਨੂੰ ਬਲੰਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਫਰੈਜ਼ਨੋ ਦੇ ਰਾਜ ਬਰਾੜ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਇਕ ਸਾਨਦਾਰ ਗੀਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੇ ਪਾਸਿਉਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ਲਾਘਾ ਹੋਈ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਨ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੌਨ ਧਾਰ ਕੇ ਸਰਧਾਜਲੀ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ੍ਰ ਕੁੰਦਨ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁਜੰਗੀ ਨੂੰ ਸਰਧਾਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ 15 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਬੱਬਰ ਆਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਫਾਂਸੀ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਗੁਮਨਾਮ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਾਨਦਾਰ ਥਾਂ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ

ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਪੜ੍ਹੀ। ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਰਕਰਦਾ ਆਗੂ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਣਖੀ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਮੇਲੇ ਦੇ ਮੁਖ ਮਹਿਮਾਨ ਆਏ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਦਿਆਂ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਰਧਾਜਲੀ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਕੇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਭੁਗਤਣ ਵਾਲੇ 16 ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕੇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਧੁਲੇਤਾ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੜੀ ਗਈ, ਅਮਰੀਕਾ ਜਿਥੋਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਗਦਰੀ ਸੰਗਰਾਮੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਲਿਆ, ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕੇਸ ਚਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲਾਂ ਵਿਚ ਡੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਚੈਲੰਜ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਕੀਦਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਗਦਰੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਮੁਫਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਆਪਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹਮਲਿਆ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਆਵਾਜ਼ ਚੁਕਣ ਅਤੇ ਲੜਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਮ। ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਇਕ ਭਾਵਪੂਰਤ ਕਵਿਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇੱਥੋਂ ਅਮੈਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਫੋਰਮ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਵਰਕਰ ਸਰਨਜੀਤ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ 'ਅਣਜੰਮੀ ਧੀ ਦੀ ਪੁਕਾਰ' ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਮੂਹ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਲ ਲਿਆ।
ਬੀਬੀ ਆਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਮੁਖ ਮਹਿਮਾਨ ਡਾ ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦਿੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਹ ਮਹਾਨ ਧੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇਕ ਮਹਾਨ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰੋ ਪਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੇਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਰਸੇ ਚੋਂ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਅਨੇਕਾਂ ਔਕੜਾਂ ਦਾ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਧਮਕੀਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ।

ਡਾ ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਭਾਵਪੂਰਤ ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾ ਦੀ ਪਾਲਕ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ, ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ ਨੂੰ ਇਥੋਂ ਆਪਣੇ ਹਮਵਤਨ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰਦੇ ਦੇਖ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਉਨ ਸ਼ਹੀਦਾ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਥਾਂ ਦੇਵੇ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲੈਣ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਤੱਕ ਵਾਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗਦਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਨਰਲ ਡਾਇਰ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ 'ਅਜਿਤ' ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਗਦਰੀ ਸ਼ਹੀਦਾ ਨੇ ਮੁਆਫੀਨਾਮੇ ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਦੀ ਬਿਜਾਏ ਹੱਸ ਕੇ ਫਾਂਸੀਆਂ ਤੇ ਚੜਨਾ ਕਬੂਲਿਆਂ। ਡਾ ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਥਾਂ ਮੰਗਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਦਰੀ ਜੋ ਬਦੇਸ਼ਾ ਵਿਚੋਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਚੋਂ ਉਠੇ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਜਾਂ ਕੈਦ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀ ਤਕਲੀਫ ਝੱਲੀਆਂ। ਉਹ ਸੰਤਾਪ ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਬੀਬੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਝੱਲਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਘਰ ਬਾਹਰ ਵੀ ਹਾਕਮ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕੁਰਕ ਕਰਕੇ ਨਿਲਾਮ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਿਸ਼ਾਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਓ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅੱਜ ਇਹ ਦਿਖਾ ਦਿਓ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਰਹੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਅੱਜ ਫਿਰ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਉਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉ। ਉਨਾਂ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਾਵਪੂਰਤ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਭ ਕੀ ਕੀਲ ਦਿਤਾ। ਉਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਯਤੀਮ ਹੋ ਚੁਕੀਆਂ 372 ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ 'ਹਰਜ ਟਰਸਟ' ਲਈ ਖੁਲੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ।

ਹੋਅਰ ਮੀਡੀਆ ਗਰੁਪ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਹੋਅਰ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਨਦਾਰ ਗਿੱਧਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਮੰਤਰ ਮੁਗਧ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚੀਆਂ ਤੋਂ ਕੋਚਾ ਨੂੰ ਟਰਾਫੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਆਂ ਗਿਆ। ਜੀ. ਐਚ. ਜੀ. ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਡਾਂਸ ਅਕੈਡਮੀ ਦੀ ਭੰਗੜਾ ਟੀਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਾਲ ਅਸ਼ ਅਸ਼ ਕਰਵਾ ਦਿਤੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ, ਖੋਜਕਾਰ ਤੇ ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਪ੍ਰੋ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਵਲੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਿਤਾਬ 'ਭਾਈ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਪਰੀਤਮ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕਵਿਤਾ' ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਬੀਬੀ ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਰਲੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਖਰੜਾ ਭਾਈ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੇਹਤਰੇ ਸਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਾਂਭਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਹੋਣਾ ਦੀ ਇਕ ਕਿਤਾਬ 'ਸਵਾਲ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਡਾ ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ' ਵੀ ਰਲੀਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।
ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਗਾਇਕ ਜੀਤਾ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗੀਤ ਗਾਏ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੀਲੀ ਬਲੰਦ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਸਟੇਜ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲਿਆ। ਪੱਪੀ ਭਦੌੜ ਨੇ ਵੀ ਇਕ ਸਾਨਦਾਰ ਗੀਤ ਗਾਇਆ। ਸਕੂਲਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ 4.0 ਗਰੇਡ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰਾਂ ਨਕਦ ਇਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਮਲਜੀਤ ਬੈਨੀਪਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਗਾਇਆ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਰਾਜ ਬਰਾੜ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸੁਰੀਲੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕੀਤੀ। ਚਾਹ ਪਕੋੜਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮੇਸਿਆਂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਪਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵੀ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੂਬ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਅਜਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਤੇ ਮੋਗਾ ਵਿਡਿਓ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਟੀਮ, ਹੋਅਰ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਕੁਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ ਅਤੇ ਏ ਬੀ 24 ਟੀਵੀ ਦੇ ਸੰਜੀਵ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਕੈਮਰਾਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ। ਫੋਰਮ ਦੇ ਪਰਧਾਨ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਸਮੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।
(ਹੋਰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖੋ ਸਫਾ 23 'ਤੇ)

ਗਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ 18 ਵਾਂ ਸਲਾਨਾ ਮੇਲਾ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿਚ ਸੰਪੰਨ

TANDOOR

Indian Restaurant

27167 Mission Blvd. Hayward, CA 95544

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ, ਬਰਥ-ਡੇ ਪਾਰਟੀ, ਐਨਵਰਸਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੈਟਰਿੰਗ ਲਈ ਸਦਾ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

WE ARE SPECIALIST IN CATERING & SPECIAL ITEMS ARE AVAILABLE HERE :

FISH PAKORE, CHILLI CHICKEN, GOAT KARI, SHAHI PANEER, BUTTER CHICKEN, SWEETS, SNACKS AND MORE SPECIAL ITEMS.

ਕੈਟਰਿੰਗ ਦੇ ਮਾਹਿਰ, ਹਫਤੇ ਦੇ 7 ਦਿਨ ਉਪਲਬੱਧ

BUFFET LUNCH 11:00 AM To 3:00 PM

Contact Us:

Ph. 510-885-1212

Fax. 510-885-1532

We are open seven days

11 AM to 10 PM

L.A. MERCHANDISE

Whole Sale +Retail

ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗ੍ਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ

500 N. Palora Ave. Yuba City, CA 95991

Loose Fabrics, Groceries, Blankets, Vegetables

ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰੋਸਰੀ, ਕੱਪੜੇ, ਪੱਗਾਂ, ਰੁਮਾਲੇ, ਬਰਤਨ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, 220 ਅਤੇ 110 ਵੋਲਟ ਦਾ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਮਾਨ

Toilet Water Pressure (Elite 2 Bio Bider) A budget Friendly solution for your desire to feel exceptionally clean and reduce toilet paper waste Only \$ 41.99+Tax

ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦਾਲ ਸੇਲ 'ਤੇ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਤਾਜ਼ਾ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

Red Label Tea 900 Gm \$ 3.99

Bio Bidet Elite 2 \$ 39.99+ Tax

ਖੋਂਗਾਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਪਹਿਲਾਂ 3 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਗਜ਼ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਰੋਟ 1.73 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਗਜ਼ ਖਰੀਦੋ

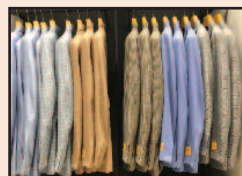
ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ Matters ਸਸਤੇ ਰੇਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ

Baksho Kaur Bisla Hardev Singh Bisla

ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰੋਸਰੀ, ਕੱਪੜੇ, ਪੱਗਾਂ, ਰੁਮਾਲੇ, ਬਰਤਨ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, 220 ਅਤੇ 110 ਵੋਲਟ ਦਾ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਸਮਾਨ

- * ਗੋਲਡਨ ਆਟਾ ਨਾਲ 400 ਗ੍ਰਾਮ ਸੂਜੀ ਪੈਕਟ ਮੁਫਤ
- * ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੋੜਾਂ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਦਵਾਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
- * ਤੁਹਾਡੇ ਝੜਦੇ ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਰਬਲ ਹੋਅਰ ਤੇਲ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।
- * ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਕਰੇਲੇ ਦਾ ਜੂਸ ਇੱਥੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਸੂਟ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੂਟ 20 ਡਾਲਰ ਵਿਚ ਖਰੀਦੋ

ਲਾਈਨਿੰਗ ਸੂਟਾਂ ਦੀ ਲਾਈਨਿੰਗ ਪਹਿਲਾਂ 4.50 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਗਜ਼ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ 1.79 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਗਜ਼ ਖਰੀਦੋ

530-671-0439, Fax 530-822-0439 Cell- 530-844-3250

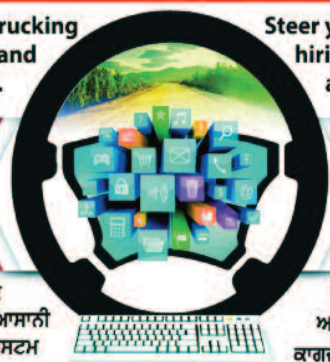
Buy 5 get 1 free

ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲੇ ਵੀਰਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ

ਡੀ.ਓ.ਟੀ. ਦੀ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼-ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ-ਸੰਤਾਲ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਾਓ ਛੁਟਕਾਰਾ

We will make your trucking business paperless and Free of DOT hassels.

Steer your business, from hiring to management all from a computer

ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਿਸਟਮ

ਆਪਣੇ ਟਰੱਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਸੌਖੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਚਲਾਓ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿਕਮੇ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਓ

ASK FOR LOAD MANAGEMENT: Easy dispatch by Phone App, Quick POD, Auto Billing, Payroll etc.

DRIVER HIRING

ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ, ਉਸਦੀ ਪਿਛਲੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਸਮੇਤ ਹਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ ਆਸਾਨ

INSPECTION RECORD

ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਟਰੱਕਾਂ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਇਨੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਬਣਾਏਗਾ ਜਕੀਨੀ

DRIVING REVIEW

ਆਪਣੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰੋ ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚੋ

ACCIDENT REPORTS

ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਸੌਖੀ

TRUCK MAINTENANCE

ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਮਰੰਮਤ ਆਦਿ ਦਾ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਰੱਖੋ ਤਿਆਰ

eLog Book Integration COMING SOON

ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
Tel: 800.936.4011 • 209.636.0880

WE HANDLE DOT AUDITS

GLOBAL SOLUTION FOR TRANSPORTATION
(A PAPERLESS SOLUTION FOR TRUCKING)

email: info@etruckingsolution.com • www.etruckingsolution.com

AAA AUTO AND BODY WORKS

ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਰਿਪੇਅਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਟੋ-ਟਰੱਕ ਦਾ ਖਾਸ ਖੂਬੀਯ ਹੈ।

We Do Complete Engine Transmission, Body and Paint Work We Sell Used Cars at a Good Price

Prop. Jasbir Singh Takhar
510-755-2132

Free Estimates
Free Towing

510-733-2222

1421 Industrial PKWY West #F Hayward, CA 94544

Harmandeep Singh

ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ 108 ਸੰਤ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ 'ਸਨੌਰ ਵਾਲੇ' ਹੋਏ ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ

ਸ਼ਾਮਚੁਰਾਸੀ (ਚੁੰਬਰ)- ਪਰਮ ਪੂਜਨੀਕ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ 108 ਸੰਤ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਸਨੌਰ ਵਾਲੇ ਬੀਤੀ 16 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਦੇ ਨਮਿੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਣੀ ਜਪਾਂ ਦੇ ਭੋਗ 25 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ 2 ਵਜੇ ਤੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹਰਿ ਸੰਗਤ ਸਾਹਿਬ ਸਨੌਰ ਨੇੜੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਪਾਏ ਗਏ। ਸੰਤ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਸੰਤ ਬਣੇ ਵਿਚ ਨਾਮਜਦ ਕੀਤਾ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਧੰਨ-ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਚਰਨ ਸਰਨ ਵਿਚ ਬਿਤਾਉਂਦਿਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਲਤ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਖੰਡੇ ਬਾਣੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੋਤਿਆ। ਸੰਤ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪੰਥ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ

ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੌਜ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਆਨ ਗੁਣਗੁਣੀ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਅਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਨੌਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹਰਿ ਸੰਗਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ

ਵਿਚ ਸੈਂਕੜੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਸੇਵਾ ਪੁਆਇਆ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਸੁੰਦਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰੇ। ਜਿੱਥੇ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਜਪ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਤ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅੰਦਰ ਬਾਣੀ ਦੀ ਚੇਤਨਾ, ਗੁਰੂ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਦਾਤ, ਕੀਰਤਨ ਗਾਇਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਕਾਰਜ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਕੈਂਪ ਲਗਾ ਕੇ ਆਪਣਾ

ਵਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਸੰਤ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਗੁਰੂ ਸਿੱਖੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਵਿਚ ਵਾਲਿਆ ਅਤੇ ਸਰਬ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਤਿਨਾਮ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨਾਲ ਜੋਤਿਆ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹਰਿ ਸੰਗਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਮਾਗਮ ਹਰ ਸਾਲ ਰਚਾਏ ਜਾਂਦੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਣਗਿਣਤ ਸੰਗਤਾਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਦੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਹਮਲੀਨ ਹੋਣ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਅਸਿਹ ਅਤੇ ਅਕਿਹ ਸੋਗ ਵਿਚ ਹਨ। ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਂਕੜੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹਰਿ ਸੰਗਤ ਸਾਹਿਬ ਸਨੌਰ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

'ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਨਾਨਕ ਵੱਸਦਾ, ਨੈਣਾਂ ਵਿਚ ਨਨਕਾਣਾ' ਗੀਤ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ- ਕਾਜਲ ਧੂਤਾਂ ਵਾਲਾ

ਸ਼ਾਮਚੁਰਾਸੀ (ਚੁੰਬਰ)- ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਵਿਚ ਉੱਗਲਾਂ ਤੇ ਗਿਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੀਤਕਾਰ ਹੈ ਕਾਜਲ ਧੂਤਾਂ ਵਾਲਾ, ਜੋ ਭਾਵੇਂ ਅੱਜਕਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਰਤੀ ਸਪੇਨ (ਯੋਰਪ) ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਦਿਲ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹਰ ਵਕਤ ਲੋਕ ਕਚਿਹਰੀ ਵਿਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਗੜ੍ਹਦੀਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਧੂਤ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਨਸੀਬ ਕੌਰ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਹਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ, ਜੋ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦੀ ਕਲਮ ਫੜ ਕੇ ਕਾਜਲ ਧੂਤਾਂ ਵਾਲਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ। ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹਾਲ ਵਿਚ ਪਰਤੇ ਕਾਜਲ ਧੂਤਾਂ ਵਾਲਾ ਨੇ

ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਵੀ ਸ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਫ਼ਰੀ ਵਰਗੇ ਮਹਾਨ ਉਸਤਾਦ ਮਿਲੇ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕਲਮ ਨੂੰ ਐਸਾ ਦਮ ਅਤੇ ਬੱਲ ਬਖਸ਼ਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦੀ ਹਰ ਵੰਨਗੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਵਿਚ ਵਾਲਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਗਾਇਆ 'ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਨਾਨਕ ਵੱਸਦਾ, ਨੈਣਾਂ ਵਿਚ ਨਨਕਾਣਾ' ਧਾਰਮਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਿਲੱਖਣ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ। 'ਚਰਖਾ

ਰੋਂਦਾ ਦੇਖਿਆ ਮੈਂ ਮੁਟਿਆਰ ਬਿਨਾ' ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨਜੀਤ ਪੱਪੂ ਨੇ ਗਾਇਆ ਵੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੈਜੀ ਬੀ ਨੇ 'ਸੀਸ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਵੇ' ਉਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ। ਹਰਵਿੰਦਰ ਟਾਂਡੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਈ 40 ਦੇ ਕਰੀਬ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ। ਜਿਸ ਵਿਚ 'ਨੱਚਦੀ ਦੀ ਫਿਲਮ' ਅਤੇ 'ਕੱਚੀ ਕੰਧ ਉਤੇ ਕਾਂ ਬੋਲਦਾ' ਆਦਿ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਚ ਲੈ' ਕੁਲਦੀਪ ਚੁੰਬਰ ਦਾ ਗਾਇਆ

ਟਾਇਟਲ ਵੀ ਇਸ ਕਲਮ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਾਜਲ ਧੂਤਾਂ ਵਾਲਾ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਦੋਗਾਣੇ ਰਸਪਾਲ ਰਸੀਲਾ, ਮੋਹਣੀ ਰਸੀਲਾ, ਹਰਪਾਲ ਠੱਠੇਵਾਲ, ਗੁਲਸ਼ਨ ਕੋਮਲ ਨੇ ਗਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਾਇਕਾਂ ਵਿਚ ਸੁੰਮਨ ਭੱਟੀ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਚੀਮਾ, ਮਲਕੀਤ ਬੁੱਲਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦਰਜ ਹਨ।

ਉਸ ਦੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਹ ਗੀਤਕਾਰ ਸੁਖਜੀਤ ਝਾਂਸ ਅਤੇ ਹਰਵਿੰਦਰ ਓਹੜਪੁਰੀ ਦੇ ਮਿਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੈ। ਕਾਜਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਜਸਵੀਰ, ਬੇਟੇ ਰਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੁਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਕਲਮ ਦਿਨ ਦੁਗਣੀ ਤੇ ਰਾਤ ਚੌਗੁਣੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇ।

ਗੀਤਕਾਰ ਰੱਤੂ ਰੰਧਾਵਾ ਵਤਨ ਪਰਤੇ

ਸ਼ਾਮਚੁਰਾਸੀ (ਚੁੰਬਰ) - ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗੀਤਕਾਰ ਰੱਤੂ ਰੰਧਾਵਾ ਆਪਣੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਟੂਰ ਤੋਂ ਵਾਪਿਸ ਵਤਨ ਪਰਤੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਟੂਰ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਲਬੋਰਨ, ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ, ਸਿਡਨੀ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾਵਾਂ, ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਭਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਟੂਰ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਸਭ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲ ਤੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਈ ਸਭਾਵਾਂ ਵਲੋਂ 'ਮੋਢੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ' ਕਿਤਾਬ ਵੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ 'ਚ 87 ਬਟਾਲੀਅਨ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੰਡਿਆ

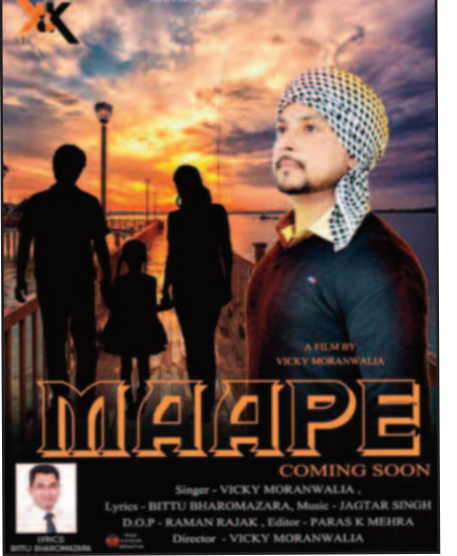
ਭਿੱਖੀਵਿੰਡ (ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ)- ਬਾਰਡਰ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਵੱਸੇ ਪਿੰਡ ਵਾਂ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਬੀ. ਐੱਸ. ਐੱਫ ਦੀ 87 ਬਟਾਲੀਅਨ ਵਲੋਂ ਜਲਕਲਿਆਨ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਰਾਕੇਸ਼ ਰਾਜਧਾਨ ਤੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਰੀਬਨ ਕੱਟ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਰਾਕੇਸ਼ ਰਾਜਧਾਨ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸ਼ੁੱਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਧਾਨ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਦੇਸਤਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ ਵਰਤਾਓਕਰਨ ਤਾਂ ਕਿ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਹਰੇਕ ਗੱਲ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਬੀ. ਐੱਸ. ਐੱਫ ਦੇ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਰਾਕੇਸ਼ ਰਾਜਧਾਨ ਵਲੋਂ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਜਿਵੇਂ ਸਕੂਲੀ ਬੈਗ, ਕਾਪੀਆ, ਪੈਨਸਿਲਾਂ, ਪੈਨ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੰਡਿਆ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਫਰਨੀਚਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇਸਾਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਬੀ. ਐੱਸ. ਐੱਫ ਦੇ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਰਾਕੇਸ਼ ਰਾਜਧਾਨ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੀ. ਐੱਸ. ਐੱਫ ਦੇ ਜਵਾਨ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ।

ਵਿੱਕੀ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀਆ ਦਾ ਟਰੈਕ 'ਮਾਪੇ' ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦੀ ਬਣਿਆ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ

ਸ਼ਾਮਚੁਰਾਸੀ (ਚੁੰਬਰ) - ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਕੰਠ ਕਲੇਰ ਦੇ ਲਾਡਲੇ ਸ਼ਹਿਰਦ ਗਾਇਕ ਵਿੱਕੀ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀਆ ਇਕ ਸਿੰਗਲ ਟਰੈਕ 'ਮਾਪੇ' ਟਾਇਟਲ ਹੇਠ ਲੈ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਕਚਿਹਰੀ ਵਿਚ ਉਤਰਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿੱਕੀ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਗੀਤ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਗੀਤਕਾਰ ਬਿੱਟੂ ਭਰੋਮਜਾਰਾ ਹਨ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਲੱਖਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਲਮਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਨਮੋਲ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਗੀਤ ਦੇ ਡੀ ਓ ਪੀ ਰਮਨ ਰਾਜਕ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਪਾਰਸ ਕੇ ਮਹਿਰਾ ਹਨ। ਇਸ ਗੀਤ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖੁਦ ਹੀ ਗਾਇਕ ਵਿੱਕੀ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀਆ ਹਨ। ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਕੰਠ ਕਲੇਰ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਕੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਯੂ ਟਿਊਬ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਗੀਤ ਮਾਪੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਬੇਹੱਦ ਸਰ੍ਹਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਵਿੱਕੀ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਬਿੱਟੂ ਭਰੋਮਜਾਰਾ ਵਧਾਈ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਜੌਲੀਆਂ ਵਿਖੇ ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਗਮ

ਸੰਗਰੂਰ- ਬਲਾਕ ਸੰਗਰੂਰ-2 ਐਂਟ ਭਵਾਨੀਗੜ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਸਮਿਸ ਜੌਲੀਆਂ ਵਿਖੇ ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਗਮ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਬਾਤਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗਰਗ (ਡੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ) ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਮੈਡਮ ਨੀਤਾ ਹਿੰਦੀ ਮਿਸਟ੍ਰੈਸ ਵਲੋਂ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਚਮਨਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਬਲਾਕ ਮੈਂਟਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਰੰਗਾਰੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਜਿਵੇਂ ਮੈਥ, ਸਾਇੰਸ,

ਸਮਾਜਿਕ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਾਟਕ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪਲੇ ਕਰਦੇ ਵੇਖ ਦਰਸਕਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਬੱਲਿਓ ਜਮੀਨ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸੋਲੋ ਡਾਂਸ, ਗਰੁੱਪ ਡਾਂਸ, ਡਾਂਸ, ਕੋਰਿਓਗ੍ਰਾਫੀ, ਗਿੱਧਾ, ਭੰਗੜਾ ਆਦਿ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਲੋਂ ਇਨਾਮ ਤਕਸੀਮ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸਰਪੰਚ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਚਮਨਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਈਸ਼ਵਰ, ਆਦਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਮੈਡਮ ਨੀਤਾ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। **ਰਿਪੋਰਟ - ਚਮਨਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ (95010-33005)**

ਸਰਕਾਰੀ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਦੀ ਖੇਡ ਗਰਾਂਊਂਡ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਟਰੈਕ

ਭਿੱਖੀਵਿੰਡ (ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ)- ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਉਜਵਲ ਭਵਿੱਖ ਬਣ ਸਕੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਨੰਬਰਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਬਲੇਰ ਖੁਰਦ ਦੀ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਨੂੰ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਵਹਾ ਕੇ ਪੱਧਰ ਕਰਨ ਤੇ ਦੌੜਣ ਲਈ ਟਰੈਕ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ "ਪੱਤਰਕਾਰ" ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਾਡੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜੀ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ

ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਾਰੂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬੱਚ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਪਾਸੇ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਪੂਨਮ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਤੇ ਕੋਚ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਪੂਨਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਕੋਚ ਹੀਰਾ ਲਾਲ, ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ, ਪੰਚ ਸਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜੂ, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ, ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ.ਓ.ਜੀ, ਬੋਹੜ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਭੋਜ ਸਿੰਘ, ਮੁਖਤਾਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਰਲ ਕੇ ਲਈਏ ਸਵੱਛ ਪਾਣੀ ਦਾ ਖਾਬ, ਬੂੰਦ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਤਰਸੇ ਨਾ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ

ਵਿਸ਼ਵ ਪਾਣੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਜਗਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੋਹਮ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹਿਗਲ, ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ, ਲੇਖਕ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੋਹਮ। ਤਸਵੀਰ: ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ

ਘੱਲਕਲਾਂ (ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ)- ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ ਅਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿਚ 96.5 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ 1.7 ਫੀਸਦੀ ਹੈ, ਜਲਵਾਸ਼ਪ ਅਤੇ ਬੱਦਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ 0.001 ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਹਿਮਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਧਰੁਵੀ ਚੋਟੀਆਂ ਤੇ 1.7 ਫੀਸਦੀ ਪਾਣੀ ਹੈ। ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਗੂਫ ਵਧਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਨਾ ਰਿਹਾ ਸਾਰੀਆਂ ਐਸੋਅਰਾਮ ਧਰੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਪੂਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ ਉਦੋਂ ਫਿਰ ਸਮਾਂ ਹੱਥ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇਗਾ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਧਰਤੀ ਬੰਜਰ ਬਣੇਗੀ। ਫਿਰ ਮੌਤ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਖੜਕੇ ਬੀਤੇ ਨੂੰ ਪਛਤਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੂਝਵਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹਨ।

ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਭਲ ਜਾਈਏ
ਜਗਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੋਹਮ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਚਨ "ਪਵਨ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਧਰਤਿ ਮਹੁਤਾ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡਿਆਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਚੱਲੇ ਹਾਂ ਤਾਹੀਓਂ ਹੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਗੰਧਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਕਾਉਂਸਲ ਫਾਰ ਸਾਇੰਸ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਅਦਾਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੰਬਲੇ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੈਜਾ, ਟਾਈਫਾਈਡ, ਮਲੇਰੀਆ, ਹੈਪੇਟਾਈਟਿਸ ਤੇ ਕੈਂਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਲੋਕ

ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੰਤਤੀਆਂ ਤੇ ਪੇਟ ਦੇ ਰੋਗ ਵੀ ਆਦਮੀ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹਨ। ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਭਲ ਜਾਈਏ ਇਸੇ ਵਿਚ ਭਲਾਈ ਹੈ।

ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਦਰ
ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਖੁਦ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਅਜਿਹੇ ਉਪਰਾਲੇ ਆਰੰਭੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋਣਗੇ। ਝੋਨੇ ਦੀ ਸਿੰਧੀ ਬਿਜਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ 30 ਫੀਸਦੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੱਚਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਮੁਕਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਬਮਰਸੀਬਲ ਪੰਪ ਵੀ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਭਾਂਡੇ ਧੋਣ ਸਮੇਂ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਟੂਟੀ ਘੱਟ ਖੋਲੀ ਜਾਵੇ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪਾਣੀ ਡੋਲ ਕੇ ਫਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੇਰ ਸਮੇਂ ਹੀ ਪਾਣੀ ਦਿਓ, ਬੁਰਜ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਟੂਟੀ ਲਗਾਤਾਰ ਖੁੱਲੀ ਨਾ ਛੱਡੋ, ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਟੂਟੀਆਂ ਦੇਖਦੇ ਰਹੋ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕਰਾਓ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਦਰ ਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੱਚਤ ਕਰੇਗੀ।

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਹੁੰਦਾ ਬਰਬਾਦ
ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਤਿੰਨ-ਚੁਥਾਈ ਪਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ 95 ਫਸਦੀ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਅਸੀਂ ਜੀਵਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਸਰੀਰ ਦੇ ਫੋਕਟ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਵੀ ਪਾਣੀ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖੋ ਜੇ ਇਹ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੀ

ਹਾਲ ਹੋਣਗੇ? ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਪਰ ਚਿੰਤਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਪਾਣੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਤ ਦਰਿਆ, ਨਦੀਆਂ, ਨਹਿਰਾਂ, ਝੀਲਾਂ ਅਤੇ ਤਲਾਬ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਰੱਜ ਕੇ ਗੰਦੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਅਤੇ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਬਾਹਰ ਕੁਦਰਤੀ ਜਲ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਵਿਚ ਆਣ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬਿਨਾ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹੀ ਟੂਟੀਆਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ
ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹਿਗਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਅੰਦਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਰਸਾਇਣਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੇ ਯੂਰੇ-ਨੀਅਮ ਵਰਗੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਫੋਕਟ ਦੀ ਸਹੀ ਸੰਭਾਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਪਦਾਰਥ ਧਰਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡੂੰਘੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਕੈਂਸਰ ਪੀੜਤ ਮਰੀਜ਼ ਜਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪਾਣੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਬੱਚਤ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਪਰਾਲੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਰਥਿਕ ਹੋ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਕੱਲੇ ਸਕੂਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਸਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਘਰ ਘਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਿੰਦਗੀ ਆਬਾਦ ਰਹੇ
ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰਬਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ

ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਪਾਣੀ ਜੀਉ ਹੈ ਜਿਤੁ ਹਰਿਆ ਸਭੁ ਕੋਇ। ਪਾਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਦੇ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕਰਕੇ ਲਾ ਲਈਏ ਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਪਾਣੀ ਅਜਾਈਂ ਰੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਦੇ ਅਸੀਂ ਹੀ ਖੁਦ ਜੰ-ਮੇਵਾਰ ਹਾਂ। ਇਹ ਬੇਸਮਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈਏ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਲੋਕ ਜੁੜਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਰਲ ਕੇ ਪ੍ਰਣ ਕਰਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੱਚਤ ਕਰਾਂਗੇ। ਮੇਰੀ ਦਿਲੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਜਿੰਦਗੀ ਆਬਾਦ ਰਹੇ, ਸਿਹਤਯਾਬ ਰਹੇ, ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਸਦੇ ਹੋਸਦੇ ਰਹਿਣ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਆਲਮ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਸੁਖੀ ਹੋਵੇ।

ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਸੀਮਤ
ਲੇਖਕ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੋਹਮ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ ਗ੍ਰਹਿ ਤੇ 7 ਬਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਵਸਦੇ ਹਨ। ਲਗਭਗ 60 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 2 ਬਿਲੀਅਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਬਾਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਲੋੜ ਪਾਣੀ ਹੈ। ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਾਣੀ ਬਣੇਗਾ। 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਤੇਲ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਅਜੇ ਵੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਓ! ਰਲ ਕੇ ਲਈਏ ਸਵੱਛ ਪਾਣੀ ਦਾ ਖਾਬ, ਬੂੰਦ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਤਰਸੇ ਨਾ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ।

ਗੁਰਬਾਜ ਗਿੱਲ
91-98723-62507

ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਇਤਫਾਕ ਦੀਆਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਤੰਦਾਂ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਤਨ ਲਈ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਨਾ ਸੰਭਲੇ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣੀ ਬਣਦੇ-ਬਣਦੇ, ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਰੰਗਾਂ 'ਚ ਗੁਆਚੇ, ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਦੱਸੇ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਭਟਕ ਕੇ, ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਸੋ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਰਸੇ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਐ। ਜਿੱਥੇ ਅੱਜ ਲਾਲ ਖੂਨ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਲਾ ਤੇ ਦੁੱਧ ਵਾਂਗ ਸਫੈਦ ਹੋਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੁਨੀਆਂ ਨਿਰਮੋਹੀ ਕਠੋਰ ਦਿਲ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਨਾਬ! ਉੱਥੇ ਹੀ ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਬਣਦੀ ਜੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਨੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸ਼ੋਕ ਰਾਹੀਂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਮਿਲਵਰਤਣ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ/ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੜਾ ਯੋਗਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਜਜਬਾ ਐ, ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣ ਦਾ, ਸ਼ੋਕ ਹੈ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ, ਇਤਫਾਕ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਨ ਦਾ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਾਦਿਲੀ, ਮੰਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਸ਼ੋਕ ਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੇ ਰੰਗ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਬੇਰੰਗ ਤੇ ਬੇ-ਚੋਣਕੀ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸ਼ੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਾਣਦੇ ਰਹੀਏ। ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਖੁਬਸੂਰਤ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਰੰਗਤ 'ਚ ਰੰਗਿਆ ਨਾਂ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਗੀਤਕ ਖੇਤਰ 'ਚ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਈ ਐ, ਤੇ ਉਹ ਹੈ, "ਟਰੈਂਡਜ਼ ਮਿਊਜ਼ਿਕ" ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ - ਕਾਲਾ ਸ਼ਰਮਾ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਖੁਬਸੂਰਤ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਰੰਗਤ 'ਚ ਰੰਗਿਆ "ਟਰੈਂਡਜ਼ ਮਿਊਜ਼ਿਕ" ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ - ਕਾਲਾ ਸ਼ਰਮਾ

ਜਨਾਬ! ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਖੁਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਵਿਰਾਸਤ, ਵਿਸਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸਾ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ-ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਇਤਫਾਕ ਦੀਆਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਤੰਦਾਂ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਤਨ ਲਈ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਨਾ ਸੰਭਲੇ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਣੀ ਬਣਦੇ-ਬਣਦੇ, ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਰੰਗਾਂ 'ਚ ਗੁਆਚੇ, ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਦੱਸੇ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਭਟਕ ਕੇ, ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਸੋ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਰਸੇ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਐ। ਜਿੱਥੇ ਅੱਜ ਲਾਲ ਖੂਨ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਲਾ ਤੇ ਦੁੱਧ ਵਾਂਗ ਸਫੈਦ ਹੋਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੁਨੀਆਂ ਨਿਰਮੋਹੀ ਕਠੋਰ ਦਿਲ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਨਾਬ! ਉੱਥੇ ਹੀ ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਬਣਦੀ ਜੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਨੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸ਼ੋਕ ਰਾਹੀਂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਮਿਲਵਰਤਣ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ/ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੜਾ ਯੋਗਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਜਜਬਾ ਐ, ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣ ਦਾ, ਸ਼ੋਕ ਹੈ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ, ਇਤਫਾਕ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕਰਨ ਦਾ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਨਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਾਦਿਲੀ, ਮੰਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਸ਼ੋਕ ਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੇ ਰੰਗ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਬੇਰੰਗ ਤੇ ਬੇ-ਚੋਣਕੀ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸ਼ੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਾਣਦੇ ਰਹੀਏ। ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਖੁਬਸੂਰਤ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਰੰਗਤ 'ਚ ਰੰਗਿਆ ਨਾਂ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਗੀਤਕ ਖੇਤਰ 'ਚ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਈ ਐ, ਤੇ ਉਹ ਹੈ, "ਟਰੈਂਡਜ਼ ਮਿਊਜ਼ਿਕ" ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ - ਕਾਲਾ ਸ਼ਰਮਾ।

ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਂਘ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਮ-ਮਿੱਤਰ ਕੁਲਦੀਪ ਮੱਲਕੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ। ਫੇਰ ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ "ਟਰੈਂਡਜ਼

ਮਿਊਜ਼ਿਕ" ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਹੁਣ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਇੱਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੀ "ਟਰੈਂਡਜ਼ ਮਿਊਜ਼ਿਕ" ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਤ ਰਸੀਲਾ-ਸਰਬਜੀਤ ਸਪਨਾ ਦਾ ਡਿਊਟਿ ਟਰੈਕ "ਮੁੱਕ ਚੱਲੀ ਜਾਨ", ਪੀ. ਟੀ. ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ "ਵੇਇਸ ਆਫ ਪੰਜਾਬ" ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਹਿ ਚੁੱਕੀ ਗਾਇਕਾ ਅਨ-ਮੇਲਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੈਕ "ਇੱਕ ਵੀਰ ਦੇਦੇ ਦਾਤੀਏ" ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਕੁਲਦੀਪ ਮੱਲਕੇ-ਗੁਰਲੇਜ਼ ਅਖਤਰ ਦਾ ਡਿਊਟਿ ਟਰੈਕ "ਗਾਂਧੀ ਵਾਲੇ ਨੇਟ" ਆਦਿ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਗੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਹ ਗਾਇਕ ਬੀ. ਐਸ. ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਟਰੈਕ "ਰਾਂਝੇ", ਬਲਕਾਰ ਅਣਖੀਲਾ-

ਮਨਜਿੰਦਰ ਗੁਲਸ਼ਨ ਤੇ ਮਨਿੰਦਰ ਮੰਗਾ ਆਦਿ ਗਾਇਕਾ ਦੇ ਟਰੈਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 'ਚ' ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇਣਗੇ।

"ਟਰੈਂਡਜ਼ ਮਿਊਜ਼ਿਕ" ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ, ਕਾਲਾ ਸ਼ਰਮਾ ਜੀ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਸੁਪਨਾ ਹੈ ਆਪਣਾ, ਆਪਣੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਅਤੇ ਸੁਰੀਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣਾ ਤੇ ਨਾਂ ਬਣਾਉਣਾ। "ਟਰੈਂਡਜ਼ ਮਿਊਜ਼ਿਕ" ਕੰਪਨੀ ਚਲਾਉਣਾ ਕੋਈ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਨੋਟ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ-ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਕਰਕੇ ਕਲਾਕਾਰ ਨਾ ਬਣੇ, ਸਗੋਂ ਕੋਈ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਿਓ, ਕਿਸੇ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦਾ।

ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ "ਟਰੈਂਡਜ਼ ਮਿਊਜ਼ਿਕ" ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕਾਲਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਉਸ ਪਰਮ-ਪ੍ਰਮ-ਤਮਾ ਦਾ ਬੜਾ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਐ, ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਪਤਨੀ ਸੁਨੀਤਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਬੇਟੀਆਂ ਦਿਕਸ਼ਾ, ਨਵਪ੍ਰਭਾ ਤੇ ਸੇਜਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਦਾ ਹਰ ਵਕਤ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਕੀ ਰੱਬ ਵਰਗੇ ਸੱਜਣ/ ਮਿੱਤਰ ਅਸ਼ੋਕ ਬਾਂਸਲ (ਬੱਬੂ), ਲਾਲੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕਸ ਬਠਿੰਡਾ, ਕਰਨ ਨਬਾਣਾ (ਬੱਲਾ), ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵੰਤ ਚਪਾਲੀ, ਦਿਲਬਾਗ ਰਾਣਾ, ਸੰਜੀਵ ਬਾਂਸਲ (ਸੰਜੂ) ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਵੀਰ ਬਲਜਿੰਦਰ ਬੋਹਤ, ਰਾਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਲੱਕੀ ਮੋਗਾ), ਸ਼ੋਮ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਮੱਲਕੇ ਦੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਜੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਉਹਨੂੰ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਗੀਤਕ ਖੇਤਰ 'ਚ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ, "ਟਰੈਂਡਜ਼ ਮਿਊਜ਼ਿਕ" ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕਾਲਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਖੁਬ ਤਰੱਕੀਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਤੇ ਉਹਦਾ ਨਾਂ ਹੋਵੇ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਮੁਕੰਮਲ ਬੰਦ ਰਿਹਾ, ਧਰਨੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ 'ਚ ਲੋਕ ਸੈਲਾਬ ਉਮੜਿਆ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ- ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਐੱਸ.ਸੀ.ਐੱਸ.ਟੀ. ਸੁਰ-ਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਰਮ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਬੰਦ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਵਿਚ ਭਰਪੂਰ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੱਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਬੱਸਾਂ, ਟਰੱਕ, ਟੈਂਪੂ, ਛੋਟੀਆਂ ਸਨਅਤਾਂ, ਮੰਡੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਰਹੀਆਂ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਲਾਚੌਰ, ਬੰਗਾ, ਰਾਹੌ, ਜਾਡਲਾ, ਸਤੋਆ ਅਤੇ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਰਹੇ। ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਮਾਇਤੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਸਥਾਨਕ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਚੌਕ 'ਚ ਧਰਨਾ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਹੜਾ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ 3 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਡੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਸਲਰ ਕਮਲਜੀਤ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸਿੰਗਾਰਾ

ਰਾਮ ਸਹੁੰਗੜਾ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੜੈਚ ਇਫ਼ਟੂ ਆਗੂ, ਬਿੱਟਾ ਸਭਰਵਾਲ ਭਾਵਾਧਸ ਆਗੂ, ਰਾਜਾ ਸਭਰਵਾਲ, ਵਿਕੀ ਗਿੱਲ, ਨਿੱਕੂ ਰਾਮ ਜਨਾਗਲ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਜਸਬੀਰ ਦੀਪ ਆਗੂ ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਮੰਚ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਐੱਸ.ਸੀ.ਐੱਸ.ਟੀ. ਨਾ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦਾ ਇਕੱਠ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਡਾ: ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਵੱਲੋਂ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅੰਦਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਛੇੜਛਾੜ ਨੂੰ ਲੋਕ ਕਦਾਚਿਤ ਵੀ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਆਰ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਗ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਐੱਸ.ਸੀ.ਐੱਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਵੀ ਇਸੇ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਸਾਧਨ ਹੀਣ ਵਿਅਕਤੀ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਚੰਗਾ ਮਾੜਾ ਨਾ ਸੋਚ ਸਕੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ

ਖੇਤਰ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਧੱਕ ਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ-ਤਵੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਲਿਤਾਂ, ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ, ਅੰਬੇਡਕਰ ਵਾਦੀਆਂ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ ਉੱਤੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਕੱਠ ਲੋਹੇ ਦੀ ਲੱਠ ਬਣ ਕੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਡਾ: ਬੀ.ਆਰ.ਅੰਬੇਡਕਰ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਹਿਤ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਲਹੂਬੀਟਵਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੜਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ-ਆੜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਅੱਗ ਦੀ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਫਿਰਕੂ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਧਰੁਵੀ ਕਰਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਕਿਰਦਾਰ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਪੀਣ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ

ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦਲਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਲੰਬੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਜੁੱਟ ਜਾਣ। ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਹਰਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਕੌਰ ਸੰਘਾ, ਕਮਲਜੀਤ ਸਨਾਵਾ, ਸੁੱਖਾ ਰਾਮ ਸਰੋਆ, ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਮਾਨ, ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਿੱਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ, ਹਰੀ ਪਾਲ ਜਨਾਗਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ, ਮੱਖਣ ਲਾਲ ਚੌਹਾਨ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜਾਡਲਾ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸਲੇਮਪੁਰੀ, ਹਰੀ ਰਾਮ ਰਜੂਲਪੁਰੀ, ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਰੌੜੀ, ਸਤਪਾਲ ਬਾਲੀ, ਸਤਪਾਲ ਸਾਹਲੋਂ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਝੱਲੀ, ਮਨਜੀਤ ਰਾਜੂ, ਸੋਖੀ ਰਾਮ ਬੱਜੋ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਰਮਕੋਟ ਪੰਜਾਬ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਆਗੂ, ਸੁਨੀਤਾ ਦੇਵੀ, ਸੱਤਿਆ ਦੇਵੀ, ਸੁਮਨ ਦੇਵੀ ਸਾਬਕਾ ਕਾਸਲਰ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਨੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। (ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਜੀਤ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਪੰਨਵਾਰ ਸਹਿਤ

Ambedkar Times

Weekly

Editor-in-Chief: Prem Kumar Chumber

Contact: 001-916-947-8920

Fax: 916-238-1393

E-mail: chumbermedia@yahoo.com

Editors: Takshila & Kabir Chumber

VOL - 10

ISSUE - 1-5

April 4, 2018

www.ambedkartimes.com

www.ambedkartimes.org

APPEAL TO IMMEDIATELY RESTORE THE TRUE SPIRIT OF Scheduled Caste and Scheduled Tribe (Prevention of Atrocities Act, 1989)

Prem K. Chumber

Editor-In-Chief: Ambedkar Times & Desh Doaba weekly newspaper

Ambedkartime.com strongly underlined the feeling of disappointment and frustration among the SCs and STs caused by decision of the honorable judge of the Supreme Court of India that has diluted the mandate of Scheduled Caste and Scheduled Tribe (Prevention of Atrocities Act, 1989).

This Act was enacted to preclude the oppression of the SCs in their day-to-day life while putting them to heinous crime for no other reasons but of their so called low birth. As is widely well known this law has been very effective and instrumental in keeping the forces of untouchability and social discrimination in check while instilling fear of stern action against the perpetrators ever since its enactment as a constitutional law. But the recent decision by the honorable judge of the Supreme Court sends not only a wrong signal but will encourage the activities of anti-social elements engaged in creating divisions and barriers in the social transformation of Indian society.

The Scheduled Caste and Scheduled Tribe (Prevention of Atrocities Act, 1989) is based on the true spirit of Liberty, Equality, Fraternity as enshrined in the constitution of India ably drafted by Babasaheb, Dr. B. R. Ambedkar, the liberator of hundreds of millions of those belonging to the neglected and down trodden sections of society, and democratically adopted by the people of India in the true spirit of ushering in Independent India for the formation of an egalitarian society free from the bonds get of social discrimination based on the notorious principle of low and high.

In order to honor and fulfill the dreams of Babasaheb Dr. B. R. Ambedkar who was such a forceful and passionate exponent of social equality in Indian society Ambedkartimes forum strongly urge the honorable President and the Prime Minister of India to restore the vitality and the efficacy of this Act, because amendment of any constitutional law falls solely within the ambit of Parliament who manifests the true representation of the people in a democracy.

If anybody abuses the operation of this law he/she should be held fully responsible and accountable for the consequences. Also at the same time the long struggle spearhead by Dr. B.R. Ambedkar to build Independent India free of caste boundaries should not be allowed to put on reverse by depriving the large masses of the historically deprived sections of the society the protections promulgated under this law.

It is, therefore, earnestly pleaded that the Government of India should immediately take all possible measures to revive this law to its original strength and vitality and help building bridges of mutual respect and unity among different segments of society instead of creating gaps of social disharmony and disintegration in the society.

MEMORANDUM TO GOVERNMENT OF INDIA FOR RESTORATION OF SC/SC ACT, 1989

A delegation on behalf of Shri Guru Ravidass Sabhas Supreme Council, USA called upon the office of the honorable Consulate General of India, San Francisco on Monday, April 2nd, 2018 and submitted a Memorandum to Government of India, showing complete solidarity and support

Secretary: Shri Guru Ravidass Sabha Sacramento (California), Mr. Sukh Ram Chander Tajpuri, Mr. Gian Chand Kajla, Mr. Sonu Ambedkar & Mr. P. K. Chumber Editor-In-Chief: Ambedkar Times & Desh Doaba weekly newspaper.

Mr. O. P. Balley General

Guru Ravidass Sabha Bay Area (California).

While addressing the gathering Mr. O. P. Balley explained the main purpose of submitting the Memorandum, vindicating full support for restoration of the original version of the Act. He also explained

for restoration of Scheduled Castes and Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities Act 1989). The original Act was recently rescinded by a judge of the Supreme Court of India. The delegation led by Mr. O.P. Balley, General Secretary of the Council included the following prominent members of the community from six different temples functioning in California under the name of Shri Guru Ravidass Ji Maharaj. Mr. Venkat Raman, Consul and Public Relation Officer greeted the visiting delegation with respect and grace on behalf of the Consulate General and listened to their concerns very patiently. Mr. Hans Raj Kajla Former Secretary: Shri Guru Ravidass Sabha Sacramento (California), Mr. Kewal Bolina Former President: Shri Guru Ravidass Sabha Sacramento (California), Mr. Raj Sood

Secretary: Supreme Council, Sri Guru Ravidass Sabhas USA, Mr. Ramesh Suman Chairman: Shri Guru Ravidass Sabha Pittsburg (California), Mr. Kashmiri Bhatia President: Shri Guru Ravidass Sabha Pittsburg (California), Mr. Major Bhatia Member Board of Directors Shri Guru Ravidass Sabha Pittsburg (California)& S. Joginder Singh Delhiwale.

Mr. Vinod Kumar Chumber Chairman: Shri Guru Ravidass Sabha Bay Area (California), Mr. Ajaib Singh Sunda Vice President: Shri Guru Ravidass Sabha Bay Area (California), Mr. Shiv Sidhu General Secretary: Shri Guru Ravidass Sabha Bay Area (California),

Mr. Tarlochan Singh Member Board of Directors: Shri Guru Ravidass Sabha Bay Area (California), Mr. Kewal Singh Member Board of Directors: Shri

how the new version has lost its effectiveness and vitality and will encourage barriers and divisions among different segments of Indian society.

Other members of the delegation who addressed the gathering included Mr. Ramesh Suman (Chairman Shri Guru Ravidass Sabha, Pittsburg), Mr. Hans Raj Kajla Former Secretary: Shri Guru Ravidass Sabha Sacramento (California), Mr. Vinod Chumber (President Shri Guru Ravidass Sabha, (Bay Area), Mr. Prem Chumber Chief Editor, Ambedkar Times and Desh Doaba. The meeting which lasted for about 30 minutes ended very peacefully with a note of thanks to the consulate General.

A copy of the original Memorandum is also reproduced and available to the readers.

Shri Guru Ravidass Supreme Council of USA

To:

Consulate General of India,
540 Arguello Blvd. San Francisco, CA 94181, USA
Regarding: Restoration of Schedule Caste/Schedule Tribe
(Prevention of Atrocities Act, 1989)

MEMORANDUM

It has ushered in a feeling of disappointment and frustration to note that the honorable judge of the Supreme Court of India has abrogated the very operation of the Scheduled Caste and Scheduled Tribe (Prevention of Atrocities Act, 1989).

As it is well known to all that this law has been very effective and instrumental in keeping the forces of untouchability and social discrimination, in check, ever since its enactment as a constitutional law, but the recent decision by the honorable judge of the Supreme Court will not only send a wrong signal but will encourage the activities of anti-social elements engaged in creating divisions and barriers in the social transformation of Indian society.

The constitutionality of this vital piece of legislation was fundamentally based on the untiring and lifelong struggles of Baba Saheb, Dr. B.R. Ambedkar, the liberator of hundreds of millions of those belonging to the neglected and downtrodden sections of society.

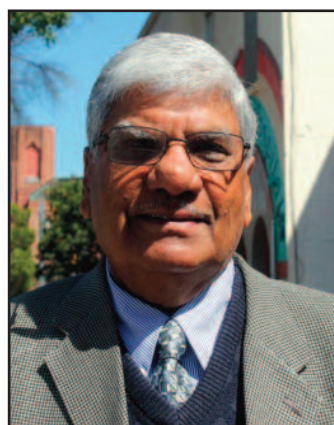
In order to honor and fulfill the dreams of Baba Saheb who was such a forceful and passionate exponent of social equality we strongly urge the honorable President and the Prime Minister of India to restore the validity and the efficacy of this Act because amendment of any constructional law falls solely within the ambit of Parliament who manifests the true representation of the people in a democracy.

If anybody abuses the operation of this law he/she should be held fully responsible and accountable for its consequences but at the sometime the entire society should not be deprived of the protections promulgated under this law.

We, therefore earnestly hope that the Government of India will take all possible measures to revive this law to its original strength and vitality and help building bridges of mutual respect and unity among different segments of society instead of creating gaps of social disharmony and disintegration in the mainstream of national life.

This memorandum issues with the consensus and support of the following six temples functioning in California under the name of Shri Guru Ravidass Ji Maharaj.

1) Shri Guru Ravidass Sabha, 2150 Crest View Drive, Pittsburg, CA 94565
2) Shri Guru Ravidass Sabha BAY AREA (CA)
5785 Robertson Ave, Newark, CA 94560

3) Shri Guru Ravidass Sabha,
6221, 16th Street, Rio Linda CA 95673
4) Shri Guru Ravidass Sabha
1480 Hayne Ave, Yuba City, CA 95993
5) Shri Guru Ravidass Sabha,
5025 South Cherry Ave, Fresno, CA 93706
6) Shri Guru Ravidass Temple,
2650 Blaine Ave, Selma, CA 93662

Truly Yours,

O.P. Bailey (925) 252-6085

Gen. Sec.: Supreme Council Shri Guru Ravidass Sabhas, USA
6221, 16th Street, Rio Linda,
California 95673 USA

All pictured: Prem K. Chumber Ambedkar Times

GIRL SCOUTS "2018 WOMEN INSPIRING GIRLS" AWARD

Fresno- Dr. Parmala Bangar, a pediatrician, has been awarded as one of the "2018 Women Inspiring Girls Award" by Girl Scouts of Central California South. She received recognition from the Fresno mayor, as well as local Congressional and Senate legislators. She was born to Late Swarn and Sibbo Bagha in Sacramento, California. She received two Bachelor degrees (B.A. Philosophy and B.S. Biology) from the University of California, Irvine. She earned her Medical Degree with High Honors from Ross University School of Medicine in 2007. She completed her residency at the UCSF Fresno Pediatrics Program providing care for newborns and children while at Valley Children's Hospital. Dr. Bangar is a proud mother to twins Sonya and Zeena, and wife of Dr. Satnam Bangar, while she dedicates herself to providing medical care to one of the most undeserved communities in California. Posted at www.ambedkartimes.com on March 21, 2018

ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੇ ਨਾਉ। ਦੂਖ ਅੰਦੋਹ ਨਹੀਂ ਤਿਹਿ ਠਾਉ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ 641ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 31252 Veasy street Union City (CA) ਵਿਖੇ ਪੂਰਨ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮੀ 3 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਦਰਮਿਆਨ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ/ਢਾਡੀ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਰਸਭਿੰਨਾ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਬੁਲਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨਗੇ। ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਹਾਨ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ। ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਅੱਤ ਵਰਤਣਗੇ ਜੀ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ: 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ
ਸਵੇਰੇ: 10 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ ਤੱਕ
ਸਥਾਨ: 31252 Veasy street
Union City (California)

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜੀ:

ਚੇਅਰਮੈਨ- ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ
510-953-9800
ਪ੍ਰਧਾਨ- ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ
510-299-6418

ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ- ਸ਼ਿਵ ਸਿੱਧੂ
510-386-2715
ਖਜਾਨਚੀ- ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਸਰੋਇਆ
408-509-9697

ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੇ ਨਾਉ। ਦੂਖ ਅੰਦੋਹ ਨਹੀਂ ਤਿਹਿ ਠਾਉ।

ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ 641ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ 641ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 31252 Veasy street Union City ਵਿਖੇ ਪੂਰਨ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਹਾਨ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ।

ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਚੰਬਰ (ਚੇਅਰਮੈਨ) 510-953-9800
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)
ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਚੰਬਰ ਪਰਿਵਾਰ

ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੇ ਨਾਉ। ਦੁਖ ਅੰਦੋਹ ਨਹੀਂ ਤਿਹਿ ਠਾਉ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ 641ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਬੱਧਣ ਆਪਣੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਅਨੀਤਾ ਬੱਧਣ ਅਤੇ ਬੇਟੀਆਂ ਮਾਨਸੀ ਬੱਧਣ ਅਤੇ ਨੈਨਸੀ ਬੱਧਣ ਨਾਲ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ 641ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 31252 Veasy street Union City (CA) ਵਿਖੇ ਪੂਰਨ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਹਾਨ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਤਨ, ਮਨ, ਧਨ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਓ ਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ।

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਬੱਧਣ
ਅਤੇ
ਸਮੂਹ ਬੱਧਣ ਪਰਿਵਾਰ

ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੇ ਨਾਉ। ਦੁਖ ਅੰਦੋਹ ਨਹੀਂ ਤਿਹਿ ਠਾਉ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ 641ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ

ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੁੰਡਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ 641ਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 31252 Veasy street Union City (CA) ਵਿਖੇ ਪੂਰਨ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਹਾਨ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ।

ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੁੰਡਾ
ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ
ਬੇ-ਏਰੀਆ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)